

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A bűn szenzációi.

Budapest, május 26.

Haverda, Kardos, Filepp Gizella, Battik, Gelléri Szabó János, Jánossy, Vojtha, Klein Pál Lipót, Löwinger és a többi... Nevek, szenzációs bűnpörökben szereplő nevek. Együvé kerülnek változatosan. Jó nevek és rossz nevek. Nevek, amelyek nem régen még sokat jelentettek és mások, amelyek semmit se jelentettek. A sablontól, a mindennapi szokások szerint való szép élettől a börtönig. A rendkívüliségtől az akasztófaig. Az irigyelt karriertől a gyalázattig, a szökésig. Puritán élet mögött ledérség. Fehéjázó karriére mögött a usulás közönséges utcai selejtessége. Üzlet mögött bérnyilkosság. Próbálavések a Browning-revolverből és Politikai programbeszéd a tisztelt választóközönség részére. És az ügyész feláll az igazságszolgáltatás mindnyájunk bizalma és hite által megszentelt hajlékában és azt mondja:

— Vádat emelek...

Nevek szerepelnek és ismét szerepelnek a vizsgálóbíró nyomozásainak rendjén, a vallatásoknál. Nevek a végzésben, amit kiadnak a detektiveknek kikutatni, hogy merre vannak a törvény által felelősségre vont nevezetes férfiak. Lipót és fiai: Árpád, Géza, Zoltán és Dezső, a józsefvárosi nagy család. Izgató kérdésekkel kerül felszínre a pro-

bléma, hogy más Lipót Pálnak mi köze van a szabadkai ügy első nagy felvonásához, amelyik a szőlőkben végződött. És ki nem hallotta volna a híres Löwinger nevét, uzsorás jelzővel és köztiszteltben álló férfiak barátságával dicsekedve, míg ahhoz a vádhoz nem jutott, hogy maga gyujtotta fel a biztosítási összegekért gazdasági épületeit, az élő állatokat is elpusztítva. S míg e neveket a jellemző jelzőkkel együtt leírjuk, jön a hír, hogy az egyik pört befejezték: a Gelléri Szabó János végrendeletének meghamisítóit a budapesti törvényszék néhány évi tömlőzre elítélte.

De hát azért csak beszéljünk egyik-ről is, másiktól is. Hisz valamennyien ugy beletartoznak a mai világba és nevezetesen a budapesti életbe, mint egy régenybe a társadalmi rajz. A kor jellemző színei közül a sötét árnyalatúak. A meleg, tiszta róna szélein a veszedelmes mocsár. Paloták ideális izlésű boudoirjaiban az égbekiáltó erkölstelenség. A fórumon a nagy hanghoz a svihákság.

Beszéljünk csak róluk. Hisz az ugynevezett tisztességes életet élő embereknek (akiket immár inkább birkáknak és szamaraknak neveznek), ugy se marad egyéb elégtételük, mint az, hogy ilyenkor beszélhetnek ő róluk.

Hol kezdjük. Melyik a szebb, melyik dicsőbb, melyik nagyobb. Haverda

Mária, az érdekes szabadkai asszony. Nagy örökséget váró. Nem otthon várja, ahol szigorú anyját tán kiengesztelhetné egy kissé vidékies és egy kissé unalmas élettel. Hanem Budapesten szerepel, mint zsentri asszony. Rátalál egy bankra, mint szövetkezetre, melynek az a specialitása, hogy örökségekre ad kölcsönt. Éli a világot a zsentri asszony. Barátnóket szerez a zsidó asszonyok között. Persze nem a többi zsentri között, akiknek nem imponál egy kétes örökség. Hanem a zsidó asszonyok között, akik akármilyen tisztességesek, kifogástalanok, rendkívüli módon megtisztelve érzik magukat, hogy egy ilyen divatos asszony, egy igazi zsentri asszony barátságát megszerezhetik. És ugyanez a zsentri asszony eljut odáig, hogy ma már a Népliget Szinkörben műsoron van az ő összes hisztérikus allűrjeivel együtt, az ideális szerelmű Jánossyval, aki kész érette gyilkolni és a ravasz Vojthával, meg a magasabb rangú pillangóélet gavallérjaival.

Ez mind társadalmi pozícióra való vágyódással van összekötve. Haverda Mária a szereplő asszony életét akarja élni. A könnyelmű élethez módot akar szerezni minden áron. Alkalmat ad hozzá a spekuláció, amelyik nehéz feltételekkel bár, de pénzt juttat a kezébe. Azt a kicsi pénzt adja a Lipót Pál bankja, amire szükség van az elegáns helyeken való megjelenésekhez. A többi az-

A badallói birtok.

Irta: Ágh Endre.

(Utánnomás tilos.)

Az öreg Bathó Pál az ámbituson fújta a bodor füstöket a szépen érő, öblös tajtékpipájából, mialatt a leánya hordta ki a házból a cserépes virágokat.

Valami írásféle feküdt előtte az asztalon, nagy ákom-bákom betűkkel rótt levél, amelyben szép sorjában el volt mondva, hogy eladó a badallói birtok, ezer hold szántó, háromszáz hold rét, legelő, erdő, havas, summa-summárom kettőezer egynéhány hold. Az ára is oda volt írva, potom százötvenezer forint, amit testvérek között is megért.

Bathó Pál elgondolkodott.

— Meg kén venni — dörmögte — jó földek, derék birtok s ami fő, szomszéd; egy tagot tenne ki az én ezer holdammal s egyszeriben háromezer holdam volna. No de várak még vele, hátha olcsóbban is megkaphatom.

A Bathó leány, a Judith ott sürgött-forogott az apja körül. Belenézett a nagy ménykő írásba, betűzte messziről, aztán megint tett vett valamit, amíg az apja rá nem szólt.

— Te Judith számítsd csak ki, mennyibe is jön holdja annak a badallói birtoknak? Te ki tudod, apácákát jártál, én már beleöregedtem az ilyenbe.

Judith csak ezt várta.

Forga a nagy írást s egyszeriben csak ugy vetette a számokat a margóra, amíg csak ki nem hozta, hogy bizony annak egyenként hetvenöt az ára.

Amire Bathó nagyott nézett.

— A fenét, drága — mondotta — hiszen a multkoriban már hetvenével kínálta a fiatal Bay.

Judith elkezdte újra számítani. Irta a nullákat egymás mellé, osztogatta, szorozta, miglen megint csak annyi jött ki.

— Annyi az, testvérek között is — szolt. — De megéri. Mert kastély is van, szép kerttel, ott édes apám akár egy grófhoz is férjhez adhatna.

Bathó összeráncolta a homlokát.

— Akkor csak azért sem veszem meg, nehogy valami kopott gróf felesége legyél. Mert azt nem szeretném. Mást néztem én ki a számogóra, tanult, okos embert, de abból a vérből, amelyből te születél.

— Parasztot, apám?

— Azt, de gazdagot, négy lovon járó, gögös parasztot.

— De aki ur, ugy-e, apám?

— Hogy ur-e? ma mindenki ur, akinek pénze van. Annak meg van, földje, erdeje, jószág a ezerszám, még kastélya is.

— Pénze is van?

— Az is, akár egy lájbi zsebéből is kifizetheti a badallói birtokot. De jó, hogy eszembe jutott. Fogj tollat és papirozt, oszt' ird meg neki, ami abban a levélben áll, hogy mi eladó és hogyan, hadd olvadjon: egygyé a két birtok, a Bathó Pálé, meg a badallói Bayké. Mert ő megveszi, tudom, hogy megveszi.

S Bathó Judith még azon melegeben neki állt az írásnak, hogy meginvitalja Szalontai Gábort egy előnyös birtokvásárlásra.

Tavaszi idő járt akkor, éppen hogy bim-bóba hajtott az orgonafa.

A Bathó Pál földjein üde zöld volt az őszi vetés s a tavaszi is már sárgult és bokrosodni kezdett.

Odaát azonban, a badallói földeken sirt az anyaföld a gazda hanyagságáért, mert minden olyan parlagon hevert, mintha nem lett volna, aki megmivelje.

Amikor Szalontai Gábor, az öreg is, a fiatal is megnézte a badallói földeket, azt mondták Bathónak: — Te megveheted, szomszédságodban fekszenek, könnyen rendbehozhatod őket s még jól jársz velük, nekünk nincs kezünkre.

Bathó Pál előtt egyszerre szerte foszlott minden remény.

— Pedig azt hittem, hogy ugy lehetne, hogy a fiad — mondjuk — ide jön s innen gazdálkodna. Mert én már ugy sem igen akarok, öreg ember vagyok már s egyedül vágyom, hogy a leányomat boldognak láthassam.

Ilyesmit nyögött el Bathó Pál az öregebb Szalontai előtt. Aki szívesen végighallgatta a pajtását.

Amikor azonban az befejezte s az övé volt a szó, ott kezdte; hogy rosszul spekuláltál, mert a fiam azóta bizony már meg is nősült. Várt volna, el is vette volna a leányodat, amilyen szép, üde és fiatal, de tudod, hogy nekem mi volt az elvem s ezt az elvet örökölte a fiam is.

— Parasztleányt vett el, igazi tanulatlan parasztleányt, akinek a pénz s a munka mindene. A te leányod tanult, okos, nagy kisasszony, uriemberhez való.

tán jön magától. Hisz egy csinos asszony, aki beléphet elegáns társaságba, már találhat támaszokat, ha csak kevéssé is ügyes. Pénz kevés van minálunk ipari vállalatokra, kulturális célokra, kevés van szegény emberek rettentően önfeláldozó munkásságának a díjazására. De mindig van pénz kalandokra, gáláns szerelmekre... Mäskülönben miképen is juthatnánk a zsupori Gelléri Szabó János tragédiájához, aki legkevesebbet, havonta ezer forintot adott egy közepesen csinos nőnek azért, hogy mindennap azt mondja neki: „Vén gazember...“ De ne menjünk még Haverda Máriától Filepp Gizelláig, aki szíten jönevü családból származik. Még mondjuk el a Haverda-ügyről, hogy Máriának egyik büntársa, aki katona volt azelőtt, mielőtt az asszony barátja lett volna, civillé változva is fentarthatta a barátságot a hadsereg tisztjeivel, mert olykor szép nagy pénzei voltak. És pezsgőzött Haverda Mária Szabadkán akkor is, amikor mindenki tudta, hogy le fogják tartóztatni. És pezsgős üvegek között méltatlankodott Klein Pál Lipót a gyanúsítás ellen, kiváló üzleti elv szabályai szerint, hogy ilyenkor ki kell adni valamit.

Ez az egész, minden arra „megy ki“, hogy reszkirozni kell a jólétért, a társadalmi pozícióért és a kockázatok között nem a legnagyobb az, hogy egy öreg asszonyt el kell tenni láb alól.

Reszkirozni... Mit reszkiroztak Kardosék? Bankot csináltak semmiből. Bankot a hiszékenyek becsapására, nem is egyet, hanem többet. Szintén szinlapra kerültek. Kardos-bankot értett mindenki a czinból, amit a Révay-utczai mulató Tardos-banknak hirdett. Nagy czégtábla, fényes berendezésű helyiség. Rábeszélőképeség a hitvány hazugságok alapján. Egy fiakker, két fiakker, ha

kell, öt fiakker. Imponáló fellépés. Dicsékvés előkelő, befolyásos urak barátságával és ezen a réven bizalomkeltéssel pénzszerzés, amiből nyomban „le lehet adni“ valamit a bizalom megerősítése érdekében. Komoly, nehéz munkával szerzett pénzek bevándoroltak a Kardos-bankba. Szegény emberek, akik egy egész élet rettenetes küzdelmei árán jutottak valami vagyonhoz, azt mind odaadták a Kardos-banknak. És a Kardos-család nagy lett. Dinasztia lett. Szerepelt. Hisz szerepelni, szerepelni, ténylezőnek, irigyeltnek, urnak lenni, ez a svindler élet álma, boldogsága. Kardosoknak a nevét mindenkinek ismernie kellett. Az esőben, hóban, sárban gyalog baktató munkásember félreugrott az ut szélér-l. nehogy elgázolja egy fiakker, amelyikben Kardos-fiu ült. Ha egy Kardos-fiunak azt mondták volna, hogy ilyen időben gyalog kell mennie a függetlenségi pártkórból a Váci-körutig, agyonlötötte volna magát, vagy kijárta volna, hogy aki ő felőle íyket feltételez, azt csukják be az örültek házába. Egyszer az egyik Kardos-fiu fellépett képviselőjelöltnek. A Kardos-fiut nem választották meg, sokkal több pénzt posékoltak, mint amennyit kellett volna és ennél fogva még többet vártak, következőképen a politikai programmal a választók nem voltak megelégedve.

Ugyancsak véletlenül Kardosék megbuktak a bankkal is. Egyik bíróság felmentette őket, mivelhogy bizonyos formalitások mellett csálni szabad az ősi igazság alapján, hogy nem az a bolond, aki a két kenyeret elveszi, hanem az, aki kapja. De az új tárgyalás elől módjuk volt az összes Kardosoknak megszökniök.

Megszöktek és pont. Aki hasonló szereplésre vágyik, tanulmányozza az ügyet. Hátha véletlenül neki sikerül az, ami Kardoséknak nem sikerült. És hogyha nem sikerül, ő is megszökhetik.

Tessék elhinni, hogy a Löwinger ügye a legegyszerűbb. Egy uzsorás, akitől mindenki tudta, hogy uzsorás, de azt is tudta, hogy uzsorásokra minálunk szükség van. Mäskülönben kiktől lehetne pénzt szerezni ama hazárdjátékokra, amelyek a társadalmi és közéleti szereplésekhez tartoznak.

És hogy Filepp Gizella egy tönkrement földbirtokoshoz menvén feleségül, arra szánta magát az ő férjével együtt, hogy öreg kintartójának, Gelléri Szabó Jánosnak a végrendeletét meghamisítsa: ki csodálkozhatik ezen. Ki csodálkozik rajta, amikor olyan vélemények is hallatszanak, hogy egy ily vén, zsémbes ember mellett élni (ámbar ha minden éjszaka ki is megy szabadjára mulatni) nincs megfizetve se ötvenezer forint végkielégítéssel, se a minden évi tízezer forinttal, hanem ezért az egész életén át gyűjtött minden vagyon dukál, mert máskülönben nem volna megfizetve a gyönyörűség, amit az öreg embernek azáltal szerez, hogy mindennap azt mondja neki: „Vén gazember!...“

Hogy éppen ezeket a végrendelet-hamisítókát elítélték!... Amikor olyan szépen, amikor, modern nyelven szólva, olyan stílusosan beilleszkedtek abba a milieube, amelyik a mostani idők karakterizálásához igen lényegesen hozzá tartozik.

Budapest, május 26.

Kossuth és Apponyi Czegléden. Czeglédről jelentik: E hó 31-én, püsködő hétfőjén fogják a főgimnáziumi ifjuság új zászlóját ünnepélyesen felavatni, amelyre mint nagyobbzabásu ünnepségre régóta készül Czegléd egész polgársága, annál is inkább, mert az ünnepen meg fog jelenni gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter és valószínűleg Tóth János államtitkár is és ha csak egészségi állapota megengedi, — amiben erősen reménykednek a czeglédiek, — Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter is, mint a kerület orsz. képviselője. A zászlóanya tisztjére gróf Apponyi Albertnél kérték fel, aki czeglédi jelentésünk szerint, szintén odautazik, hogy személyesen jelen legyen az ünnepen.

Bathó majd hogy nem hanyat esett a székről.

— Hát a parasztnak már tanulnia sem szabad? — kérdezte.

— Nem — szölt Szalontai. — A paraszt csakis addig paraszt, amíg egyebet sem tud, mint számítani. A te leányodnak más kalap kell ősszel, más tavasszal, kell neki ruha, sárga, meg fekete czipő, regény, négy ló, kastély, uri élet, szóval pénzkidobás. Mi nem így tanultuk, nekünk elég volt a szekerünk elé két gebe is, de azért megfogtuk az eke szarvát.

— A teremtését! — gondolt egyet Bathó Pál. Ha így van, jól van, azt sem bánom, elhibáztam, urnak neveltem a leányomat, hát legyen uri asszony belőle!

S még azon az estén, amikor a szalontaiak kitisztultak a Bathóék udvarházából, nekigyürkőzött az öreg s megírta a széles betűvel a nagy árkus levelet badallói Bay Endre uramnak.

Írta pedig a következőket: Tekintetes nagyuram, nemes badallói Bay ur!

A nekem ajánlott badallói birtokot nem veszem meg, mert nem ér annyit, amennyit kér érte. Tudom azonban, hogy nagy szükségben vannak, hogy nincs nagyuramnak annyija sem, amivel a birtokot megművelje, adok hát én annyi pénzt hozzá, hogy a badallói birtokot rendbe lehessen hozni. Adok ötvenezer pengőt, de lüssön neki, hogy be legyen vetve s legyen a jószágának is elesége azon, hogy mire új vevő jön, megadja érte a százötvenezeret.

Bathó Judith az apja háta mögött állott, amikor ezt a levelet írta.

És egyszerre felszökött a kedve.

— Az enyém lesz és én az övé leszek — mondotta magában s azon az estén mindmind legzaggatta az orgonafa virágait s az egész házat feltűzdelte vele.

Bathó Pál nem tudta mire vélni a leánya jó kedvét.

— Mi lelt téged, Judith, hogy ilyen virágos jó kedvedben vagy? — kérdezte tőle.

Amire a leány, életében először meg mert mondani titkait.

— Az ifju Bay urral találkoztam, megkérte a kezemet! Oly szépen kért, hogy nem tudtam ellent mondani neki, a keblére borultam és sirtam és jól esett a sirás és az a csók is, amit Bay László a homlokomra csókolott.

— S a földéről nem beszélt?

— De igen. Szölt róla. Azt mondta, hogy most már rendbe jönnek, nem adják el a badallói birtokot, mert édes apám kisegíti őket.

— Azt mondta?

— Igen s még azt is, hogy nem is kívánta betáblázni.

— Te éretted tettem. Mást akartam, úgy számítottam, hogy azé lehetsz, akit én szemeltem ki neked, de hát tudod, milyen a paraszt, ha gazdag is, tartózkodó az olyanokkal szemben, akik tanultak. Téged is nagy kis asszonynak néznek, rossz gazdasszonynak, mert hogy isklát jártál; azért nem kellettél a Szalontai Gábor fiának.

— Ugy sem lettem volna boldog vele.

— Talán boldogabb, mint így. De mind egy. Amíg én élek s bírom magam, igyekeznék fogok rendbe hozni a badallói birtokot, aztán meg, talán nektek is megjön az eszete!

s ha az Isten fiut ad nektek, akiben lesz a Bathó-vérből is; meg fogjátok tudni menteni az apai just.

Bathó Judith megértette az apját.

— Meg, atyám, mert lesz, amivel rendbe szedjük. Futja a hozományomból.

S Bathó Pál még azon a napon megírta az irást badallói Bay Endrével, amelyben ötvenezer (koronát) ad kölcsön a birtokra.

— Előlegül elég lesz ennyi — mondotta — a többit majd a Judith viszi.

Ennyiből állt a házassági szerződés.

S másnap már új négy szürkével állított be a fiatal Bay a Bathóék udvarára, olyan négy szürkével, hogy testvérek között is megérték a négyezer pengőt.

— A szentgyörgyi vásáron vettem őket — dicsékedett velök László. — Judithnak, menyasszonyi ajándékul.

— És a birtok? — kérdezte Bathó.

— Az apám gondja; majd csinál ő abból is valamit.

— Be kellene vetni, ne heverjen parlagon.

A jó tanácsot Bay László megfogadta.

Bevetette a sovány földeket s azok a következő tavaszkor ki is zöldültek, de csak azért, hogy amire megértett rajtuk a kalász, a hitelezők jobb pénzért engedjék át az adósságot.

Mert még azon a nyáron újra került a badallói birtok.

Akkor azonban már késő volt, mert amint zöldelőbe hajtott a buza, Bathó Judith boldog felesége lett Bay Lászlónak.

A kormányválság.

— A miniszterelnök a királynál. —

Wekerle vezeti tovább a kibontakozási akciót.

Budapest, május 26.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután külön kihallgatáson volt a királynál. Ennek az audienciának, amelyet tegnap báró Aehrenthal közös külügyminiszterrel és báró Bienerth osztrák miniszterelnökkel folytatott tanácskozások előztek meg, úgy a magyar, mint az osztrák politikai világban igen nagy jelentőséget tulajdonítottak. A miniszterelnök tudvalevőleg azzal a minisztertanácsi határozattal utazott hétfőn délután Bécsbe, hogy a királytól a lemondott kormány tagjainak fölmentését kéri, miután azt a kibontakozási akciót, amely a fúzió alapult, megküszöltnek kellett tekintenie. *Wekerle Sándor miniszterelnök minisztertanácsai megbízásának eleget is tett, a király azonban nem volt hajlandó ezt a kérést teljesíteni.* Arra az álláspontra helyezkedett ugyanis, hogy a válságot a koalíciós pártok vezérével kívánja megoldani és éppen ezért újból fölhatalmazta *Wekerle Sándort*, hogy folytassa ebben az értelemben a tárgyalásokat. Amíg a király nem győződött meg teljesen arról, hogy végképp kizárt dolog, hogy *Wekerle* a koalíciós pártok vezérével egyetértve tudjon olyan kibontakozási tervet csinálni, amelynek alapján a válságot meg lehet oldani. — az eddigi állapotot nem kívánja fölborítani. A miniszterelnök tudomásul vette a királynak ezt az elhatározását és azzal tért vissza Bécsből, hogy az osztrák államférfiakkal folytatott tanácskozásról lesziirt tanulságok figyelembe vételével minisztertanácsaival újból megkezdje a kibontakozási terv keresését.

A helyzet tehát most az, hogy ismét ott vagyunk, ahonnan kiindultunk. A bécsi lapok ugyan — kétségtelenül az osztrák kormány egyöntetű sugalmazása alapján — azt hirdetik, hogy a kibontakozási alap már megvan abban a tervezetben, amelyet mi is ismertettünk és amelyet még is czáfoltak: — mert ez a tervezet az osztrákoknak, akik azt is remélik, hogy még ebből is le fognak csiphetni valamit, megfelel. Mi azonban nem látjuk és nem is láthatjuk ilyen egyszerűnek a helyzetet. A kibontakozási tervnek most már nemcsak a királyjal kötendő új paktumnak kell lennie a kizárólag magyar belügyekre nézve, hanem egy valószínű új kiegyezésnek Ausztriával, amely minden függő kérdésre kiterjed, hogy aztán ilyen módon legalább 1917-ig biztosítva legyen a parlamentáris rend és a békés fejlődés. Ehez pedig föltétlenül szükséges a függetlenségi pártnak hozzájárulása is, már pedig ez az ismert és nálunk lezáfolt, de Ausztriában föntartott tervezet a függetlenségi párt részéről a leghatározottabb visszautasításban részesült. A jövő titka, hogy *Wekerle*nek fog-e most sikerülni a kedvező megoldás, s e tekintetben már eleve is kijelenthetjük, hogy a függetlenségi pártot egyáltalában nem fogja megrendíteni az az osztrák fenyegetés, hogy *Wekerle* eme újabb kísérletének eredménytelensége esetén a király esetleg a koalíció ellen fog kormányt alakítani, vagyis letér az alkotmányosság útjáról. Ettől igazán nem fél a nemzet. A helyzet kulcsa most *Kossuth Ferenc* kezében van, ha tudnak olyan kibontakozási tervet alkotni, amelyet ő elfogadhatónak tart, azt a függetlenségi párt is elfogadja. Hír szerint *Kossuth*

legközelebb a király elé járul és a függetlenségi pártot azt remélik, hogy ez az audiencia igen jelentős fordulatot fog előidézni a válságban.

Wekerle a királynál.

Bécsből táviratozzák, hogy *Wekerle Sándor* miniszterelnök ma reggel sétát tett a városban. Visszatérve a magyar palotába, *Vértesy Géza* államtitkárral és báró *Skerlecz Iván* miniszteri tanáccsal dolgozott. A miniszterelnök fél 11 órakor a magyar palotából Schönbrunnba hajtatott, ahol a király 11 órakor kihallgatáson fogadta.

Wekerle Sándor kihallgatása a királynál egy teljes óra hosszat tartott. Déli tizenkét óra volt, amikor *Wekerle* miniszterelnök a király dolgozószobájából eltávozott. Schönbrunnból a miniszterelnök egyenesen a Ballhausplatzra hajtatott s a külügyminisztériumban báró *Aehrenthal* közös külügyminiszterrel ismét hosszabb tanácskozást folytatott. A miniszterelnök mai legfelsőbb kihallgatásán a magyar válság dolgában, mint a „Bud. Tud.“ illetékes helyen értesül, semminemű döntés nem történt; a kihallgatás kizárólag a miniszterelnöknek a magyarországi helyzetre vonatkozó jelentésére szolgált. Az audiencia nem volt olyan természetű, hogy azon bármely irányban döntés történhetett volna.

A külügyminisztériumban az egybegyűlt hírlapírók kérdést intéztek a miniszterelnökhöz az audiencia lefolyásáról, mire *Wekerle* a következőket válaszolta:

— Jelentést tettem ő felségének.

A hírlapírók egyike megkérdezte, hogy vajjon a kihallgatás alkalmával történt-e döntés valamilyen irányban, mire a miniszterelnök ennyit válaszolt:

— Nem.

A miniszterelnöknek báró *Aehrenthal* közös külügyminiszterrel délután megkezdett tanácskozása félkettő után ért véget. *Wekerle* miniszterelnök ezután a Sacher-szállóba ment s ott dr. *Popovics* Sándorral, az Osztrák-Magyar Bank kormányzójával, dezsönézt. A miniszterelnök a dezsöné után a Magyar Házba tért vissza s délután 5 órakor báró *Skerlecz Iván* miniszteri tanácsos és dr. *Bárczy István* titkár kíséretében visszautazott Budapestre, ahova este kilenc órakor érkezett meg.

Mint a „Budapesti Tudósító“ értesül, *Wekerle Sándor* miniszterelnöknek a legközelebbi napokban való ismételt Bécsbe utazása nincs tervbe véve. A miniszterelnök mostani bécsi tartózkodása a magyarországi helyzetben változást nem teremtett.

Kossuth Ferenc audienciája.

Mint a „Magyar Tudósító“ értesül, osztrák politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy a király *Wekerle Sándor* miniszterelnök előterjesztésére a közeli napokban *Kossuth Ferenc* kereskedelmiügyi minisztert kihallgatáson fogadja.

Kossuth a helyzetről.

Szegedről késő éjjel *Kossuth Ferenc*nek egy igen nevezetes kijelentéséről ad hírt a „Magyar Távirati Iroda“. A távirat szerint *Becey Károly*, a szegedi II. kerület képviselője, aki ma délután érkezett Budapestre Szegedre, este politikai barátai előtt kijelentette, hogy ma délelőtt fölkereste *Kossuth Ferenc*et és a függetlenségi párt vezére úgy nyilatkozott, hogy a politikai helyzet annyira bonyolult, hogy a kibontakozás útját egyáltalában nem látja, sőt még azt az alapot sem tudja megjelölni, amelyen a kibontakozási tervet föl lehetne építeni. Ő maga a helyén marad és bár betegsége miatt fürdőbe kellene utaznia, oda sem megy, amíg a helyzet nem tisztul.

Az audiencia eredménye — osztrák szemüvegen.

Az osztrák felfogást *Wekerle Sándor* bécsi tárgyalásairól és királyi audienciájáról a *N. Fr. Pr.* így tükrözi vissza:

Egy olyan rendkívül bonyolult helyzetben, mint amilyen a mostani, a miniszterelnök mai kihallgatásáról alig lehet sokkal többet várni, mint annak a megállapítását, hogy a kibontakozás eszméje egyáltalán nyújt-e olyan kilátásokat, melyek indokoltá teszik azt, hogy erről a tervről komolyan tárgyaljanak. De még az sem bizonyos, hogy egyáltalán eddig is eljuthatnak-e? Nagyon valószínű, hogy a mai megbeszéléseken kívül még újabb megbeszélésekre lesz szükség, még mielőtt a tulajdonképeni tárgyalásokat, melyek szükségképpen egy új kiegyezési konferencia formáját vennék föl, megkezdénék. Mert ha már egyszer ennyire jutottak, ha már egy meghatározott utra léptek, akkor nehéz lesz azt elhagyni és más irányba térni. Ez okból a mostani megbeszéléseknek a legnagyobb fontosságot kell tulajdonítani.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután visszautazott Budapestre. Nem viszi magával a kabinet végleges fölmentését és nem fog minisztertanácsának semmiféle döntést tudomásukra hozhatni. Ebből a körülményből kitűnik, hogy az a kibontakozási terv, amelyet a magyar miniszterelnök az itteni illetékes tisztelettel előterjesztett, most is, mint eddig, előtérben van és beható tárgyalásoknak alapjául szolgál. Ennek a kibontakozási tervnek szerzői azt tartották szemük előtt, hogy végre valahára ki kell küszöbölni mindazon kérdéseket, amelyek az utóbbi időben az egyik krisist a másik után idézték elő és a mostani bonyolított helyzetnek is okai voltak.

Ami a közbülső vámkérdéseket illeti, azok az elvek, amelyek már most is fönnállanak a fogyasztási adókra nézve az átutalási eljárás formájában, könnyen más czikkekre is alkalmazhatók s akkor a czél gazdasági és állampénzügyi szempontból el volna érve. De ezenkívül a közbülső vámok bevételei kontingentálhatók is, nehogy túlságosan megterheljék a közönséget. E részben huszonöt millió koronán túl aligha lehetne menni.

A bankkérdésben, amelyben az ellentétek a legélesebbek, talán minden nehézséget el lehetne simítani a jegybank statutumainak bizonyos módosításával és a készfizetések fölvetelével. Magyarországon az a fölfogás kapott lábra, hogy a készfizetések fölvetelére a mostani időpont a lehető legkedvezőbb.

Ami a katonai kérdéseket illeti, erőszakkal is tartós helyzetet kell teremteni, hogy lehetőleg eleje vétessék az újabb ellentétek folytonos fölmerülésének. Minden jogos követelés, amelyet a hadvezetőség támaszt, alaposan megbeszélendő és együttesen rendezendő. Ki kell mondani az utolsó szót a magyar katonai követelésekkel szemben és becsületes kompromisszumot kell kötni, hogy végre valahára eltűnjenek a láthatárról azok a nemzeti jelszavak, amelyek mindig belejártak a hadügy kérdéseibe és amelyek megakadályozták a hadsereg újjászervezését, noha azt minden oldalról szükségesnek ismerik el. Ennek az állapotnak az évek hosszú sorára véget kell vetni.

A „N. Fr. Presse“ további értesülése szerint *Wekerle* a vám- és kereskedelmi szerződésnek további tíz esztendőre, vagyis 1927-ig való meghosszabbítását proponálja. A kiegyezés 1927-ig való meghosszabbítását különösen ünnepléses módon czikkelyeznék be, úgy, hogy az az összes jövődöbéli magyar kormányokra kötelező volna.

A házfelosztás híre.

A *Katholikus Tudósító* című lap tudósító, egy új vállalat, amelynek megbízhatóságát még be kell bizonyítani, ma délután ezeket jelenti:

Kitűnően informált helyről a válságra és kibontakozásra vonatkozóan a következő felvilágosításokat adják a *Katholikus Tudósító*nak: A kibontakozásra vonatkozóan a sajtóban fölmerült tervek hamis nyomon járnak, sőt egyenesen tendenciózus színezettel jeleknek meg tudósítások a sajtóban, melyek a teljesen vigasztalan helyzetet meghamisítják. A jelenlegi stagnáló helyzet napjai megvannak számlálva, de ezzel szemben a helyzet semmi reményt sem nyújt a gyors kibontakozásra, mert noha a függetlenségi párt bankesportja mindent elkövet Bécsben, hogy a bankkérdés alapján a megoldást lehetővé tegye, ott erről hallani sem akarnak. A fölmerült hírekkel szemben megál-

lapítható, hogy igenis történtek kísérletek a gazdasági programpontra alapítván való kibontakozásra. Így a közbeszó vámkérdése is fölmerült, amit azonban Bécsben már el is utasítottak. Ez a merev negáció magyarázza meg azt, hogy a bankosport mérsékelt hangon folytatja az agitációt, de álláspontjuk Bécsben mégis eddig soha nem tapasztalt vesereséggel végződött, úgy hogy még a méltányosnak mondható követeléseket is elutasították. Bármennyire csafolják is, a kibontakozást megkísérelték a gazdasági programpontra alapítván s a bécsi lapoknak erre vonatkozó híradásai, melyeket tegnap csáfolni igyekeztek, megfelelnek a valóságnak. Konstatálni kell, hogy Bécsben ezen az alapon a békére semmi kedvet sem mutatnak. A helyzet várható megoldását nemsokára a Ház fölösztatásában fogják keresni, melyet aztán, amennyiben az általános választások eredményre nem vezetnek, a Ház hosszabb idejű elnapolása követ. Ha az elnapolás alatt sem sikerülne a kibontakozást megvalósítani, ez esetben ismételt választások lesznek.

Justh Gyula a helyzetről.

A fővárosi IX. kerület függetlenségi választópolgárságának köbányai része ma délelőtt 10 órakor küldöttségben jelent meg Justh Gyula, a képviselőház elnöke előtt. A küldöttséget dr. Ballagi Aladár, a kerület országgyűlési képviselője vezette.

Minko Béla, a párt elnöke, beszédben üdvözölte Justh Gyulát s rámutatott arra, hogy a függetlenségi párt Kőbányán is teljes eréllyel küzd az önálló magyar nemzeti bankért. Ilyen értelemben föliratot is készített a képviselőházhoz. Kéri az elnököt, hogy ezt a föliratot terjessze a Ház elé.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke, átvette a föliratot és azt mondta, hogy lelkének teljes melegével terjesszi a Ház elé a köbányai polgárság föliratát. Azt tapasztalja, hogy Magyarországon az önálló bankért való mozgalom növekedésben van. Majd így folytatta:

— Az én erős meggyőződésem, úgy, amint az én szónoka ki is fejtette, hogy ha kitartunk e nagy eszmé mellett, mely nem csupán a bank kérdése, hanem a közgazdasági különválásnak az első lépcsője, ha kitartunk, föltétlenül győzelem fogja koronázni küzdelmünket. Nehéz küzdelmünk van. Nehéz az, mert, fájdalom, az országnak egy része ma is szembehelyezkedik a nemzeti követelésekkel. Nem az osztrákok az okai annak, hogy mi nemzeti téren nem tudunk előrehaladni, de a saját magyar polgártársaink egyrésze oka első sorban és föltétlenül, hogy nem tudunk nemzeti téren semmi tekintetben előbbre jutni. Mert amíg az osztrákoknál látjuk, hogy a legesélyesebb kérdés, mely Magyarországot nemzeti irányban előbbre vitté, a legellenértesebb és legellenértesebb elemeket egy táborba, hogy úgy mondjam, összehozza és ottan nézeteltérés nincs, amíg az osztrákok részéről a magyar ügynek barátai egyáltalában nincsenek, olyanok sincsenek, akik a magyar ügyet ott védelmébe vennék, addig nálunk, fájdalom, ez az egyöntetűség nincsen meg, sőt lépten-nyomon látjuk, hogy nem is egyesek, nem is apró, hanem nagy emberek odamennék az osztrákok segítségére, az osztrák álláspont támogatására. Ne az osztrákokat okoljuk, hanem azokat, akik a magyarok közül úgy szembehelyezkednek minden nemzeti törekvéssel. Meggyőződésem, hogy a bankkérdésben vereséget nem szenvedhetünk és meggyőződésem, hogy ha mi el nem hagyjuk magunkat, akkor az Isten sem fog elhagyni bennünket.

A küldöttség zajos tetszéssel és éljenzéssel fogadta a képviselőház elnökének beszédét, Justh Gyula a küldöttség minden egyes tagjával kezét fogott s hosszabb beszélgetés után elbucszott tőlük.

Tisza István audienciája.

Gróf Tisza Istvánnak arról az audienciájáról, amely május nyolcadikán volt a budai várban, általában a volt miniszterelnök biharmegyei bizalmasai, akik az eseményeket közvetlenül gróf Tiszától tudták, ezeket mondják:

Tisza Istvánt megkérdezte a király, hogy elérkezettnek látja-e az időt a passzívitás elhagyására s hajlandó-e hirtelre új küzdelembe bocsátkozni. Tisza körülbelül így felelt:

— Felség, sem most, sem később nem látom elérkezettnek az időt, hogy aktivitásba lépjek. A válságot a mostani emberekkel lehet csak megoldani s ha felséged bizonyos engedelményeket tesz, hosszú ideig rend lesz Magyarországon.

A király megkérdezte, miért nem hajlandó a kormányt vállalni.

— A felséged politikája és az én politikám közt — mondotta Tisza — éles ellentét van.

— Miben? — kérdezte csodálkozva az uralkodó.

— A választójog kérdésében. Én az általános választójogot nemzetemre károsnak és veszélyesnek tartom...

Többet nem mondott Tisza. A király összehívotta sarkantyuját és ezzel vége volt az audienciának.

A pártkörökből.

A függetlenségi és 48-as pártkörben ma este ismét igen élénk élet volt. Fentjártak a pártkörben Tóth János államtitkár, Holló Lajos alelnök, Leszkay Gyula házelnök és a párt számos képviselő és kültagja. Megjelent a pártkörben Justh Gyula, a képviselőház elnöke is, ki a képviselőkkel a nagy társalgóban élénk eszmecsere-t folytatott. Egy híradás nyomán nagy érdeklődéssel tárgyalták a jelen voltak azt a hírt, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, a párt vezére a jövő hét folyamán kihallgatáson jelenik meg a király előtt. A bécsi lapok által publikált kibontakozási tervéről a leghatározottabb visszautasítás hangján szóltak. A képviselők kivétel nélkül élénken helyeselték Justh Gyulának azt a kijelentését, hogy azok a proproziók, amelyekről a bécsi lapok akként számolnak be, mint a magyar kormányelnök proproziójáról, a magyar nemzet és az annak többségét képviselő függetlenségi párt részéről teljesen elfogadhatatlanok. A pártban általában hibáztatták azt az eljárást, hogy a lemondott magyar kormány feje folytonos kérelmekkel, ajánlatokkal futkosson Bécsbe az osztrák kormányhoz. Mert vagy elutasítja az osztrák kormány a lemondott magyar kormányelnök proprozióját, vagy elfogadja. Ha elutasítja — ami a valószínűbb — akkor a lemondott kormány feje a nemzetnek egy újabb lealáztatást szerzett minden hazszen nélkül, és még jobban megnöveli az osztrák körök szarvait. Vagy pedig elfogadja: de akkor a miniszterelnök azért lesz kénytelen eltűnni politikailag a föld színéről, mert az osztrák kormányval kötött megegyezését idehaza nem lesz képes keresztülvinni.

— Mert azt csak nem képzelem Wekerle Sándor, — mondta Holló Lajos — hogy azért, mert az osztrákok például nagy kegyesen beleegyeznek a készfizetések fölvetelébe: a magyar országgyűlés beleegyezik a közös bank szabadalmának meghosszabbításába?

Az alkotmánypárt eskütéri helyiségében is élénk volt az élet. Fent voltak a pártkörben Széll Kálmán, a párt elnöke, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, gróf Hadik János, Szerényi József és Bolgár Ferenc államtitkárok is. A párt tagjai méltatlankodva fogadták Justh Gyulának azt a beszédét, amelyet képviselőházi elnöki állásában mondott a köbányai küldöttség előtt. A képviselők a leghatározottabban visszautasították Justh Gyulának azt a vádját, hogy az alkotmánypárt segíti az osztrák álláspontot és utaltak a lefolyt nemzeti küzdelemre, amikor a párt vezeterei, gróf Andrássy Gyula, Széll Kálmán, gróf Hadik János, Darányi Ignác az első harcokban küzdöttek és amikor a párt minden tagja becsületesen kivette a maga részét a harcából.

Az önálló bank mellett.

A főváros független polgárai által rendezendő országos nagygyűlés iránt országwide mind nagyobb érdeklődés mutatkozik. Az ország minden vidékéről érkeznek tudósítások, amelyekben bejelentik, hogy a gyűlésen nagyszámu küldöttséggel fognak az egyes kerületek résztvenni. Ma tartotta az intéző-bizottság dr. Platthy György elnöklété alatt ülését, amelyen a rendezés előkészítésével foglalkoztak. A kerületek küldöttei jelentést tettek, hogy az előkészületek minden egyes kerületben megtörtettek, hogy a nagygyűlésen a polgárság minél nagyobb számban vegyen részt. A gyűlést ma egy küldöttség jelentette be Bácsy polgármesternek.

A szombathelyi 48-as és függetlenségi párt nagyválasztmánya e hó 23-án ülést tartott, melyen egyhangulag nagy lelkesedéssel kimondták, hogy a párt föltétlenül ragaszkodik az önálló magyar nemzeti bank felállításához. Hogy a párt a vármegyei kerületek többi választópolgárainak is alkalmas adhatson a megnyilatkozásra, elhatározták egyúttal, hogy nagy népgyűlést hívjanak egybe. Azután a megüresedett elnöki tisztségre egyhangulag Ostfy Lajos vármegyei főjegyzőt választották meg. A vá-

lasztmányi gyűlésről Kossuth Ferenczet és Justh Gyulát táviratban üdvözölték.

A zentai függetlenségi és 48-as párt vasárnap nagy ünnepség keretében szenteli fel új zászlaját; délután pedig az önálló nemzeti bank mellett népgyűlést tartanak, melyre több országgyűlési képviselő leérkezését várják. Leutaznak többek között Lovász Márton, Csizmazia Endre és Kállay Tamás képviselők.

Sátoraljanjhelyre az ott pünkösdi hétfőjén tartandó gyűlésre leutaznak Nagy Dezső, Bernáth Béla, báró Sennyey Miklós, Fried Lajos és Tutsák Sándor képviselők.

A péteri kerület 48-as választópolgársága pünkösdi hétfőn délután félhárom órakor nagy népgyűlést tart Győrszentmártonban az önálló bank mellett, amelyre Markos Gyula, a kerület országgyűlési képviselője több képviselő társaságában leutazik.

Budapest, május 26.

Váczott új választás lesz. A Bottlik János orsz. képviselő halálával megüresedett váci kerületben ma volt a képviselőválasztás. Élénk kortekedés előzte meg a mai követválasztást, amelynek három függetlenségi jelöltje is volt, akik közül azonban Gál Elek aszodi ügyvéd néhány nappal ezelőtt visszalépett. A választást Gosztonyi Tibor elnök és Révész Béla helyettes-elnök vezetik. A választók dr. Praszly Elemér váci ügyvédet és Miltényi Aurél váci vaskereskedőt jelölték, mindkettőt függetlenségi programmal, jelölték ezenkívül szocialista programmal Tarczali Lajost is. A választást vezető elnök 10 órakor nyitotta meg a szavazást, amelyet a váci választók kezdték meg. A szavazás számaránya meglehetősen egyenletesen emelkedett és délutáni két órakor ez volt: Praszly 757, Miltényi 732, Gosztonyi Tibor választási elnök ma este 8 órakor hirdette ki a választás eredményét, mely szerint Miltényi Aurél 1271, Praszly Elemér 1269 és Tarczali Lajos (szocialista jelölt) 2 szavazatot kapott. Minthogy abszolút többséget nem lehetett megállapítani, pótválasztásra kerül a sor Miltényi és Praszly függetlenségi jelöttek között.

Délszláv képviselők boszniai utazása. A bécsi parlamenti szlovén, isztriai, dalmáciai, horvát és szerb képviselők július hóban tanulmányutra készültek menni Bosznia-Herzegovinába. A délszláv képviselők ebbeli szándékukat bejelentették báró Burján közös pénzügyminiszternek s egyszerűsített azt is, hogy az anektált tartományok nagyobb városaiban felolvasásokat szándékoznak tartani a parlamentáriszmusról és az alkotmányos intézményekről, hogy a népek némi fogalma legyen a választások előtt az alkotmányos életéről. Báró Burján tudatta az illető képviselőkkel, hogy a bosnyák lakosság békéje érdekében ezuttal semmiféle tanulmányutazást nem enged meg, mert ez az adott viszonyok között nem lenne egyéb agitációs utazásnál.

Beszámoló. Szappanos István országgyűlési képviselő, a balpárt elnöke e hó 30-án, pünkösdi első napján fogja beszámolóját tartani Kecskeméten. Ezen alkalomból a balpárt összes tagjai lerátnak Kecskemétre, ahol közülük többen beszédet fognak intézni a választókhöz. Szappanos beszámolója imponáns tüntetésnek ígérkezik az önálló bank mellett.

Nyilatkozat. Ábrányi Kornél miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóiroda főnöke Brixenből, hol jelenleg időzik, a „Magyar Távirati Iroda“ útján a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Boros Samu „Az Ujság“ május 25-iki számában többek közt ezeket írja: „A nemzeti kormány megalakulásában volt és Wekerle magához rendelte a király audienciájára. Akkor felkeresett Ábrányi és megkért, szerezze gróf Goluchowski révén audienciát Andrássynak még mielőtt a felség Wekerlével beszélt. Együtt mentünk el Goluchowskihoz, ki rögtön fogadott és egy órával később Andrássy már ott állt a király előtt.“ Ezt az előadást az ahhoz fűzött következtetésekkel együtt a megtörtént tények csáfolják meg. Ő felsége Wekerle Sándort 1906. április 7-én délelőtt 11 órakor fogadta és mindenki tudta, hogy ezen kihallgatásnak mi volt a következménye. Ő felsége Andrássyt aznap délelőtt 1 órára hívatta audienciájára. Andrássynak ezen audienciáját tehát nem Goluchowski eszközölte ki és én ilyenek kieszközölésére Goluchowski grófot sem Boros, sem más által sohasem kértem. Én Boros Samutól a magam részére kértem kihallgatást Goluchowski grófnál, amit Boros ki is eszközölt, de ennek a találkozásnak a gróf Andrássy már megtörtént audienciájához semmi köze sem volt. Brixen, 1909. május 26. Ábrányi Kornél.

Az u...
Konstan...
zió forr...
az eredn...
Konstan...
galom, c...
Azsiából...
komoly...
lenes mo...
mány id...
keresztér...
ziós párt...
hatalmak...
belső for...
láukok fa...
tették át...
szere a l...
kik a ker...
ditami, a...
mak inte...
kreditárv...
mohamed...
reakció...
Az u...
dósítást l...

Dsavi...
hogy fegy...
nek a föls...
gedelmek...
lenségnek...
belsőből...
hódzását...
reakcióná...
bán és ker...
nagyvezér...
gári és ka...
mos letart...
hogy az al...
tott szabá...
bán testvé...
gorniczai t...
hoz ragadt...
tót és a k...
menekülé...

Konsta...
helyi auton...
tás óta pro...
panaszok...
képviselő...
ven képvise...
Abdul Har...
terl állott...
agasszó s...
terjed. A l...
nak az u...
csendes, de...
félnek.

A bey...
méltelen k...
volt. Külö...
nai és alep...
terjedt épp...
a kurdok...
nem, hogy...
küldött en...
az igen ny...
ség szerint...
csak a tisz...
javult. A l...
folytat az...
A palesztin...
de nem is...
kell ugyan...
soktól tart...
lak és a b...
sulyra tilt...
gel szembe...
társa méltó...
kások küld...
nál és hoz...
volna-e idő...

Belső bonyodalmak Törökországban.

Budapest, május 26.

Az ifju-törökök drákói szigora, melylyel Konstantinápolyban vére fojtották a reakció forradalmát, ugy látszik, nem járt azzal az eredménnyel, mint kezdetben hitték. Konstantinápolyban ugyan helyreállt a nyugalom, de annál komolyabb hírek érkeznek Ázsiából. Az ó-törökök agitációja itt nagyon komoly helyzetet teremtett. A keresztényellenes mozgalom terjedőben van és ha a kormány idejekorán nem intézkedik általános kereszténymészárlástól lehet tartani. A reakciós párt ugyanis mindent elkövet, hogy a hatalmak beavatkozását provokálja, ha kell belső forradalom révén. Az ázsiai mohamedánok fanatizmusára számítva, Kisáziába tették át működésük terét, mely céljaik részére a legmegfelelőbb talaj. Ha sikerül nekik a keresztények ellen nagyobb akciókat indítani, akkor nem lehetetlen, hogy a hatalmak interveniálni fognak. Ezzel pedig diszkreditálva lenne az új-török párt az összmohamedánok ellen, és ettől reméli a török reakció újabb feltámadását.

Az újabb eseményekről a következő tudósítást kaptuk:

Forrongás az albánok között.

Dsavid basa felszólította az összes albánokat, hogy fegyverüket szolgáltatassák be. Az albánok ennek a felszólításnak valószínűleg nem fognak engedelmessé válni, mert minden albán ember becsületességnek tartja, ha fegyver nélkül jár. Az ország belsejéből az utóbbi napokban számos vasravert hadsereg hoztak Üszkübbe, ami azt mutatja, hogy a reakzionárius mozgalom terjed. A monasztiri albán középponti klub Dél-Albánia mohamedánjainak és keresztényeinek nevében a kormánytól és a nagyvezértől táviratilag fölvilágosítást kért a polgári és katonai hatóságok által foganatosított számos letartóztatás dolgában. A klub kijelentette, hogy az albánok ebben az alkotmány által biztosított szabadságaik megsértését látják és hogy az albán testvérek ellen eme eljárást nem tűrhetik. A gorniczai templomot a bolgárok erőszakkal magukhoz ragadták. Az odasiető görög lelkészt, egy tanítót és a községi elöljárót bántalmazták úgy, hogy menekülniök kellett. Gorniczába katonaság ment.

Az arabok autonómiát követelnek.

Konstantinápolyi jelentés szerint az arabok helyi autonómiát követelnek. A parlamenti választás óta proklamációkban és beszédekben amiatt panaszkodnak, hogy hatmillió törököt száztizenhat képviselő, tizenhat millió arabot pedig csak negyven képviselő képvisel. A mozgalom különösen Abdül Hamid lelétele óta nagyon komoly karaktert öltött. Különösen Szíriában a helyzet nagyon agasztó s a forradalmi mozgalom egyre jobban terjed. A Damaszkuszba küldött csapatok vonakodnak az új szultánt elismerni. Az anamai vilajet csöndes, de egész Szíriában általános fölkeléstől félnek.

A keresztények ellen.

A beyruthi vilajetben a helyzet az utóbb ismételtelen komoly, sőt néhány helyen igen kritikus volt. Különböző jelekből az tűnik ki, hogy az adanaí és aleppói vilajetektől a beyruthi vilajetbe áttérjedt épp oly hevesség, mint ott, vezethető vissza a kurdok és cserkeszek spontán kitörésére, hanem, hogy ferreszeren, Konstantinápolyból kiküldött emisszionáriusokkal szították. Caiffában az igen nyomászó helyzet, amely minden valószínűség szerint kereszténymészárláshoz vezetett volna, csak a tisztjár rendkívüli tevékenysége folytán javult. A beyruthi ifju-török bizottság vizsgálatot folytat az aceai és caiffai előkészületekkel illetőleg. A palesztinai helyzet ugyan nem veszélyes többé, de nem is teljesen megnyugtató. Egyelőre nem kell ugyan keresztény zavargásoktól és mészárlásoktól tartani, miután részben az ifju-török tisztok és a bizottság, részben a helyi hatóságok, találatok tették szert a fölzigatott fanatikus tömeggel szemben. A legutóbbi eseményekből a legemlékezőre méltóbb, hogy legutóbb a jaffai kikötői munkások kiüldöttsége megjelent a katonai parancsnoknál és hozzá azt a kérdést intézte, vajjon nem volna-e időszerű a keresztényeket meglátni. A

katonai parancsnok rámutatott arra, hogy ez Törökország megsemmisülését idézné elő, miután minden bizonynyal idegen beavatkozást provokálna, mire a munkások megnyugodtak. A „Piemont” nevű olasz és a „Hamburg” nevű német ezirkáló, amelyek Jaffát érintették, megnyugtató hatással voltak.

A szultán udvartartása.

Azt beszélnek, hogy a szultán Tripoliszt is meg fogja látogatni. A törvényhozás az új szultán udvartartását havj kétmillió piasterben állapította meg és az udvartartással történt megegyezés szerint a vámpénztár hetenkint 500,000 piastert fog kiszolgáltatni a szultán udvartartásának. A Yildiz sorsa eldőlt. Hanódi muzeumi igazgató elnöklete alatt állami bizottság alakult, amely kezelésbe veszi a Yildiz-kioszkot és azt muzeummá fogja átalakítani, a híres baromfiudvarból pedig állatkert lesz.

A „Neue Gesellschaftliche Correspondenz” beavatott helyről értesül, hogy Abdul Hamid már néhány nap előtt az ifjutörök bizottság unszólására török és francia nyelven fogalmazott és sajátkezű aláírásával ellátott levelet intézett a német birodalmi bankhoz és ez a levél már megérkezett Berlinbe. A volt szultán felszólítja benne a bank vezetését, hogy szolgáltatssa ki az ő letétjeit a török kormánynak.

A kamara ülése.

A kamara a sztrájk törvényével foglalkozik. Az érdekes vitában, amely erről megindult, Ferid basa belügyminiszter ellenez egy javaslatot, amely felszólítja a kormányt, hogy a munkásszindikátusokra vonatkozó törvényt dolgozzon ki. A miniszter kijelenti, hogy a szocializtikus tanok Törökországra, amelynek belső viszonyai még szilárdulásra szorulnak, vészthozók. Idézi a munkáslapokat és brosurákat, amelyek az európai szocialistával való szolidaritásról beszélnek és emlékeztet a keleti vasutnál előfordult sztrájkra, amelyet Bulgária kihasznál.

Ujabbban jelentik, hogy a kamarában elfogadják azt a törvényjavaslatot, mely felszólítja a kormányt, hogy munkásszindikátusokra vonatkozó törvényjavaslatot terjesszen be. Az örmény képviselők a belügyminiszter ellen és a szocializmus mellett szólalnak fel és követelik a munkástörvényt. A közmunkaügyi miniszter kívánságára a vitát elnapolják. Ezután az Athénbe szökött Izmail Kemal és Mufid képviselők ügyében kiküldött bizottság jelentésére került a sor. Tizenegy szónok, legnagyobb részben albánok és mohamedán lelkészek, Kemal mellett szoltak és kijelentik, hogy nincs ok arra, hogy őt üldözzék. A vitát ezután holnapra halasztották.

KÜLFÖLD.

A keleti vasutak ügye. A tartalékos legénység elbocsátását, amelynek holnapután, amidőn a fegyvergyakorlatokat befejezik, vége kellene mennie, a hadügyminisztérium parancsára felfüggesztették. Politikai körökben azt hiszik, hogy a bolgár kormány ezzel az intézkedéssel pressziót akar gyakorolni a portára a keleti vasut ügyének gyorsabb rendezése érdekében.

A dán választások. A folketingsválasztásokon a Christensen volt miniszterelnök vezetése alatt álló balcsoport 13 mandátumot veszített. A radikálisok 6, a jobbpártiak 9 mandátumot nyertek. Neergaard jelenlegi miniszterelnök bal csoportja 3 mandátumot veszített. A szociáldemokraták száma nem változott. A jelenlegi miniszterek közül a pénzügyi, igazságügyi és kereskedelmi miniszter megbukott.

A Panama-esatorna megerősítése. Washingtonból jelentik, hogy az Egyesült-Államok kormánya 20 millió dollárt szán a Panama-esatorna megerősítésére. A hadügyminiszter a vezérkari főnökkel most tért vissza szemleutjáról a Panama-esatornától és most fogják kidolgozni az erődítésnek terveit. A esatorna két torkolatánál 12, sőt 16 hüvelykes ágyukból ütőket fognak felállítani, de a Pacific-oldalon lévő szigeteket is megerősítik. Összesen 60 nehéz ágyut fognak fordítani a esatorna védelmére.

A francia tengerészet botránya. Párisból jelentik, hogy a legközelebbi napokban fogják a képviselőházban kiosztani a tengerészeti bizottság jelentését azokról a visszaélésekről, amelyeket Pelletan és Thomson minisztersége alatt követtek el. A vizsgálóbizottság elnöke, Delesse, aki le fogja vonni a politikai konzekvenciákat. A bizottság halatlan visszaéléseket derített ki, Gossot tábornok, akit kihallgattak, így vallott:

— 1907 január 11-én egy metallurgiai gyár, amely a tengerészeti szállításokkal volt megbízva, egy állami ellenőrnek, aki a szállítások átvételével volt elfoglalva, lezárt borítékot küldött. A gyár megbizottja így szólt az ellenőrhez: „Önök az utóbbi időben sok munkát okoztak és ezt a jutalmat busásan megérdemelte. A mi egész személyzetünk is külön jutalmakat kap.” Az állami ellenőr visszatartotta az ajándékot s nekem, Gissot tábornoknak, mint feljebbvalójának feljelentette a megvesztegetést. En erről jelentést tettem a tengerészeti miniszternek. Később érdeklődtem, hogy mi történt ebben az ügyben s megtudtam, hogy a dolgot agyonhallgatták. A tengerészeti miniszter aztán megvált állásából s az egész ügy elnémult.

Az illető gyárnak akkor Menard Pál egykori képviselő volt a vezetője. Kiderült, hogy Thomson tengerészeti miniszter magához rendelte Menard-ot és szigorúan követelte, hogy a megvesztegető igazgatókat súlyosan büntessék meg. Menard azt választotta, hogy ő fedez mindenkit és ha a tengerészeti kormány a törvényszék útjára akarná terelni a dolgot, akkor ő kinyitja iróasztala fiókját és belibizonyítja, hogy minden időben hasonlóképpen járt el a metallurgiai gyár. Néhány nap múlva Menard Pál váratlanul és hirtelen meghalt. Közvetlenül ezután a tengerészeti minisztériumban keresték az erre vonatkozó megvesztegetési dossiét, de nem találták sehhol. Mikor emiatt kérdőre vonták Dupont, a tengerészeti minisztérium műszaki osztályának vezetőjét, az kijelentette, hogy a Jena katasztrófája és Menard hirtelen halála óta elvesztette az ügyet szeme elől. Az anket ülésén Dupont azt vallotta, mikor állásától megvált, elégette azokat az aktákat, amelyeket nem tartott fontosnak. A bizottság elhatározta, hogy Thomson miniszter irodafőnöke, Dupont ellen megindítja a büntető eljárást és azóta házmozgást tartottak nála. Kiderült, hogy Dupont a minisztériumból való távozása után sok aktát magával vitt. Erre a feltevése azzal védekezett Dupont, hogy Thomson bukása után tényleg vitt magával aktákat, de nem eredetieket, hanem csak másolatokat.

A megvesztegetési botrány könnyen bukásba sodorhatja a Clemenceau-kabinetet.

A nagyszláv kongresszus. Dr. Kramars elnökölésével tegnap tartotta első közgyűlését a prágai kongresszus végrehajtó bizottsága meghívott személyiségek jelenlétében. Beszédet mondott a többi között dr. Kramars, Dmowski, Miljutin, Bobrinski, Vladimír gróf, Gogodin, Klotác, dr. Liboricki, Krassovskij herceg, Slavinski és Luow herceg, akik ismertették a szláv mozgalom eredményeit dr. Kramars és társainak első pétérvári tartózkodása óta és megállapították a szláv mozgalom látványos esükkenését. A gyarapodás legfőbb tényezői Bulgária függetlenségének elismerése és a nagyszláv ügy iránt növekvő érdeklődés a társadalomban és a sajtóban.

Az orosz népszövetség ellen. A birodalmi dumában 39 ellenzéki képviselő interpellációt intézett az igazságügy- és belügyminiszterhez, amelyben felsorolják a finnországi törvényszékek által megállapított tényeket és hangsúlyozzák, hogy ezek a tények megvilágítják az orosz nép szövetségének tevékenységét és bizonyítékokat szolgáltatnak arra, hogy a szövetség titkos érintkezést folytatott a rendőrséggel, ami rendezett államban nem engedhető meg. Az említett képviselők javasolják, hogy a дума intézen kérdést, vajjon az igazságügyminiszter és a belügyminiszter tudnak-e arról, hogy az orosz nép szövetségének főtanácsa a rendőrség tudtával harzi szervezeteket létesített, amelyeket rendőrhivatalnokok közreműködésével, revolverekkel és bombákkal láttak el és továbbá, hogy a szövetség tagjainak egész sora egyidejűleg mint a politikai rendőrség ügynökei működött és hogy végül ezen emberek résztvettek Herzenstein és Jollon volt képviselők megöletésében, továbbá a gróf Witte és Miljutov elleni merényletnek előkészítésében és pedig a szövetség főtanácsának és elnökének, Dubroviának

közreműködésével. Amennyiben a minisztereknek erről tudomásuk van, kívánatos volna megtudni, minő intézkedéseket tettek, hogy hasonló bűnös eseményeknek véget vessenek. Viharos vita után, amelyben lármás jelenetek és heves kitérők voltak, a szélső jobb és bal részről, az interpellációt elfogadták és egy bizottság elé utalták, amelynek három napi határidőt adtak az állásfoglalásra és a plenáris ülésen újból való benyújtásra. Az igaz orosz férfiak szövetsége bűnös üzemének küszöbön levő leplezéséhez a sajtó is kezd állást foglalni. Így a „Reces” kadetpárti lap konstatálja, hogy gróf *Buxhoffen* Sándor, aki mint hivatalnok különös szolgálatokra a moszkvai főkörmányzó mellé volt beosztva, szoros összeköttetésben állt *Kazancev*-rel, aki Feodorov forradalmárt Párisban *Witte* meggyilkolására felbujtotta. Gróf *Kazancev* Bukhofentől nagy pénzüsségeket kapott és a gróf őt hamis utlevéllel is ellátta. A lap továbbá kétségtelennek mondja, hogy az igaz orosz férfiak szövetsége pétervári ága volt az Oroszországban terjesztett terror.

A végrendelet hamisítók bünpöre.

Budapest, május 26.

A bíróság három napi szenzációs tárgyalás után ma éjjel meghozta ítéletét a *Gelléri Szabó János* végrendelet hamisítók bünyében. A perbeszéd után az a rendkívül érdekes fordulat történt, hogy dr. *Szabó Imre* tisztí ügyész, a főváros jogi képviselője bejelentette, hogy *Battik Sándor* és felesége vádoltak okiratot állítottak ki, amelyben a vitatott végrendelet érvénytelenségét elismerték. A sértettek nevében nem kívánja a vádlottak megbüntetését és ha az ügyész esetleg a vádat el ejtené, ő, mint magánvádló, a vádat át nem veszi. A bíróság e kijelentés után ítélethozásra vonult vissza. Halálos esőndben hirdették ki röviddel később a rendkívül szigorú ítéletet, mely szerint *Battik Sándor* három évi és hat havi fegyházra, *Battik Sándornét* három évi fegyházra, *Krudy Ferenczet* két évi fegyházra, *Krudy Gyulát* egy évi és hat havi börtönre, *Krudy Jenőt* egy évi és hat havi börtönre és *Landau Samut* egy évi és hat havi börtönre ítélte, a végrendelet pedig hamisnak és érvénytelennek mondta ki. A vádlottak megfélembtették az ítéletet, az ügyész megnyugodott benne. A bíróság az összes vádlottakat letartóztatta.

A tárgyalás mai, harmadik napja iránt reggel még fokozottabb érdeklődés nyilvánult meg. Az előszóban rendőrök állottak, akik alig bírták megakadályozni a nagy tolongást.

A vádlottak már kilencz óraker / elfoglalják helyeiket. A védők a tárgyalás megkezdése előtt tanácskozást folytattak és megbeszélték a következő védelmi rendszert.

Dr. *Makucz* elnök negyed tíz óraker nyitotta meg a tárgyalást s bejelentette, hogy újabb tanukat idézett be a védők kérésére.

Ujabb tanuk.

Következett *Spisák Biri* szakácsnő tanu kihallgatása. A tanu előadja, hogy *Krudy*-kat, sem *Battik*-kat nem ismeri, csak *Filep Gizellát*. Ellenleges viszonyban van vele. Ő jelentette fel *Filep Gizellát*, mert meg akarta őt mérgezni.

Elnök: Mennyi ideig volt az öreg urnál alkalmazva?

Tanu: 1903 augusztus havában mentem oda és ott voltam 1908 júliusáig.

— *Filep Gizella* apjával és anyjával ott lakott?

— Igen, ott laktam a harmadik emeleten.

— Milyen minőségben volt *Filep Gizella* *Gelléri Szabó János*-nál.

— Mint házvezetőnő, sőt rokonának is mondta magát.

— Hogy bánt *Filep Gizella* *Gelléri*-vel?

— Görömbán, erőszakosan bánt vele. Folyton pénzéért zaklatta, hogy mulatni mellessem.

— Hogyan tudja ezeket?

— Több ízben bementem a méltóságos urhoz és hallottam, hogy pénzt kért tőle. Ha 20 forintot akart neki adni, akkor *Filep* duryán ráfáradt és azt mondta neki: Adja ezt a eselédjének. Egy alkalommal Bécsbe akart menni és újból pénzt kért tőle. A méltóságos ur akkor azt mondta, hogy nem érti a *Filep* eljárását. Hiszen ő rendszeren meg-

kapja a fizetését és ezenfelül még havi ezer forintot is elkér tőle.

Dr. Molnár bíró: Tudja-e, hogy *Filep* rosszul bánt az öreg ural és őt szidta?

— Igen, többször megfogta, rázta és pénzt követelt tőle.

— Hogyan szidta?

— Azt mondta neki: Te pénzt ígértél nekem és mástól, mint tőled nem kérhetek. Te adjál nekem pénzt. Eközben idegesen toppantott a lábával az öreg ur előtt.

Az elnök (*Filep*hez): Hallotta?

Filep (a tanura): Ő elmebeteg volt, nem esoda, hogy így beszél.

Dr. Vargha ügyész: Hallotta tanu azt is, hogy *Filep* nemcsak hogy tegezte az öreg urat, hanem még azt is mondta neki: Vén gazember.

— Igen. Bizony megkapta az öreg ur is velem együtt ezt a ezimet *Filep Gizellától*.

Gergely és *Polányi* védők ellenették a tanu meghiteltetését. A bíróság mellőzte a tanu megkesketését.

A következő tanu *Kucsera Mária*, *Szepsik Istvánné*, nyomdai munkás neje. A vádlottak közül csak *Battik*-t ismeri.

Tanu: Én szobaleány voltam akkor *Gelléri* méltóságos urnál. Hallottam, hogy egy ízben *Filep Gizella* tengerülten kijelentette, hogy *Gelléri Szabó* Eleket lelövi. Ez alkalommal történt az is, hogy megragadta az öregot a vállánál és erősen megrázta e szavak kíséretében: Te vén gazember, adjál pénzt!

Dr. Vargha ügyész: Ugy bánt az öreg ural *Filep Gizella*, amint egy öreg emberrel bánni szokás és remélhettem, hogy e bánásmód miatt megjutalmazásképpen majd reá hagyja az öreg a vagyonát?

Tanu: Dehogyan is ápolta. Megmondta a szemébe nyíltan a méltóságos urnak, hogy ő beteg és nem ápolhatja s azzal otthagya az öreg urat. E kijelentés után bement szobájába, felöltözt és elment a bába mulani.

Elnök: Azt is mondta, hogy látta, hogy *Filep* megrázta az öreg urat?

— Igen, ezt láttam és eközben hallottam, hogy azt mondta neki: Vén gazember, adjál pénzt! Ha méltóságos ur 15—20 forintot akart neki adni, azt mondotta: Add ezt a eselédnek, de ne egy urnőnek.

Szünet után a bíróság *Kubányi* Viktória magánzónt, majd *Serfőző* Gézát hallgatta ki tanuképpen. Ezután következett *Klein* Izidor losonczy ügyvédjelölt kihallgatása. Ismeri a *Battik*-család anyagi viszonyait és a *Battik*-fiuknak vagyonát anyjuk halála idején 200—250,000 forintra becsüli.

A bíróság a tanu megkesketését mellőzte.

Írásszakértők.

Ezután áttértek a törvényszéki írásszakértők kihallgatására. Ezt megelőzőleg *Polányi* Dezső bemutatatta *Gelléri Szabó János*-nak egy névjegyét, amelyet *Sigray Pál*-hoz írt. Ezen néhány sorban egy felveendő konverzionális kölesön ügyében melegen ajánlotta *Battik Sándor*-t *Sigray* figyelmébe. A névjegy 1908. június 14-én kelt.

Weber Károly és *Prenoszil* Sándor írásszakértők véleményét *Weber* terjesztette a bíróság elé. A szakértők a végrendeleten levő aláírást eléggé sikerült utáztatnak tartják, melyből hiányzik a karakterisztikon, amely az agyrendszer kóros elváltozását tünteti fel. Az írás többszörösen apró sajtós vonalakból szakadozottan rajzzerűleg van összeróva. Hogy ki utánozta az írást, azt nem lehet megállapítani.

Az elnök a szakértőkkel tudatta, hogy *Krudy Ferencz* beismerte, hogy ő írta a végrendeletet és hogy *Battik Sándor* beismerte, hogy az öreg urnak a kezét esukljánál fogva ő vezette, mikor a végrendeletet aláírta.

A védők erre vonatkozólag több kérdést intéztek az írásszakértőkhöz, akik megmaradtak amellett, hogy a végrendeleten levő aláírás nem *Gelléri Szabó János* kezétől származik, hanem eléggé sikerült utáztat.

Kempner Miklós, a védelem ellenőrző írásszakértője, megerősítette a törvényszéki írásszakértők véleményét.

A perbeszéd.

A bizonyítási eljárás ezzel véget ért s dr. *Vargha* kir. ügyész terjesztette elő védőbeszédét. Több, mint egjórás előadásában rámutatott első sorban *Gelléri Szabó János* érdemeire, s arra a körülményre, hogy az elhunyt öreg ur egész életében a humanus cselekedet lelkesedő ember volt, akiről lehetetlen feltételezni, hogy milliók vagyonából jótékonyozásra egy fillért sem juttatott volna. Ezután egyenként felsorolta a főtárgyaláson felmerült terhelő adatokat s ezek alapján mind a hat vádlott, mint tettestársak ellen okirathamisítás büntetését emelt vádat, különösen a *Battik*-házaspárra kér szigorú büntetést, mert ja-

vukra semmiféle enyhítő körülményt találni nem tud.

A kir. ügyész után a panaszosok jogi képviselője, dr. *Vázosny* Vilmos ügyvéd szólt fel röviden s szintén a vádlottak megbüntetését kérte.

A védőbeszéd után dr. *Gergely* Ödön losonczy ügyvéd kezdte meg védőbeszédét, amelyet azonban délután két óraker félbeszakított az elnök s a tárgyalás folytatását délután 5 órára halasztotta.

Dr. Gergely Ödön védő beszéde elején a kir. ügyész beszédével polemizál. Áttért a galábocsi végrendeletre, amelyvel szemben — szerinte — a vádnak kellene bizonyítani annak hamis voltát, Arra azonban adat nincs. A végrendelet tanuk a főtárgyaláson azt adták elő, hogy abban *Gelléri Szabó János* végakarata foglaltatik. A nyomozás és vizsgálat folyamán tett eltérő vallomások s a Bp. 324. §-a alapján nem jöhet figyelembe az ítélet hozatalánál. Kéri védenze felmentését.

Polányi Dezső, *Battik*-né védője védőbeszéde elején hódol *Gelléri Szabó János* emlékének. A vádhatóság *Battik*-t magánokirathamisítás büntetésben, mint tettestársat vádolja és védőbeszédében *Filep Gizella*-ra csak azt hozza fel, hogy ő a végrendelet felhasználásában közreműködött. Sok tanut idéztetett be a vádhatóság — nézete szerint — csak hangulatkeltés céljából. Védenzenek a Btk. 326. §-ának második bekezdése alapján felmentését kéri.

Dr. Graf Elemér, *Krudy* Ferencz, *Krudy* Gyula és *Landau* Samu védője, részletesen utal arra, hogy az ítélethozatalnál csakis a főtárgyaláson lefolytatott bizonyítás adatai vehetők figyelembe. Az ügyészésség az aláírások hamiságát bizonyítani nem volt képes.

Dr. Török Sándor, *Krudy* Jenő védelmében bizonyítja, hogy *Krudy* Jenőre, aki nem volt jelen a végrendelet készítésénél, sem a tettesség, sem a bűnrészesség reá nem bizonyítható s így legfeljebb csak bűnpártolás miatt lett volna felelősségre vonható. A bűnpártolás azonban a jelenlegi esetben a Btk. 378. §-a értelmében nem büntethető, mivel *Krudy* Jenő saját testvérét feljelenteni még akkor sem lett volna köteles, ha tudta volna, hogy a végrendelet nemcsak alakilag érvénytelen, de hamis is.

A perbeszéd után.

A perbeszéd után dr. *Szabó* Imre tisztí ügyész, a székesfőváros jogi képviselője arra kérte a bíróságot, hogy adjon tíz percznyi szünetet, mert a sértett felek oly értelmi nyilatkozatot akarnak tenni, amely a vádlottak sorsára az ítélet kiszabásánál lényeges befolyással lehet.

A bíróság a kért szünetet megadta. Szünet után dr. *Szabó* Imre tisztí ügyész bejelentette, hogy *Battik Sándor* és felesége olyan okiratot állítottak ki, amelyben a vitatott végrendelet érvénytelenségét elismerték és kijelentették, hogy ebből a végrendeletből kifolyólag semmiféle igényt vagy kívánalmat lámasztani jogosítva sohasem lesznek és körték ennek a végrendeletnek a félreterését.

A sértettek megbízásából és nevében kijelenti, hogy a vádlottak megbüntetését nem kívánják és amennyiben a kir. ügyész a vádat el ejtené, úgy a sértettek, mint főmagánvádlók a vádat át nem veszik.

Az elnök ezután a vádlottakat kérdezte meg, hogy mit hoznak föl védelmükre.

Mind a hat vádlott kijelentette, hogy semmit sem kíván védelmére felhozni.

A bíróság erre ítélethozatalra vonult vissza.

Az ítélet.

A törvényszék bűnösnek mondotta ki mind a hat vádlottat a Btk. 401. szakaszába ütköző magánokirathamisítás büntetésben, mint tettestársakat s ezért

• *Battik* Sándort három évi és hat havi fegyházra (kitöltve hat hónap),

Battik Sándornét három évi fegyházra (kitöltve két hónap),

Krudy Ferenczet két évi fegyházra (kitöltve három hó és két hét),

Krudy Gyulát egy évi és hat havi börtönre (kitöltve három hónap és két hét),

Krudy Jenőt egy évi és hat havi börtönre (kitöltve három hónap),

Landau Samut egy évi és hat havi börtönre (kitöltve három hónap és három hét),

ítélte.

A bíróság a végrendeletet hamisnak és érvénytelennek mondta ki.

Az ítélet megokolásában a bíróság kimondotta, hogy az ítélet alapjául részben a vádlottaknak a nyomozat és vizsgálat során tett beismert vallomását vette, részben pedig *Landau* Samunak a főtárgyaláson tett azt a vallomását, hogy már *Galábocon* mondotta *Krudy* Ferencznek, hogy a végrendelet alakilag hibás. A bíróság ebből azt a következtetést vont, hogy a vádlottak már akkor tudták, hogy a

végrendelet is megér vallomásomásnak. A büntetést a vádlottakra vette az pedig ez. Az ítélet lottak és Dr. tés súlyos eszes vádj. A bíróság és az összet ellen

Holna Haydn Jós meghalt. legnagyob mas zenem

Haydn

szágon töl mellett az férfikorába gálta. A z egyszerű r benne, aki hangja vol burgi egyh éves ifjut

Korán

hogy többs

nevént ang

Ott időzész

niája és eg

á ponton tá

dicsőséggel

szímfőniájá

Az 17

örigence le

Haydnnek

Bécsbe

általános be

életéről cea

gernyi bosz

Haydn

legalább em

halte és k

hogy a had

nagyrészben

A zene

zenekari m

kai műfaj

Tunen vezet

programmos

Liszten stb.

A szim

tartamat az

vezért Haydn

plántálta át

a hangszere

ket gyarapít

kat, sajátos

próbálkozik

a madárdala

dallamalkotta

Harmóniai

vetlegesebb.

szerezője g

szívesen haj

helyett kecs

Kevés

Irt 118 szin

hármast, 19

művet külön

egyházi szer

39 kánont st

A jelen

kében, hane

vánul, abban

gyarság tisz

végrendelet hamis. A főtárgyalás egyéb adatai is megerősítették a vádlottaknak első beismerő vallomását, amelyet nem hatálytalanított a vallomásnak a főtárgyaláson történt visszavonása. A büntetés kiszabásánál a bíróság valamennyi vádlottra vonatkozólag súlyosító körülménynek vette az összeg nagyságát, Battik Sándornénál pedig ezenkívül a nagyfokú hálátlanságot is. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a vádlottak és védők főlebbezést jelentettek be.

Dr. Vargha kir. ügyész a kiszabott büntetés súlyos voltára való tekintettel kérte az összes vádlottaknak nyomban való letartóztatását. A bíróság az ügyész indítványának helyt adott és az összes vádlottakat letartóztatta. E határozat ellen a védők felfolyamodást jelentettek be.

Haydn József emlékezete.

Budapest, május 26.

Holnap lesz száz esztendeje annak, hogy Haydn József, a magyar születésű nagy zeneköltő meghalt. Haydn minden idők zeneköltői között a legnagyobbak egyike, akinek a lángese a hatalmas zeneművek egész sorozatát alkotta meg.

Haydn életének jelentékeny részét Magyarországon töltötte el. Ifjúságának napjai a Lajtha mellett az osztrák határszáron multak el és java férfikorában az Esterházy hercegi családot szolgált. A zene szeretetét atyja, a hárfázsi is tudó egyszerű mesterember és anyja ébresztette fel benne, aki szépen énekelt. A kis Józsefnek is csinos hangja volt és annyira megtetszett Reuter hainburgi egyházi karmesternek, hogy a tizenhét éves ifjút magához vette a templomi kórusba.

Korán kezdett komponálni és feltűnt azzal, hogy többszámú darabokat is bírt csinálni. Hírnevét angolországi tartózkodása állapította meg. Ott időzésére vonatkozik például a London-szimfóniája és egész sereg skót apróság. A pályája ezen a ponton találkozik a Mendelssohnéval, aki szintén diadonnal — meg aztán többek között a Skót-szimfóniájával — tért vissza Angolországból.

Az 1760-ik esztendőben az Esterházy-zenekar dirigense lett. Sok nevezetes szerzeménye készült Haydnnek ezekben az években.

Bécsben is huzamosabb időn át élt Haydn és általános becsüléssel öveztek a személyét. A házasságáról csak annyit mondunk, hogy felesége tengeri boszúságot okozott neki.

Haydn munkásságáról nálunk mindenki tud legalább annyit, hogy az ő szerzeménye a Götterhalte és katonáktól számosan megtanulták azt, hogy a hadseregben ma is használatos kürtjeleket nagyrészt Haydn csinálta.

A zenetörténet úgy emlegeti őt, mint az új zenekari muzsika atyját. Nála kezdődik a muzsikai műfajok egyik legfontosabbja: a szimfónia. Innen vezet el az ut Beethoven működésén és a programmos szimfóniai költeményen (Berliózson, Liszten stb.) át a modern zenéig.

A szimfóniának Haydn még nem bírt egyéni tartamát adni. Ezt Beethoven géniusza érte el. De azért Haydn nem csupán azt tette, hogy zenekarra plantálta át a szonátát, hanem tovább fejlesztette a hangszerelést és igyekezett a kifejezési eszközöket gyarapítani. Csoportosítja az instrumentumokat, sajátos szerepet oszt az üstdobnak. És megpróbálkozik azzal, hogy zenekarral megszólaltatja a madárdalos tavaszt, a vihart és egyéb mást. A dallamalkotása kedves, vidám, ha szükkörü is. Harmóniai gondolkodása még a Mozartnál is kedveltebb. A muzsikáján észre lehet venni, hogy szerzője galambpéjú kedélyember volt. Zenéje szívesen hajlik a sváb nótákhoz, de a duhajkodás helyett kecses illedelmességgel lejt.

Kerés termékenyebb zeneköltő van Hydnnál. Több mint 118 szimfóniát, 83 vonósnyugest, 24 zongorahármaszt, 19 daltjátékot, 5 oratóriumot, 24 versenyművet különböző hangszerre, 15 misét, 10 kisebb egyházi szerzeményt, 44 zongoraszonátát, 163 dalt, 39 kánont stb.

A jelentősége nem szerzeményeinek az értékében, hanem alkotójuk apostoli mivoltában nyilvánul, abban, hogy alapot vetett a jövőnek. A magyarság tisztelőre pedig már csak azért is érde-

mes, mert irántunk való szeretetét azzal is bizonyította, hogy néhány darabot megkísérelt a mi faji zenénk stílusában írni. Egy zongorahármasának a zárótételét az „Ongorecsa” címmel látta el, zónkivül komponált fuvóhangszerekre egy magyar indulót, amit holnap előadnak Kismartonban, hol ennek a szerzeménynek a kéziratát is kiállították.

Haydn József halálának századik évfordulója alkalmából Esterházy Miklós herceg és neje, Cziráky Margit hercegné védnöksége alatt május 27-én, holnap, csütörtökön nagybábu emlékünnepe lesz a kismartoni hercegi várkastélyban. Az ünnep délelőtt misével kezdődik a felsőkismartonhegyi plébánia-templomban, ahol Haydn József tetemei nyugszanak, majd a Haydn-síremlék megkoszorúzása következik. Délben lesz a várkastély nagytermében a hangverseny, amelyen előadásra kerülnek Haydn remekműveiből a G-dúr szimfónia, az „Évszakok” oratórium, a „Teremtés” oratórium, a D-dúr gordonkaverseny, a „Magyar induló” fuvókarrá és a zárókar. A zeneműveket a kismartoni Haydn-dalegylet, a pozsonyi egyházi zenegyeület ének- és zenekara, a pozsonyi városi zenekar és a soproni zeneegyesület énekkara adja elő több magánénekes és zeneművész közreműködésével. A hercegi pár az ünnep résztvevőit megvendégeli és a hercegi várkastélyban egyszerre ezer vendég számára terített. A magyar zenepedagógiai társaság június 6-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja az országos zeneakadémia nagytermében Haydn emlékünnept, melynek műsora a következő: Haydn „Symphonie funebre”. Dr. Fábó Bertalan „Haydn Kismartonban” című felolvasása. Haydn-dalok 1782-ből és Haydn „Magyar indulója” rézfuvókkal előadva. A hangversenyre a bemenet ingyenes.

TÁVIRATOK.

Közgazdasági táviratok.

A német birodalmi bank.

Berlin, május 26. (Saját tudósítónktól.) A birodalmi bank központi választmányának mai ülésén az elnök jelentést tett róla, hogy a status kedvező, azonban mivel az intézet még mindig nagymennyiségű birodalmi kincstári jegyekkel van megterhelve és a pénzpiaczon emelkedő az iránymutat, semmi ok sincs a kamatláb leszállítására. Egyáltalán a központi választmány ülésén nem emelkedett hang a kamatláb leszállítása mellett.

A marokkói bank.

Berlin, május 26. (Saját tudósítónktól.) A marokkói állami bank — mint Párisból jelentik — az üzletét 389.051 frank nyereséggel zárta le, míg tavaly 241.821 frank volt a nyereség. A marokkói állami bank az idén nem fog osztalékot fizetni.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, május 27. — Róm. kath.: Beda. — Prot.: Beda. — Görög-ország: máj. 19. Izidor vt. — Zsidó: Sziv. 7. Sebuoth II. nap. — A nap két reggel 4 óra 13 perccel, nyugszik este 7 óra 42 perccel. — A hold két délelőtt 11 óra 41 perccel, nyugszik éjjel 1 óra 19 perccel.

A miniszterelnök fogad a pénzügyminisztériumban d. u. 4 órakor.

Az igazságügyminiszter fogad délelőtt 12 órakor.

A honvédelmi miniszter fogad d. e. 10 órakor.

A pénzügyi államtitkár fogad 12—2-ig.

A közoktatási államtitkár fogad 12—2-ig.

Tavaszi Tárlat a Műcsarnokban. Nyitva 9—6-ig és este fél 8—11-ig. Este zenehangverseny. Belépődíj 1 korona. — Francois Courtens kiállítása a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 50 fillér.

— Az Uj Művészeti Szalon (Keoskeméti-u. 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalelő múzeumok: A Nemzeti Múzeum állatára 9—2-ig. — A Szépművészeti 10—2-ig. — A Muzé-

gazdasági Múzeum 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Földtani Intézet múzeuma 10—1-ig.

— A Szechenyi Múzeum 10—12-ig. — Az Aquineumi Múzeum egész nap. — A magyar kir. orsz. levéltár oklevélkiállítása 9—2-ig. — A Ráth György Múzeum 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalelő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 9—12-ig és 3—6-ig.

— Személyi hír. Lipót Szalvátor főherceg, tü-zérségi főfelügyelő, ki vasárnap óta Pozsonyban tartózkodik, ma reggel Csallóköz-Somorjára utazott, hogy az ott állomásozó 15. tüzérezred két üteget megvizsgálja. A szemle után a főherceg visszatért Pozsonyba.

— Vilmos császár Rómában. Berlinből jelentik: Az a hír, hogy Vilmos császár a német szövetséges fejedelmek élén az 1911-iki ünnep alkalmából Rómába utazik, mint a Neue Freie Presse tudósítója illetékes helyen értesült, legalább is korai. Nincs kizárva, hogy Vilmos császár, aki barátságos lábon áll az olasz királlyal, 1911-ben látogatást fog tenni Rómában, de legalább is hihetetlenül hangzik, hogy az összes szövetségi fejedelmek élén utazzék Rómába, üdvözlendő Viktor Emánuel királyt, az olasz egység évfordulóján. Itteni politikai körök úgy vélekednek, hogy ezeknek az újságközleményeknek, amelyek magukon viselik az angol bélyeget, nincs más céljuk, csak az, hogy a kikerülhetetlen czáfolat által Olaszországban hangulatot és elkedvetlenedést idézzenek elő Németország ellen.

— Péter és Nikita cete ellen. Eddig még meg nem erősített hírek szerint a szerb rendőrség messzelegről összeesküvést fedezett fel, amely a szerbiai és a montenegrói uralkodóházak ellen irányul. Az összeesküvés szála Genfben és Newyorkba is elnyúlnak. Hír szerint a szerb kormány ebből az alkalmából az anarchisták ellen irányuló törvényjavaslatot fog a szkupstina elé terjeszteni.

— A bolgár királyi pár Ischlben. Ischlből táviratozzák: Ferdinánd bolgár király és Eleonora bolgár királyné a király ischli tartózkodásának első napjai alatt látogatába Ischlbe érkeznek. Ferdinánd király Ischlből Tarvisba utazik, hogy ott a szász király vadászterületén vadászson. Eleonora királyné ezalatt három hetet fürdőkúrára Emsbe utazik. Ferdinánd királyt a szászországi vadászatokra Boris trónörökös is elkíséri.

— Ludvig Gyula kitüntetése. Ludvig Gyula államtitkár, az államvasutak elnökgazdája, május végével megválik állásától s június első napjaiban bucsuzik el az államvasutak igazgatóságának személyzetétől. Ludvig Gyulával egy európai képzetségű vasuti politikus válik meg a magyar államvasutak vezetésétől. Távozása nagy veszteséget jelent vasuti intézményünkre. A veszteségbe azonban bele kell nyugodni, mert a távozó elnökgazdátnak egészségi állapota nem engedte meg tovább nagyterhű állásának betöltését. Ludvig Gyulát a király kitüntető kegye kíséri a nyugalomba. A hivatalos lap mai száma ugyanis a következő királyi kéziratot közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére Ludvig Gyula belső titkos tanácsos, államtitkárnak, a magyar államvasutak igazgatóságára elnökének, sok évi kiváló szolgálata elismerésül, Ferenc József-rondem nagykeresztjéjé adományozom. Kelt Bécsben, 1909. évi április 29-én. Ferenc József s. k., Zichy Aladár gróf s. k.

Mint a „Magyar Tudósító” illetékes helyről értesül, a kormány, tekintettel egyrészt a kabinet lemondására, másrészt az államvasutak tervbe vett szervezeti reformjára, egyelőre nem tölti be a magyar államvasutak elnöki állását, hanem Marx János miniszteri tanácsost, a magyar államvasutak eddigi elnökhelyettesét bizza meg ideiglenesen az elnöki teendőket ellátásával.

— Királyi Pál emlékezete. Az Országos Magyar Iskolaezveület szép ünnepély keretében adózott egyik nagynevű jöltevője, Királyi Pál emlékének. Az ünnepélyen, amely a váci-utcai községi elemi iskolában folyt le nagyszámu közönség jelenlétében, Acsay Antal iskolaszéki elnökhelyettes mondott nagyhatású beszédet, majd Tóth József királyi tanácsos üdvözölte az intézet tanári karát s megköszönte nekik a hazafias nevelést, amelyben növendékeiket részesítik. A gyermekeknek szánt ajándékok kiosztása után Szundy Károly, az egyesület igazgatója ismertette az egyesület céljait és törekvéseit, amelyeket a közönség szeretetteljes támogatásába ajánlott.

— Madarak és fák napja. A madarak és fák napja érdekében az Országos Allatvédő Egyesület a kérelemmel fordul a néptanítókhoz, hogy az említett napot gróf Apponyi Albert miniszter nemes intenciója és rendelete értelmében ünnepeljék meg az idén is. Az ünnepelés mikéntjére névze az Egyesület (IX., Ernő-utca 11—13.) kimerítő utmutatást nyújtó munkáját minden díj nélkül és portómentesen küld, levelezőlapon kifejezett kívánságra, bármely néptanítónak.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére *Hank Gyula* pénzügyi tanácsos, pénzügyminisztériumi csoportfőnököt pénzügyi főtanácsossá kinevezte.

— **Érdekes házassági tervek.** Megírták, meg is záfolták, hogy *Károly Ferencz József* főherceg, náhai *Ottó* főherceg fia el akarja jegyezni *Viktória Lujza* porosz hercegnőt. Ezzel a híressel kapcsolatban a „Voss. Ztg.” újabbán a következőket írja:

Bármennyire szeretné is a német császári pár leányát az osztrák és magyar trónon látni, az ilyen összeköttetésnek azonban eleve is elháríthatatlan akadályai vannak, mindenekelőtt már a vallási különbségben is. A császár és a császárné sokkal hithűbb protestánsok, hogysem leányuknak a katolikus egyház kebelébe leendő átterését jóváhagynák. A másik oldalon viszont lehetetlen, hogy az osztrák és magyar korona várományosának neje a protestáns vallást kövesse. A főherceg anyja, *Mária Jozefa* főhercegnő, ezenkívül a katolicizmus legbuzgóbb képviselője Ausztriában, úgy hogy vallási meggyőződése már előre is kizárja fiának illetlen házasságkötését. Ha a fiatal hercegnő házasságáról egyáltalában szó eshetett, akkor bizonyára más terv merülhetett fel. Jól értesült körök tudni vélik, hogy a német császári pár a fiatal *Mecklenburg-Strelitz* trónörökös nagyherceg iránt nagy jóindulattal viseltetik. Mindamellett pozitív tárgyalások még semmiestire sem indultak meg. Bármelyik fejedelmi anyának nagyon figyelemreméltó parthie volna *Henrik* bajor herceg, az elhunyt *Arnulf* herceg fia, tehát a régensherceg unokája. A herceg édesanyja született *Liechtenstein* hercegnő és egyike a legvagyonosabb fejedelmi hölgyeknek. Az utóbbi időben egyébként több nevet is emlegtek. Azonban a terv ebben a formában sem haladt túl a magasabbrangu hölgyek levelezésén. Két másik hercegről és pedig *Siegfried* bajor hercegről és egy északnémetországi fiatal hercegről, aki a mult esztendőben adóssági ügyek miatt kilépett a hadseregből, azt beszélik, hogy szívüket egyenlőtlen születésű hölgyeknél vesztették el és emiatt vagy nőtlenek maradnak, vagy pedig az illető hölgyeket fogják elvenni. Ebből az alkalomból visszaemlékeznek arra is, hogy néhány évvel ezelőtt *Siegfried* hercegnék *Mária Annunziata* hercegnővel tervbe vett eljegyzése ismeretlen okból hirtelen abban maradt. Egy fiatal hercegnő, aki mostanában serdült fel, *Mária del Pilar* bajor hercegnő, *Lajos Ferdinánd* hercegnék, az ismert nevű orvosnak és nejeinek, *Mária del Paznak* leánya rövid időn belül keresett parthie lehet. A fiatal hercegnő, aki az idén Kölnben r. sz. királynő volt, rendkívül vonzó megjelenéssel bír és őt általában eszesnek és nagyon szeretetreméltónak tartják. Ausztriában sokan szívesen látnák, ha ő lenne a fiatal *Károly Ferencz József* kiválasztottja; mindamellett ebben az irányban még nem történtek lépések.

— **Templomszentelés.** A pestmegyei ókéskei ref. egyház hívei a maguk áldozatkészségéből 76,000 koronáért díszes templomot építtettek. Ezt a templomot szentelték fel és a felszentelési ünnepélyen résztvettek *Baksay* Sándor, a dunamelléki ev. ref. egyházkerület püspöke, *Ádám Kálmán* esperes, *Ádám László* és *Ádám György* táblabíró, egyházmegyei tanácsbírók, a kecskeméti, czeplédi, karai, jászberényi, abonyi, körösi, félegyházi, tápiószélei és tószegi lelkészek, továbbá *Bagossy Károly* nyug. alispán, egyházmegyei gondnok, *Gulner Gyula* főispán, továbbá *Eröss Lajos*, a tiszántúli egyházkerület püspöke és *György Lajos* esperes vezetése alatt 12 lelkész. A felavatási egyházi ünnepség befejeztével társasébd volt, amelyen az egyházi és iskolai képviselőkön kívül résztvettek *Gulner Gyula* főispán, *Lévay Mihály* abonyi róm. kath. apátplébános, Ókéske orsz. képviselője és *Hainiss Dezső* újkéskei róm. kath. plébános. A templom felépítése nagy részben *Szabó László* ókéskei lelkész buzgólkodásának eredménye.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Dénesfa vaamegyei községben az éjjel rejtélyes gyilkosság történt. *Ambrus Lőrincz* jómódu birtokos feleségét az éjjel a konyhában, hol tizenegyes gyermekével aludt, három fejszeapással meggyilkolták. Férje a konyha mellett lévő szobában feküdt és semmi gyanus neszt nem hallott, csak reggel találta meg holtan feleségét. A vizsgálat megindult, de eddig a gyilkosnak semmi nyoma. *Ambrus* német ma felboncolták és megállapították, hogy az első fejszeapás álmában érte, amely azonnal halálát okozta, a másik két fejszeapással az asszony fejét hasították széjjel.

— **Harc a levegőért.** A legutóbb épült *Zeppe* lin II. lég-cirkáló ma délután négy óraker tette meg első fölszállási kísérletét *Friedrichshafen*-ben. A léghajó *Mansell* felett manővrozott. Félórás gyakorlatozás után a *Zeppe* lin II. léghajó leszállt. A léghajón eszközölt újítások beváltak.

— **A spanyol király ambíciója.** Királyoknak is vannak néha különös ambícióik. Sokan azt kérdezhették, hogy vajjon mely földi halandónak volna ilyen ambícióik, ha királyoknak nem? Azonban *Alfonz* királyé, melyről szó van, igazán furcsa. Valenciában a kereskedők klubjában beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy nem az az ő igyekezete, hogy a neve a történelemben mint hódító királyé éljen tovább, hanem mint a munka által elért haladás iránt ebben az értelemben élete utolsó napjáig teljesíteni fogja kötelességét. Ez az ambíció valóban szép és megdöbbentő. Meg is valósulhat. De vajjon megvalósíthatná-e, ha az volna a törekvése, hogy hódító király legyen?

— **Megtámadott millió végrendelet.** *Spitzer Ignác* aradi milliomos, mint annak idején megírtuk, végrendeletileg kétféle millió koronára rugó vagyonát jötevény célokra hagyta. A nemrég elhunyt milliomos végrendeletét azonban nem lehetett végrehajtani, mert, mint Aradról jelentik, özvegy *Förster Károlyné*, az elhunyt *Ignác* testvére és ennek leánya, *Förster Paula* pörrel támadják meg a végrendeletet. Felépésüknek okai ezek: *Spitzer* százhuszonezer koronát hagyott orvosának és ugyancsak százhuszonezer koronát *Weil József* aradi mérnök feleségének, aki nagyon távoli rokona. Testvérének és ennek leányának ellenben huszezer, illetőleg tizenkétezer korona évi járadékot hagyott. *Spitzer* nagy vagyon örökölt az apjától, bécsi testvére ellenben csak harmincezer koronát kapott, mert *Spitzer Ignác* megígérte, hogy minden vagyonát testvére-re fogja hagyni. *Spitzer* négy évvel ezelőtt Bécsben volt, ahol betegsége miatt testvére több professzorral megvizsgáltatta és ekkor agylágyulást konstataáltak rajta. Mindez okok következtében testvére a halott exhumálását és agya megvizsgálását kéri annak a bizonyítására, hogy nem lehetett beszámítható állapotban. A végrendeletben mint tanuk az orvos és ennek atyja szerepelnek.

— **Tanítók gyűlése.** A főváros VIII. kerületének tanítószága tegnap *Gergely István* igazgató elnöklésével, *Trajtler Károly* szakfelügyelő jelenlétében tartotta tavaszi közgyűlését. Jöleső érzéssel töltötte el a tanítószágot az a körülmény, hogy a főváros oktatásügyének jelenlegi vezetője, gróf *Festetics Géza* a tanítástól érintő javaslatokat a tanítószág elé utalja megvitatás végett. E javaslatok közé tartozik az is, melyet *Bardócz Pál* szakfelügyelő-igazgató dolgozott ki a fővárosi népiskolák heti óraszámának leszállítására vonatkozólag. A tervezetnek előadója *Jollinek József* volt, aki formás és tartalmas előadásban kérte a tanítószág hozzájárulását, azzal a változtatással, hogy a fővárosi népiskola III. és IV. osztályában a földrajz-órák száma egyvel emelkedjék az éneklés, illetőleg a rajzolás rovására. A tanítótestület egyhangulag elfogadta a népiskolák heti óraszámának leszállítására vonatkozó tételt. A kilenc óraker kezdődő tanítás kérdését *Koltai Ferencz* ismertette. Statisztikai adatokkal igazolta, hogy a szülők nagy többsége nem kívánja a kilenc óraker kezdődő tanítást, sőt sokan a családra terhesnek és a növénydekre károsnak tartják, leginkább abból a czélból, hogy a munkás-szülők ebéd idejére a tanulók az érvényben levő órabeosztás miatt haza nem érhetnek és így nagyrészüket táplálkozásuk a kívánalmaknak meg nem felelhet. Az iskolának, mint szociális intézménynek a lehetőségig a társadalmi berendezéshez kell alkalmazkodnia és ebből folyólag a főváros összes iskoláinak a kilenc óraker kezdődő tanítást nem tartja megfelelőnek, hanem kívánja, hogy a helyi viszonyok figyelembevételével a tanács állapítsa meg az egyes iskoláknál a tanítás kezdetét. Az előadást a tanítótestület egyhangulag magáévá tette.

— **Hatszor lőtt magára.** *Kaposvart* Tain Pál máv. pályafelügyelő neje, ki már a mult héten egyszer öngyilkossági szándékból borotvával elvágta nyakát, azonban megmentették, tegnap este ugyancsak öngyilkossági szándékból férje revolverével hatszor magára lőtt. Az első négy lövés nem talált, azonban a két utolsó halálosan megsebesítette és rövid idő alatt meghalt. A 48 éves asszony, ki három gyermeket hagyott hátra, tettét buskomorság miatt követte el.

— **Lengyel diákok Budapesten.** A lengbergi műegyetem építészhallgatóinak harmincz tagból álló csoportja dr. *Lewinski*, *Bizanz*, *Obmirski* tanárok vezetésével tegnap este nyolcz óraker Budapestre érkezett Lengbergből. Az ifjak tanulmányuton vannak Olaszország felé és Budapesten három, esetleg négy napot szándékoznak tölteni. Fogadásukra a pályaudvaron megjelent dr. *Kovács* Ernő országgyűlési képviselő, dr. *Baránsky* Gyula fővárosi bizottsági tag, a budapesti lengyel klub elnöke, *Pivny* Aladár, a Magyar Országos Diákszövetség központi irodájának főnöke és csaknem az összes budapesti egyetemi és műegyetemi ifjusági egyesületek kiküldöttei. Az ifjak a *József* főherceg-szállóban ismerkedési vacsorára ültek össze. A vendégeket dr. *Kovács* Ernő lengyelül, *Pivny* Aladár francziául, *Baránsky* szintén lengyelül üdvözölték. A lengyelek közül de *Krauze* francziául, *Edward Okon* lengyelül felelt a felköszöntőkre. Az ifjak késő estig a legjobb kedvben maradtak együtt.

— **A póttartalékosok szabadsága.** Bécsből jelentő tudósítónk: A hadügyi kormány most már sürgősen fogja szabadságotolni azokat a póttartalékosokat is, akiket még kivételosen szolgálatban tartanak. E hónap végére az összes behívott póttartalékosok szabadulni fognak.

— **Az orvosi kongresszus.** A XVI. nemzetközi orvosi kongresszuson tartandó előadások bejelentési határideje május 15-én lejárt. A kitűzött terminusig 265 referátum szövegét küldték be, ezeket a tagok már július hónapban megkapják. A munkálatok terjedelme eléreláthatan meghaladja az összes eddigi kongresszusi dolgozatokét. Valószínűleg több, mint 40 kötet lesz. Minthogy pedig a külföld legelső tudósi munkásságuk eredményének színe-javát hozzá magukkal, a munkálatok az orvosi tudományok mai állásáról hiú képet fognak adni és hosszú ideig alapvető forrásmunkaként fognak szolgálni. Minden jel odamutat tehát, hogy a XVI. nemzetközi orvosi kongresszusnak nemcsak szociális jelentősége lesz, hanem a tudomány előbbrevitelében is határkövet fog alkotni.

— **A párisi nagysztrájk utóhangjai.** Párisból jelentik: Az állami alkalmazottak szindikátusi jogainak megvédése érdekében működő főválasztmány elhatározta, hogy parlamentben a legutóbbi sztrájk alkalmával elbocsátott postahivatalnokok mielőbbi visszahelyezése érdekében fog intervenálni. Caution szocialista képviselő már közölte a miniszterelnökkel és a közmunkaügyi miniszterrel, hogy holnapután javaslatot fog benyújtani a megrendszabályozott postahivatalnokok amnesztíája és új alkalmazása érdekében. A főválasztmány a posta- és táviróhivatalnokok szindikátusának a sajnai prefekturához beterjesztett alapszabályait egészen törvénytelennek jelentette ki. A szindikátust ennelfogva fölösztatják.

— **A hamis pénz.** Két tököli gazdálkodó, *Lausin Antal* és *Orbán János*, ravasz módon akart kicsalni *Fabák János* és *Krisán István* csömöri földművesektől négyezer koronát. Elhitették a földművekkel, hogy tízezer korona kitűnően elkészített hamis bankót adnak neki jó pénzért. A földművesek megkötötték az üzletet és a szélhámosok a *Berzsenyi-utca* 2. száma alatt levő kocsmában adtak neki találkozókat. Közben azonban a detektívek rájöttek a dolgra. A két földműves éppen a bankból jött a a kocsmába és hozta a négyezer koronát. A detektívek ekkor az egész társaságot bekísérték a főkapitányságra. Kiderült, hogy *Lausin* és *Orbán* egy dobozt teleraktak bankjegy formára vágott újságpapírossal s csak a tetejére tettek néhány igazi huszkoronás bankót. Ilyen módon akarták rászedni a két földművest. A csalókat letartóztatták.

— **Hámessás.** *Kovács* Róbert május 30-án tartja esküvőjét *Kálmán Margittal*.

— **Lengyel** Endre fővárosi ügyvéd elsején köt házasságot Budapesten *botfai Hírös* Francziskával, *botfai Hírös* József udvari tanácsosnak, a Városi Villamos Vasut elnök-vezérigazgatójának leányával.

— **Féjervár** Géza es. és kir. kamarás, ny. huszáralvezédes és neje, *Rupprecht Viola* leányát, *Liviát* eljegyezte báró *Malcomes* Gyula, *Malcomes* Jeromos miniszteri tanácsos és neje, *Brettner* Gizella fia.

— **Kölber** Jakab ma délután hat óraker vezette otárhoz a ferencvárosi plébánia-templomban *Scheibel* Ilonkát, *Scheibel* Károly fővárosi nagypáros leányát.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár Kálmán* műtörás ékszerterelepén, Budapest, VII., *Ezsebet*-körút 29. I. em. szerethetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Tolvaj káplár.** *Richter Lajos*, a nagy-kikindai 12. huszárezred tizedese hadnagyától, *Sas Istvántól* ellopta pénzét és civíruhában *Szegedre* szökött. Körözés alapján ma a szegedi állomáson épp akkor fogták el, mikor *Szegedről* is el akart tűnni. Átadták a szegedi huszárezred parancsnokának.

Kardosék szökése. A budapesti királyi tábla ma hivatalosan is megállapította, hogy a család és háttérrel közlés büntetővel vádolt, de az első bíróság által felmentett Kardos-család megszökött a fővárosból. Dél előtt tíz órákor Devich László tanácselnök a tárgyalás megnyitása után jelentette, hogy a főkapitányság még nem értesítette arról, hogy Kardos Lipót és négy fiát, Árpádot, Gézát, Zoltánt és Dezsőt elő tudja-e állítani, ezért egy órára az ülést felfüggeszti, félóra múlva azután megérkezett két detektív a főkapitányság jelentésével, de a vádlottak nélkül. Az elnök erre újból megnyitotta a tárgyalást s fölolvasta a főkapitányság jelentését, mely elmondja, hogy közegei beható nyomozás után megállapították, hogy a vádlottak néhány héttel ezelőtt megszöktek és jelenlegi tartózkodásuk helye ismeretlen, ennél fogva nem lehetett őket elővezetni. A kiküldött detektívek írásbeli jelentésükben elmondták, hogy tegnap megjelentek Kardos Lipót Ferenc-körút harmadik szám alatti lakásán, ahol az öreg Kardos Zoltán és Dezső fiaival együtt lakott. A keresett vádlottakat nem találták odahaza s amikor Kardos Zoltánt és Kardos Lipót leányát kérdőre vonták, azok minden fölvilágosítást megtagadtak azzal, hogy nem tartoznak feleletet adni. Erre átkutatták a lakást, de eredmény nélkül. Reggelig álltak lebesben s mindössze annyit tudtak meg a házmestertől, hogy a keresett vádlottak már három hét előtt eltávoztak. Hasonló jelentést tettek azok a titkos rendőrök is, akik Kardos Árpád elővezetésével voltak megbízva. Keresték Bakács-tér ötödik számú lakásán, majd Rákospalotán a Pázmány-utcában, ahol felesége azzal fogadta őket, hogy ha tudná, hogy hol tartózkodik a férje, akkor se mondaná meg. Ott is megállapították, hogy Kardos Árpád három hét előtt távozt el. Kardos Gézát Liliom-utca, harmadik számú lakásán keresték. Felesége azt állította, hogy hetekkel ezelőtt Nagykárolyba utazott. Az ottani rendőrkapitány azonban azt táviratozta vissza, hogy Kardos Gézát Nagykárolyban nem látták. Az elnök felszólítására dr. Nagy Béla királyi ügyész azt indítványozta, hogy mivel a rendőri jelentésből megállapítható, hogy a vádlottak megszöktek, a királyi tábla rendelje el a szökésben lévők ellen a nyomozólevél kibocsátását és egyúttal rendelje el kézrekerítésük esetén a vizsgálati fogságot. A királyi tábla rövid tanácskozás után elfogadta a királyi ügyész indítványát s elrendelte, hogy a budapesti büntető-törvényszék, ahova a bűnpör iratait visszaküldi, nyomozó-levél küldjön szöjjel és a vádlottakat, kézrekerítésük esetén, helyezze vizsgálati fogságba. Rövid megokolásában a királyi tábla kimondotta, hogy miután az öt vádlott szökése meg van állapítva, a büntetőpörrendtartás ide vonatkozó szakaszai értelmében a szökésben lévő vádlottak ellen a vizsgálati fogságot el kellett rendelni. Dr. Gül Jenő védő a vizsgálati fogságot elrendelő végzés ellen semmisségi panaszt jelentett be, amit a királyi tábla azzal utasított el, hogy csak felfolyamodásnak van helye.

Tegnap számunkban a Kardos-család szökéséről írva, megemlékeztünk egy Budapesten virágzó ügyvédi irodáról, amely a jogvédelem nyújtását úgy fogja föl, hogy sikkasztásért, csalásért vagy lopásért üldözött embereket, hamis utlevellel, busás honorárium ellenében kiszökteti Amerikába. Ezt írtuk tegnap és erre ma egy kiválóan becsületese, szeretetreméltó uriember, dr. Pollák Illés ügyvéd, aki védő a Kardos-bűnpörben, érdeklődött nával — nincs erre más kifejezés — hogy talán csak nem ő reszértünk a tegnapi czélzást. De hogy is gondoltunk rá, a világot sem s csak az a családunk, hogy ilyen intakt ember, mint dr. Pollák Illés, hogy juthatott erre a képtelen gondolatra. Másik ügyvédről van itt szó, olyanról, aki nem fog jelentkezni — amíg lehet.

Pályázat internátusba való felvételre. A Dmke. m. k. diákoktatás az 1909—1910. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vétetik fel. Az ellátási díj havi 36, beiratási, orvosi, burothasználati díj évi 40 korona. A felvételt kérvénytelen folyamodványok iskolai bizonyítvánnyal, születési és 1. osztályú tanulónál nyújtási bizonyítvánnyal felszerelve 1909. évi július 10. napjáig adandók be a Dmke. m. k. diákoktatásnak felügyelő-bizottságánál. — Pészletes prospektussal kívánatra készséggel szolgál a diákoktatás igazgatósága Makón.

Az egyetem építkezései. A tudományegyetem első számú kémiai intézete ellen már sok panasz hangzott el az intézet szűk volta miatt. A mind nagyobb számban jelentkező bölcsezt., gyógy-szerész- és orvostanhallgatók befogadására teljességgel alkalmatlan volt már a szűk és kicsiny épület, különösen a gyakorlati laboratóriumoknak voltak nagy szükségben. Az egyetemi tanács még a múlt évben elrendelte az épület megnagyobbítását és ezt már keresztül is vitték, amennyiben a régi épülethez egy nagy és több kisebb laboratóriumot, egy nagy előadási terem és még néhány melléképületet építettek. Ezek az épületek most készültek el és a nyár folyamán azok belső berendezése és felszerelése is be lesz fejezve, úgy hogy a következő tanévben az új épületek már használatba vehetők lesznek.

A szabadkai gyilkosság. A szabadkai törvényszék vizsgálóbírája megkereste a budapesti rendőrséget, hogy nyomozza ki azt a hüvösvölgyi csösz, aki Jánossyt és Vojthát megszölyította, amikor a Hüvösvölgyben a Browning-revolvert kipróbálták s el is akarta tőlük venni a gyilkos fegyvert. A csösz, valamint Schlesinger Vilmos dob-utcai őszerezt azután szállítsák Szabadkára, ahol Vojthával szembesíteni fogják őket. A törvényszék vádtanácsa holnap fog dönteni a vizsgálati fogság elrendelése ellen beadott fölfolyamodások dolgában. Az ügy előadója a vádtanácsban Josics Milovác törvényszéki bíró, aki ma egész nap tanulmányozta az ügy aktáit. Haverda Mariskát tegnap délben a vizsgálóbíró kihallgatta, de csak néhány jelentéketlen kérdésre nézve. Haverda Mariskát egyébként csaknem minden nap a vizsgálóbíró elé vezetik, ahol átveszi az idézéseket a tömegesen érkező polgári pörökben. Az érdemleges kihallgatások az ügy iratainak a vizsgálóbíróhoz való visszaérkezéséig szünetelnek.

Megszökött kereskedő. Szegeden feltűnést keltő szökés történt: Lusztig Lajos földbirtokos, nagykereskedő és szeszgyáros százezrekre rugó adósságok hátrahagyásával eltűnt. Lueztig csak a városnak csempészkedés miatt kirótt bírságpénzében 50.000 koronával tartozik s legutóbb nagyszögű adótartozásaiért is árvereztek nála. Kedden már sok följelentés érkezett a hatóságokhoz Lusztig ellen sikkasztás, váltóhamisítás és egyéb visszaélések miatt. Lusztig mint törvényhatósági bizottsági tag szerepet játszott Szegeden. Feleségét és négy gyermekét hátrahagyta a városban.

Betörés egy órházba. Az élesdi 18. számú órházba, ahol nagy személyforgalom bonyolítottatik le, e hó 23-án délelőtt, míg az ór a pályatestet vizsgálta, betörték és egy vaspénzszekrényt fel-felcsiszítottak. Nagymennyiségű jegykészletet és három korona pénzt vittek el.

Nyolcz fillér hídpénz. Nem mindennapi érdekességű dolgot jelentenek Szegedről. Szegedet és Újszegedet a Tiszán át hid köti össze, amelyen nyolcz fillér hídvámot fizetnek a gyalogjárók. A minap az állami tisztviselőknek a vámot elengedték, mire Orincsak Miklós postai főtiszt, aki hét év óta lakik Újszegeden, 1200-szor fizetett 8—8 filléért bepörölte a várost. A városi tanács a főtisztet elutasította, mert a kedvezés visszamenőleg a tisztviselőknek nem jár. Fölbevezés folytán a pör a közigazgatási bírósághoz került, amely igazat adott Orincsak panaszának és kimondotta, hogy az 1200-szor fizetett hídvámot vissza kell téríteni. A döntés alapján Orincsak Miklós bepörölte Szeged városát s a bíróság a várost 96 korona visszafizetésében marasztalta.

Letartóztatott szülésznő. A rendőrség letartóztatta Merxbauer Jánosné, született Bauer Anna 43 éves szülésznőt, aki bűnös manipulációkkal halálba kergetett egy fiatal leányt. A szülésznő Fassler Anna kávéházi felirónőnek még áprilisban nyújtott bűnös segédkezel bűllása következményeinek eltüntetésében. Az operáció azonban nem sikerült, a leány szublimatoldatot ivott és a belgyógyászati klinikán, ahová ápolás végett bevitték, a napokban meghalt. Halála előtt azonban megvallotta, hogy Merxbauer Jánosné volt a megrontója.

Garáza katona. Keeskenémen Antal Sándor, a 38. gyalogezred közlegénye ma ittas állapotban bajonettel kétszer hasbaszarta Faragó Péter huszonnyolcz éves nőtlén napszámost, akinek sérülése súlyos. A közlegényt az utcán elfogták:

Megöltö feleségét. Vasas András előkelő jászladányi földbirtokos különváltan élt feleségétől, ki Budapesten tartózkodott. Az asszony ma hazajött Jászladányra a bérnyúlásra s találkozott férjével, akit megkísérelt magához visszacsesgetni. A férj hajlott a szóra és az éjszakát is az asszonnyal töltötte, amidőn azonban azon ürügygel, hogy holmijáért hazamegy és elhossa, távoznia akart. Hirtelen kést rántott és az asszonyt agyon-szurta.

Szólhámos gépkereskedő. A rendőrség ma letartóztatta Molnár Zsigmond szabadkai születésű ötvenöt éves gépkereskedőt, akinek május elsejéig a Váci-körút 76. szám alatt volt az üzlete. Molnár különböző összekötéseit kihasználva, kieszközölte, hogy a Magyar Technológiai Iparmúzeum két hímzőgépet rendeljen nála. Molnár a rendeléssel kituzott Németországba, Planenbe, ahol a Vogtlaendische Maschinen Fabriks Actingeschelchafot kereste fel. Ott a magyar állam megbízottjának adta ki magát, megvásárolta a két gépet 4700 márkáért. Ezer márka előleget adott, amelyből nyom-ban levő 400 márka provizórt és a gépeket elazá-lította azzal, hogy a Technológiai Múzeum a hátralekös részletet meg fogja küldeni. Addig azonban a planeni gyár fenutartotta a gépekre a tulajdon-jogot. Molnár a fővárosba megérkezvén, a gépeket 5800 koronáért átadta a múzeumnak és felvette a pénzt. Ez még 1908. májusában történt. Néhány hónappal ezelőtt a planeni gépgyár felszölyította a Múzeumot, hogy a hátraleköt fizesse meg. Elköt-derült ki, hogy Molnár az egész összeget el-sik-kasztotta. A rendőrség ma a szólhámos kereskedőt sikkasztás és család büntette címén letartóztatta.

Felborult csónak. Strassburg mellett tegnap este felborult egy csónak, amelyen kilenc munkás akart átkelni a Rajnán. Öt ember a vízbe fulladt. A többi megmenekült.

Eltűntek. A rendőrség ma a következők eltűnését jelentették be: Ország István rákospalotai születésű 15 éves köntvestanoncz (lakott: Rákospalotán, Baross-utca 3.), Hajós Miksa újpesti születésű 15 éves ércmunkástanoncz (Újpest, Kisgyár-u. 24.), Götzinger Nándor budapesti születésű 14 éves polgári iskolai tanuló (Márton-u. 8.), Szelestey Lajos dunaföldvári születésű 16 éves cipészstanoncz (Lajos-utca 174.), Belácsik Anna 12 éves iskolásleány (Út-utca 23.), Gutmann Lujza 12 éves iskolai tanulóleány (Rákóczi-ut 64.).

Életunt zenészmester. A főkapitányságon bejelentették, hogy Hász József zenészmester, aki a 44. gyalogezred kötelekében szolgált, e hónap 23-án eltűnt az Aréna-ut 49. számú alatt lévő lakásáról. A csehországi, popovitzai születésű, harminczéves ember másnap a feleségének levelet írt, amelyben bejelentette, hogy öngyilkossá tesz. Az őrmester magas, sovány termetű, hosszú sápadt arcu, kékszemű, kis szőke bajszu ember.

Fái Géza uriszabó-czéget, aki üzletének át-helyezése folytán árait lényegesen redukálta, olvasóink figyelmébe ajánljuk. Budapest, IV., Szervita-tér 5.

Rendőri hírek. Életunt emberek. Kiss Ferenc napszámos az éjszaka a Lónyay-utca 9. számú ház előtt háromszor melbe lötte magát. Nyomban meghalt. — **Osolán** Mária eselét ma reggel a Hungária-ut 100. szám alatti szolgálati helyén melbe lötte magát. A mentők a Rökus-kórházba vitték. — **Betörés.** A kolozsvári rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Tóth Béla kolozsvári királyi táblai tanácsjegyző Kossuth Lajos-utca 25. számú lakásába betörték és kétezer korona érő ékszeret elloptak. — **Halál a vásárosarnokban.** Ma délelőtt Bá-bit Margit 43 éves napszámosnő a Batthány-terem levő vásárosarnokban hirtelen rosszul lett, összeesett és meghalt. Valószínű, hogy szívizélhűdés ilte meg. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — **Veszedelmes szerelmes.** Gregorin György asztalosmester szerelmes volt Orbán Julia eselédbe és már régóta udvarolt neki. Tegnap a Damjanich-utca 50. számú háza előtt a szerelmesek összeesettek. A féltékeny ember a szívódás hevében annyira dühbe esett, hogy megrohanta a leányt és kalapáccsal fejbeverte. A súlyosan sebesült leányt a mentők vették ápolás alá. — **Tűz.** Tegnap este a Háthory-utca 10. számú házból azt jelentették a tűz-oltóknak, hogy kigyulladt a tető. A házban a vallás-és közoktatásügyi minisztériumnak több ügyosztálya van elhelyezve. A tűzoltók több órággal, nagy felszereléssel Blaszchuk Hugó tűzoltóparanosnok vezetésével alatt vonultak ki a veszedelem színhelyére, de szerencsére csak kéménytűzet találtak, amelyet hamarosan eloltottak.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.
x Fodor-féle vivőterem a Koronaherezeg-utczán 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna-és vivőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna-és vivásra.

x Szívhajók és vérérdényelmesezés ellen Finsen-féle ivilámpafüveteket alkalmaz dr. Hönig Izsó villanygyógyító intézetében (Budapest, IV., Károly-körút 24.). Ezt az eljárást a kopenhágai Finsen-intézetben 1895. mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták; hazánkban először dr. Hönig próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalomatlan gyógyeljárás sikerét szívbillentyűhajók, szervizombedegés, vérérdényelmesezés, ideges szív-és szívzorogási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Német színészek a Vigszínházban.** Reinhardték dicsérni szokás s a legtöbb esetben rá is szolgálnak az elismerésre. A mai estéért azonban nem jár ki egy jó szó sem. Unalmas este volt. Reinhardtéktól nem kaptunk semmit, se rendezést, se játékot. A darab is olyan volt, hogy egyáltalában nem érdekelt. Lapos, lassan hömpölygő, szentimentális; tipikusan germán. A címe: *Der Graf von Gleichen*, írta Schmidtbonn Vilmos. A németek nagyra tartják a darabot is, a szerzőt is, ami közönségünket egyike sem érdekelte. A játékról pedig ezuttal kár beszélni. A színészek énekeltek, nagy mozdulatokkal ágáltak s mindebben Wegener Pál, a czimszerep személyesítője járt elől. Hatalmas testű, nagy organumu ember, akinek a germán leike furdóit a germán frázistömkelegben. *Moissi* is szavalt, énekelt, csak a nő, *Eibenschütz* Camilla és *Durieux* Tilla próbáltak természetesen beszélni, de őket is kizökkentette természetességükből a férfiak szavalása. A híres Reinhardt-rendezéshez sem volt szerencsénk, mert — s ezt már régen szóvá kellett volna tenni — Reinhardt, akinek egyik főerőssége a külső ékeket, nem hozza el hozzánk sem diszleteit, sem kitünően iskolázott statisztáit. Az itt hevenyészett dolgok pedig erősen ártanak az összehatásnak.

(*) **Az Operaházban** holnap, csütörtökön Svaerdström Valborg asszony fellépésével „Mignon” kerül színre. A vendégművész a czimszerepet adja. Philine — Sándor Erzsébet, Fridrik — Payer, Meister Vilmos — Arányi, Lothario — Szemere, Learies — Mihályi, Jarno — Kornai lesz. Vezényel Márkus Dezső karmester, rendező Alszeghy Károly főrendező. Kezdeté 7^{1/2} órakor. Péntken Götz Hermann vig dalművét, „A makrancos hölgy”-et adják első másodsor Szamosi, Ambrusné, Bendiner, Takács, Arányi, Hegedüs, Mihályi, Szendrőy, Kertész és Pichler közreműködésével.

(*) **A Nemzeti Szalon és a MIÉNK.** közös értekezlete. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, a Nemzeti Szalon elnöke, az ellentétek elsímitása céljából, amelyek a Szalon legutóbbi közgyűléséből kifolyólag támadtak, közös értekezletre hívta meg a Nemzeti Szalon igazgatóságát és a MIÉNK művész-képviselőit. A tanácskozás ma délelőtt 11 órakor kezdődött gróf Andrássy Gyula lakásán és az elnök fáradozását a művészek közötti béke megteremtése érdekében a legteljesebb siker koronázta. A Nemzeti Szalon igazgatósága részéről *Kézdi-Kovács László*, *Magyar-Mannheimer Gusztáv*, *Róna József* és *Déry Béla*, a szalon ügyvezető titkára; a MIÉNK részéről pedig *Ferenczy Károly*, *Kernstock Károly* és *Szinyei-Merse Pál* jelentek meg. Mindenekelőtt kölcsönös felvilágosításokkal elosztatták azon félreértéseket, amelyek a Nemzeti Szalon közgyűlésén történtek alapján támadtak és amelyeket némelyek az általános művészi érdekek rovására még tendenciózusan kiélesteni törekedtek. Azután gróf Andrássy Gyula elnök akként formulázta a kiküldötték közt létrejött megállapodást, hogy a Nemzeti Szalon a MIÉNK óhajtatásához képest azon csoporthoz tartozó művészek részére továbbra is felajánlja a Szalon helyiségeit, viszont a MIÉNK részére intézményesen biztosítatik a részvétel a művészeti érdekek előmozdításában és a MIÉNK csoportja a jövőben részt vesz nemcsak a Nemzeti Szalon tárlatain, hanem a Képzőművészeti Társulat kiállításain is.

(*) **A Kisfaludy-Társaság felolvasó-ülése.** A nyári szünidő előtt ma délután tartotta meg a Kisfaludy-Társaság utolsó felolvasó-ülését Beöthy Zsolt és Berzeviczy Albert együttes elnöklésével. A felolvasó ülés elején Vargha Gyula főtitkár terjesztette elő a folyó ügyeket. Ezután Pekár Gyula ült a felolvasóasztalhoz és bemutatta „Az ezüst forint” című igen kedves elbeszélését. A megjelent nagy közönség lelkes tapsokkal honorálta a kedvelt szerzőnek ezt az újabb elbeszélését. Utánna Ferenczy Zoltán olvasta fel „Dante és az il dolce stilo nuovo” című tartalmas tanulmányát. Majd Vargha Gyula mutatta be Hugo Vietornak II. Napoleon című költeményét. Fhaly Loránd sikerült műfordításában. Végül Kozma Andor titkár olvasta fel Fabó (Fraenkl) Bertalan vendégnek „Haydn és a magyar költők” című magvas tanul-

mányát. A szép előadást a közönség elismerő tapsal fogadta. A felolvasó ülés után a társaság zárt ülést tartott, amelyen bírálókat jelöltek ki. Az ülés előtt a társaság Shakespeare-bizottsága Berzeviczy Albert elnöklésével ülést tartott, amelyen a bizottság jövő téli programját állapították meg.

(*) **A Zeneakadémia Haydn-ünnepé.** Haydnat mindig gyönyörűséggel hallgatja az ember; a muzsikája csodálatosan tiszta élvezetet adó, a zenéje előtt pedig meg kell hajolni. Ha a nagysága arányait fölmeri az ember: szinte belédöbben. És amikor egy estén a legkülönbözőbb műfajokban látjuk az erejét, amikor egymásután hallunk tőle szimfóniát, hegedűversenyt, oratóriumot, gordonkaversenyt, zongorára írt variációkat, akkor a maga egészében bontakozik ki előttünk ez a nagy poeta. A mai estét a kegyeletnek szánta a zeneakadémia. Szép dolog, jó dolog, — de Haydn-nak nem kell kegyelet. Ez a mester él. Csupa artisztikum, csupa művészet, csupa valóság. Az a hegedűversenye (c-dur), amelyet ma mint ujdonságot hallottunk *Szpanovszky* Ferenc hegedűjén, gyönyörű alkotás. Finoman megcsinált melódiák bugyognak föl, egyszerűen, erőltettség nélkül és fonódnak össze haydn-i művészettel. Különösen szép a második tétel szélesen megkomponált largója, amelyet a vonások szellemes picceatója kísér. *Szpanovszky* Ferenc szépen adta elő az ujdonságot. Kissé több melegség, több valóság kellett volna még a játékához, amely néhol vérszegény és átérzések nélkül való. A másik ujdonság az E-moll *Gyász-szimfónia* volt. A hatalmas alkotás megrázta a hallgatót, talán éppen az egyszerűségével, a raffináltság puritán elhagyásával. — Minthogy azonban az este vizsgaelőadás volt egyúttal, az ujdonságokon kívül meg kell emlékeznünk a növendékekről is. *Reschofszy* Sándor a zongoraszakot képviselte. Intelligens muzsikus, akinek erős megértés és exekutáló képessége van. A játéka csupa magyarázat és megértetés, frázisok kiemelése, aláhúzások, simítások és elkülönítések. Precíz és határozott fölfogással folgozik, de kevés artisztikummal. *Csuka Béla* a D-dur csellókonzertet játszotta zenekísérettel, az első tételnél még kissé elfogultan és szintelen tónussal, de később mindig jobban és jobban fölmelegedett. A második tételt csillogó, széles kantilénával játszotta és sok melegséggel. A technikai nehézségeken virtuóz módon siklott át és helyenként briliánsul játszotta meg a nyaktörő részleteket. A „Teremtés” oratóriumból énekelt még egy részletet *Baló Irén*. A fiatal énekesnőnek kellemes, nagyterjedelmű és széles regiszterű hangja van, amely csak a felsőbb rétegekben cseng egy nagyon kicsit élesen. Az előadása meglehetősen szintelen, frazírozni nem tud és csak a pianissimó-nál láttunk átérzést. A közönség a meleg daczára zsufolási megtöltötte a Zenepalota nagy termét és nem réstelte jóakaratu buzdításul vörösrá tapsolni a tenyerét.

(*) **Die Lehrerin.** A Vigszínházban vendégszereplő berliniek szombaton, e hónap 29-én a „Tanítónő”-t, Bródy Sándor nagysikerű falusi életképet játszó színdarab, amelyet német nyelven előszörők vittek színpadra. Reinhardt Miksa, aki a berlini bemutatót rendezte, személyesen rendezte a szombati előadást is, amelyben a czimszerepet annak eredeti kreatorja, Höflich Lucie adja. Partnere Winterstein Eduard lesz. A többi szerepet is a Deutsches Theater legkiválóbb művészei játszózzák. Holnap, csütörtökön a „Revolution im Krachwinckel” című bohózatot ismétlik, pénteken pedig az „Orvos a választón” (Der Arzt am Scheidewege) kerül színre másodsor. Erre a két előadásra már minden jegy elkelt.

(*) **Szoyer Ilonka Fiumében.** A fiumei magyar színészetnek három érdekes estéjéről kapunk hírt. Szoyer Ilonka, Operaházunk kitünő tagja vendégszerepelt ez estéken és a Strauss „Denevér”-ében, a Lehár „Vig özvegy”-ében és a Lecocq „Angot”-jában — a különben is pompás előadás keretében — igen nagy sikert aratott. A színház mind a három estén zsufolási megtelt és a művésznőt szívesen ünnepelte a művészi produkcióért a hálás közönség.

(*) **A Nemzeti Szalon tavaszi kiállítása.** A Nemzeti Szalon tavaszi kiállításának rendezésével már elkészültek és annak ünnepélyes megnyitása május 28-án, pénteken délután 4 órakor lesz. A sajtó képviselői a tárlatot már csütörtökön megtekinthetik.

(*) **Vecsey Ferenc Londonban.** Londonból táviratozzák: *Vecsey* Ferenc, a kitünő magyar hegedűművész, az Albert Hall-ban rendezett hangversenyén óriási sikert aratott. Az estélyen mintegy kilenczezer ember jelent meg, akik a fiatal művészt lelkes tapsal ünnepelték. *Vecsey* innét Brüsszelbe utazott, aztán pedig Aachenbe megy, ahol a nagy német zeneünnepen közreműködik.

(*) **Az Erzsébet-émlék.** Az Erzsébet-émlék végrehajtó-bizottsága a közelben írta ki a pályázatot a Várhegy budai oldalának művészi kiképzésére. A pályázat határidejét szeptemberre tűzte ki. Ugyanebben az időben jár le azonban a kassai Rákóczi-émlék és több más építészeti pályázat is, úgy hogy építőművészeinknek igen terhes a feladat a sok pályázat mindenikében résztvenniük. Azonban mivel éppen az Erzsébet-émlék pályázatban óhajtanak a legtöbben megmérkőzni, a Magyar Építőművészek Szövetsége arra kérte a végrehajtó-bizottságot, hogy a pályázat határidejét decemberig meghosszabbítsa. A bizottság bizonyára helyet is fog adni a méltányos kérésnek.

(*) **Szerződötések.** Az Országos Színészegyesület szerződötési osztályánál újabb a következő szerződötések kötöttek meg: *Kertész* István a pécsi Nemzeti Színházhoz, *Harsányi* Margit szende, *Balás* Gizi szubrett és *Perényi* Melánia *Komjáthy* Jánoshoz, a kassai színház igazgatójához szerződöttek. *Rosnyói* Ilonka, *Loránt* Böske és *Husztai* Rózi *Szalkay* Lajoshoz, a székesfehérvári színház igazgatójához szerződöttek. *Szántó* János tenorista és neje dr. *Farkas* Ferenchez, *Vérő* Ilona koloratur-énekesnő *Szabados* Lászlóhoz, *Pados* Rezső karmester *Szabó* Ferenchez, *Rajz* Irén táncosnő, *Faragó* Dezső, *Szabó* Samu, *Darás* József és *Pécsi* Lajos pedig *Krémer* Sándorhoz, a szabadkai színház új igazgatójához szerződöttek.

Nyilttér.

Erovatban közlötökért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szeminárium
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Értesítés.

Azon t. beteget, akiknek gyógyítását tanaszra elhalasztottam, ezennel értesitem, hogy tavaszi kuráimat most megkezdem. Ezen vérgyógyító kurákat 20 évi orvosi gyakorlatom alatt több ezer betegnél alkalmaztam és eredményesen találtam, hogy rendkívül fényes és tartós sikerrel beváltak: görvélkyór, köszvény, asthma, idült szív-, gyomor-, máj-, vese-, nehéz idegbajokban (neurasthenia, paralysis, tabes) és némely bőrbetegségben (psoriasis, lupus, eccema). Szálhüdeket és elmezavar kitörését meg lehet akadályozni. Beteget fogad rendelötintézetemben (Budapest, V., Váci-körút 18 sz. I. em.) naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Meghívásra fekvő beteget is látogat a fővárosban és vidéken.

Med. Dr. Kovács Izó,
a vérgyógyítás megalapötója.

HIRDETMEY.

A Balassagyarmati Takarékpénztár r.-t., hivatozással az általános pénzügyviszonyokra, közhírré teszi, hogy

takarék- és egyéb betéteket

folyó év július hó 1-től további intézkedésig — átmenetileg 3^{1/2}%-kal — állandóan 4%-kal kamatoztatja.

A 10%-os tőkekamatadót továbbra is az intézet viseli.

A Balassagyarmati Takarékpénztár igazgatósága.

Szófok-furdó a Balaton mellett

Megnyitása május hó 29-én Pünkösdre. Legkellemesebb és legkényelmesebb tartózkodási és kirándulási hely. — Kedvező vasuti összekötötés, olcsó menettérti jegyekkel.

Kitünő vendégöt és kávéház hazi kezelésben Szobák június hó 30-ig napi 3-6 koronáért egy személy és napi 5-6 koronáért két személy után. — Pénztörvény ellátás felötöknek napi 2- koronáért. — Kitünő erősöt gyermek-ötötés uszonákkal naponta 5- koronáért. — A gyermekek számára külön játszóhelyek a Balaton partján. — Levél- és sürgönyczim: **Furdötigazgatóság Szófok**, Telefon 11. sz.

FŐVÁROS.

A gázgyár megváltása.

— A főváros közgyűlése. —

Budapest, május 26.

Rendkívül izgalmas, kiélezett hangulatban folyt le ma a főváros közgyűlése. A gázgyár megváltásának ügye volt döntés alatt, s ezzel egyidejűleg döntött a közgyűlés Bárczy polgármester javaslata fölött is, amely ugy szól, hogy a házi kezelésbe veendő gázgyár élére a gázművek jelenlegi kereskedelmi igazgatóját, Heltai Ferenczet hívja meg a közgyűlés, aki már az átvétel munkálatait is vezesse.

A közgyűlésnek egy elenyészően kicsiny töredéke, amely magának a házi kezelésnek is heves ellenzéke volt, kisebbségben maradván a dolog érdemleges részében, legalább a személyi kérdésben akart még kellemetlenségeket szerezni a tulnyomó többségnek. Heltai Ferencz meghívásával szemben ez a kisebbség igen éles személyi vitát provokált, azt híven, hogy sikerülni fog hangulatkeltéssel megbontani a polgármester javaslatának többségét. A szándék azonban fiaskótt vallott, mert a közgyűlés en bloc fogadta el a javaslatokat. Valójában véve a mai közgyűlés lefolyása Bárczy polgármesternek nagy sikerét jelenti.

Tudósításunk a következő:

Két különösen fontos tárgya volt a főváros törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésének. Az egyik a 20 milliós folyószámlakölcsön felvétele, a másik a légszuszgyárak megváltásának az ügye. A tárgysorozat a két pontjának köszönhető, hogy Fülepp Kálmán főpolgármester 4 órakor tömött pad sorok előtt nyitotta meg a közgyűlést.

A polgármester kívánságához képest a közgyűlés elsősorban a légszuszgyárak megváltása dolgában tett előterjesztést tárgyalta, amely arról szól, hogy a főváros a gázgyárat 1911-ben vegye házi kezelésbe, tegye meg sürgősen az intézkedéseket a megváltás és az új gázgyár építése iránt és hívja meg a városi gázüzem igazgatóját dr. Heltai Ferenczet.

A polgármester beszéde.

Dr. Bárczy István polgármester emelkedett elnöknek szólásra. Azért szólal fel, hogy a határozati javaslat utolsó részét, amely az ő egyéni javaslatán alapul, félreértések elkerülése czéljából kiegészítse. Hogy az ügy személyi része már most a közgyűlés előtt van, annak oka egyfelől az, hogy a légszuszgyárak átvételének és kiépítésének kérdésében sürgős intézkedésekre van szükség, másfelől épp annak az egyének közreműködését, akik mi, esetleg a közgyűlés is legalkalmasabbnak vél az üzem vezetésére, az egész szervezet előkészítésében mellőzni, józanul egyenesen lehetetlen. A vezető igazgató köteles lesz magát alávetni annak a szervezeti szabályzatnak, amelyet a közgyűlés egész szabadon fog megállapítani. Ez természetesen nem akadályozza meg azt, hogy az előkészítésben az illetőnek közreműködése is igénybe vessék. (Egy hang: Az átvételnél is?) Természetesen. A szervezeti szabályzat előkészítését nem lehet hevenyében megállapítani. Szándéka olyan szervezeti szabályzat iránt előterjesztést tenni, amely szerint a vállalatnak kereskedelmi szellemben való vezetése biztosított, tehát a rendes adminisztrációtól külön választassák, anélkül, hogy a törvényhatóságot megillető teljes kontroll érintessék. (Zajos helyeslés.)

A megváltás kérdését illetőleg természetes, hogy a főváros teljesen szabadon fog határozni, hiszen a megváltás alapfeltételei már biztosítva vannak. Ugyanez vonatkozik az építési tervek dolgára is. Csak azt akarja kiemelni, hogy a légszuszgyári megváltásának ügye nagyon fontos momentum a főváros közigazgatásának életében. (Ugy van!) Nem mondja, hogy a házi kezelés feltétlen tökéletes, tudja, hogy ennek is meg vannak a maga hátrányai, de ő csak a jó házi kezelést proponálja, nem pedig a házi kezelést minden áron. Ha nagy szabású fővárosi házi kezelést akarunk létesíteni, akkor nem szabad azon a régi rendszeren haladni, hogy kis fizetésű hivatalnokokat bizzunk meg az intézmény vezetésével, hanem ki kell választani azokat, akik a legalkalmasabbak erre és tiszteletes javadalmazásban kell őket részesíteniük. Meggyőződése, hogy a házi kezelés mértékadó lesz a főváros történetében, mert ezzel bebizonyítjuk, hogy a házi kezelés a legelőkeltebb minden fejlődő városban. Ajánlja az előterjesztés elfogadását. (Élénk helyeslés.)

Schiffer Miksa helyesli a polgármester javaslatát, de megfontolandónak tartja, hogy dr. Heltai Ferencz meghívását illetőleg már a mai közgyűlés véglegesen állást foglaljon-e. Indítványozza, hogy a személyi kérdést egyelőre vegyék le a napirendről.

Jencs Vilmos a polgármester előterjesztésének első részéhez hozzájárul. Elismeri Heltai Ferencz nagy képességeit, de szeretné, ha a szervezeti szabályokat elkészítenék és a közgyűlés elé hoznák, ugyanakkor lehetne határozni az ügy személyes részére vonatkozólag is.

Kanter Károly a legnagyobb örömmel üdvözi a polgármesternek a házi kezelésre vonatkozó előterjesztését. A polgármesternek a gázgyár vezetésére vonatkozó indítványát azonban nem tartja szerencsésnek. Heltait különben sem tartja szakembernek.

Eötvös Károly a szakértőkről.

Eötvös Károly: Attól fél, hogy ezt a nagyfontosságú ügyet nem tárgyalják eléggé higgadtan. Ő teljesen érdektelennek tartja magát. Heltait, mint a közélet emberét ismeri; hogy azonban mekkora a szakértelme, ennek megítélésében még sem mer annyira menni, mint Kanter, aki még sokkal kevésbé szakértő. (Derültség.) Azok a nagy kérdések, amelyekről szó van, rendkívül fontossággal bírnak. Mindenesetre koncedálja, hogy jobb, ha magunk vesszük kezünkbe az ügyet, mint hogy ha idegenre, belgára, vagy tatárra bizzuk. Ami a Heltainak szánt fizetséget illeti, azt nem találja túlságosan magasnak, sőt ahhoz a munkához képest, amely e hivatallal jár, kevésnek is. Csodálkozik, hogy Heltai ezért a pénzért elvállalta. Indítványozza, hogy először a személyi kérdést döntsék el és azután menjenek át a szervezeti kérdésre.

Eötvös felszólalása után az elnök a tanácskozást néhány percre felfüggesztette.

A szünet után Kasics Péter szólal fel s kijelentette, hogy helyesebb megoldásnak tartaná, ha előbb a műszaki vezetésről gondoskodnának és csak azután a kereskedelmiről.

Dr. Vázsonyi Vilmos szerint az egész aktusnak legkiemelkedőbb pontja, hogy a házi kezelés biztosítva van. Hallott azonban egy felszólalást, amely azt kívánta, hogy inkább ne legyen házi kezelés, mintsem abban a formában legyen, amelyben azt a tanács és a gázbizottság ajánlja. Csodálatos, hogy a személyi kérdésnek oly nagy jelentőséget tulajdonítanak. Tudja, hogy vannak ennél a kérdésnél gyászosabban hátramaradtak, akikben ez a megoldás keserűséget kelt. A házi kezelés híveinek sem alkura, sem megegyezésre nem volt szükségük, hogy a házi kezelésnek többséget szerezzenek. A polgármester a házi kezelést szilárdan kitartott, ennek a programnak igen furesza bizalmat előlegeznek tehát azok, akik őt abban a jogában, hogy munkatársait szabadon választassa, gyanúsításokkal akarják megátolni. (Taps. Éljen Bárczy.) A mai morális felháborodásnak semmi értelme sincs. Arról van csak szó, hogy mikor a légszuszgyárat átveszük, annak egyik eddigi vezetőjét állítsuk az üzem élére.

De hát beszéljünk őszintén! Ha valakinek ez a dolog ma nem tetszik, ne mondja, hogy két hónap múlva fog neki kelleni. De hiszen senki sem kényszeríti rá, hogy szavazzon az előterjesztés mellett, amelyet ő a polgármester iránti bizalomból a maga teljességében elfogad.

Schiffer Miksa személyes megtámadtatás czimén szólal fel és helyreigazítja félreértett szavait.

Dr. Baracs Marelz személyes kérdésben szólal fel. Rendkívül sajnálja, hogy Vázsonyi ma szokott objektivitásától eltért és gyanúsításokkal illette azokat, akik nincsenek vele egy véleményen. A polgármester előterjesztését erkölcsi kényezegyzésnek nevezi. Javasolja, hogy a házi kezelést fogadják el, de a személyi kérdést vegyék le a napirendről.

Márkus Miksa nagy figyelemmel kísérte a mozgalmat, s ő egyike azoknak, akik a házi kezelést a legnagyobb aggályval nézték s aki még ma sem tudott egészen belenyugodni. De ha van egy expedienst, amely ugy a bizakodókat, mint az aggodókat megnyugtattja, akkor azt el kell fogadni. Nem opportunus dolog ebbe a kérdésbe személyes momentumokat belevinni és kitenni egy egyént vesszofuttatásnak, aki egész életének munkásságával erre nem szolgált rá. Javasolja, hogy a polgármester előterjesztését en bloc fogadják el.

Az elnök a vitát bezárta.

A szavazás.

Dr. Bárczy István polgármester reflektál a felszólalásokra. A vitában ugyan nem talál egy olyan objektiv ellenérvet sem, amelyre reflektálni kellene, mert az ellenérvek legnagyobb része olyan dolgokra vonatkozik, amelyek nincsenek is benn az előterjesztésben. Egyáltalában ugy találta, hogy a vita nem volt méltó ehhez a kérdéshez. (Zajos helyeslés és taps.) Szemére vetették neki, hogy küldöttséget vezetett Heltaihoz. Ezt azért tette, mert tisztességes formát akart adni a dolognak és ezzel

is ki akarta fejezni azt a becsülést, amelyet ama férfiu iránt érez. És amikor a főváros életében ilyen jelentős fordulathoz érünk, akkor itt személyes érzésekről mondott kritikával találkozunk. Amikor a közgyűlés nagy többsége számos alkalommal ünnepélyesen állást foglalt e kérdésben, akkor felesleges, hogy egyesek közéleti lezárkással szolgáljanak, mert arra sem a közgyűlés, sem ő nem szolgált rá.

A polgármester beszédét percekig tartó tapsal fogadta a közgyűlés, amely a tanács előterjesztésének a házi kezelésre vonatkozó részét egyhangulag elfogadta. A személyes kérdés tekintetében a közgyűlés óriási többsége szintén elfogadta a tanács előterjesztését és percekig állva éljenzte és tapsolta a polgármestert.

A közgyűlést pénteken délután folytatják.

Heltai Ferencz ünneplése.

Abból az alkalomból, hogy a főváros közgyűlése ma dr. Heltai Ferenczet állította a megváltandó gázgyár élére; a Józsefvárosi Kör este lakomát rendezett Heltai tiszteletére a Vamperics-féle vendéglőben. A lakomán nagy és díszes közönség jelent meg. Ott voltak: dr. Bárczy István polgármester, Rózsavölgyi Gyula és dr. Vaszilievits János alpolgármesterek, az összes tanácsnokok, dr. Magyarovits Mladen tiszti főorvos, dr. Szabó Sándor főorvos-helyettes, továbbá Hazslinszky Károly, a Józsefvárosi Kör elnöke, botfai Hívös József udv. tanácsos, botfai Hívös Iván, Vázsonyi Vilmos, Hock János, Márkus Miksa udv. tanácsos, dr. Bródy Samu, Filó János, Kis József, Krizsán Mihály, dr. Hajdu Marcell bizottsági tagok és még számosan.

Az első felköszöntőt Hazslinszky Károly, a kör elnöke mondotta, éltetvén a polgármestert és a vendégeket. Utána dr. Lengyel Endre, fiatal fővárosi ügyvéd emelkedett szólásra, hogy a Józsefvárosi Kör nevében köszöntse Heltai Ferenczet. Szépen emelte ki Heltai fáradhatatlan szorgalmát, nagy képességeit és képzettségét, amiket a főváros javára fordított. Örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy kifejezze a kör szeretetét és tiszteletét Heltai iránt és őszinte szívből óhajta, hogy még sokáig folytathassa áldásos munkáját a főváros javára. A riadó éljenzéssel fogadott beszéd után Krizsán Mihály és Thék Endre köszöntötték Heltait, míg dr. Havass Rezső a Bárczy—Heltai—Vázsonyi triumvirátusra emelte poharát.

Heltai Ferencz szólal fel ezután. Rövid viszapillantást vetette arra a huszonkét esztendőre, amióta a főváros szeretete megnyitotta előtte a közpályát, amit ő odaadó munkával igyekezett viszonzni. Huszonkét év munkájának jutalmát nyerte ma el. Ő ezt az állást nem kereste, de amikor a polgármester megkérdezte tőle, kíván-e munkatársra lenni, egy pillanatig sem habozott. Azt a fogadalmat teszi, hogy hátralevő életének minden munkáját, erejét, hűségét és fentartás nélküli szeretetét annak a feladatnak fogja szentelni, amelyet magáról vállalt. Reméli, hogy az elérendő eredményekkel ellenségeit is a maga részére fogja hódítani.

Beszéde végén Bárczy polgármesterhez fordult: Mi is vívtunk — ugymond — egymással harczokat és sokszor elnézés nélküli kritikát gyakoroltam a polgármester működéséről. Azt kívánom, hogy ezentúl a polgármester is szigorú és elnézés nélküli kritikát gyakoroljon az ő működése felett. Bárczyt és Vázsonyit élteti.

A nagyhatású beszédet percekig tartó éljenzés és taps követte. Majd dr. Bárczy István polgármester mondott nagy tetszéssel fogadott felköszöntőt Vázsonyira, aki viszont a polgármestert éltette. Filó János Vosits tanácsnokra, Hock János pedig a főváros tanácsára emelte poharát. Még számos felköszöntő hangzott el a társaság az enyhe éjszakában még sokáig maradt együtt kedélyes, vidám hangulatban.

(Uj pártalakulások a II. kerületben. A második kerületben az egyes pártok és körök egymással folytonosan ellentétben álltak. Most egy közösségi pártot alakítottak a kerület vezérferfiái, amelynek élére dr. Hennyey Vilmos posta- és távirdai főigazgató, Kozma Gyula leányiskolai igazgató, dr. Lendl Adolf műegyetemi magántanár, dr. Neuschloss Kornél műépítész, Szabó Gyula és Tóth András iparosok. Szekula Gyula kir. tanácsos, Havass Károly kuriai bíró, Haypál Benő kerültek, akik a békeség jegyében fogják előkészíteni az őszi községi választásokat. Itt említjük meg, hogy Rupp Zsigmond udvari tanácsos, királyi közjegyző lemondott a Polgári Kör elnökségéről.)

(Iskolák építése. A fővárosi építési program ügyében ma délelőtt dr. Bárczy István polgármester elnöklésével értekezlet volt, amelyen megállapították az iskolaépítések programját. Az értekezlet némi módosításokkal teljes egészében hozzájárult az erre vonatkozó előterjesztéshez és elhatározta, hogy az iskolaépítkezéseket a többi építkezésekkel egy időben, augusztus elsején megkezdik.)

EGYESÜLETEK.

(—) **Gyermektanulmányi értekezlet Szolnokon.**
A Magyar Gyermektanulmányi Társaság szolnoki fiókköre a városi közgyűlési termében nagy közönség jelenlétében nyilvános értekezletet tartott. **Sipos Orbán** min. osztálytanácsos elnök nyitotta meg az ülést. **Véle Lucia** polgári iskolai tanítónő, szakosztályi elnök szép beszédben fejtegette a gyermek egyéni nevelésének fontosságát a családban és az iskolában. Ezután **Dr. Nógrády László** gimnáziumi tanár számolt be vizsgálatainak eredményéről, melyeket a szolnoki elemi és polgári iskolákban és a gimnáziumban a tanulók egyéni felfogó típusainak meghatározása végett végzett. Kimutatta, hogy a tízennégy éves kor nevezetes fordulót jelent a gyermek egyéniségének kialakulásában. A tízennégy éves kor előtt a gyermekek között az úgynevezett leíró típus uralkodik, utána pedig az ifjak többségében az elmélkedő típus fejlődik ki. Végül **Nagy László** tanítóképző-intézet igazgatója, a társaság alelnöke fejtegette az egyéni nevelés és oktatás elveit. Kifejtette, hogy a nevelés és oktatás gyakorlatára nézve közvetlenebb érdekű az individuális pedagógia, mint a szociál-pedagógia. Ovakodunk kell az egyéni nevelés túlzásaitól, de harcolnunk kell a tanulók képességeinek uniformizálása ellen. Szabad teret kell engednünk az egyéni erők érvényesülésére számára, sőt különböző eszközökkel fejleszteni kell azokat. A közönség nagy tetszettel fogadta mind a három előadó fejtegetését. Az értekezletet az elnök köszönő szavai zárták be.

(—) **A Bölcsészethallgatók Segítő Egyesülete** tegnap tartotta évről közgyűlését, mely alkalommal a következőleg alakították meg a szünidei tisztikart. Elnök: **Resler Gyula**, titkár: **Bagyó Gyula**, házelnök: **Tallós János**, pénztáros: **Mikó László**, könyvtárosok: **Párkányi Dezső** és **Vajczik Vilmos**, bizottsági tagok **Fenyves Jenő** és **Czeck Valdemár** lettek. Az egyesület az egész szünidő alatt folytatja működését és gondoskodik tagjainak nyárra nevelői, korrepetitóri és hasonló állásokról. Az egyesület vezetősége ez uton is felkéri a szülőket, hogy szükeletüket a Központi Egyetemen jelentésként be az egyesületnek, amely díjtalanul ajánl megbízható tanárjelölteket.

(—) **Kinematografusok nagygyűlése.** A fővárosi és vidéki összes mozgóképző-tulajdonosok rendkívüli nagy érdeklődése mellett tartották meg a magyar kinematografusok közgyűlésüket Budapesten. Több mint 60 igazgató jelent meg személyesen és azon kívül 30 jelentette be levélben és táviratban az országos szövetségbe való belépését. Az alapszabályokat a belügyminiszter már jóváhagyta és így a szövetség működése elé akadály nem gördül s megvalósíthatja a köz és a kar érdekében mindazokat a nagy eszméket, melyeket a magyar mozgófényképezés tudományos szakban elérni óhajtanak. **Lenkei Zsigmond** szerkesztő a szervezőbizottság nevében hosszabb beszédben eszteti a szövetség célját, kifejtve, hogy a vidéki hatóságok még mindig mostohán bánnak a kultúra fontos és tanulságos terjesztőivel és ezért a szövetség egyik sarkalatos teendője a tisztikart, amely a következőképpen alakult meg: Elnök **Dr. Hertka Lórád**, elnökhelyettes **Neumann József**, alelnökök: **Börhgyi János** és **Geisler Károly**, titkár: **Lenkei Zsigmond**, a központi iroda igazgatója: **Ungerleider Már**, jegyző: **Roth Imre**, jogtanácsos **Dr. Gelléri Miklós**. Választottak ezenkívül 30 fővárosi és vidéki tagból álló választmányt. A nagygyűlés tiszteleti tagokul egyhangúlag megválasztotta **Molnár Viktor** államtitkárt és **Boda Dezső** főkapitányt. A **Kinematográf** című lap egyesült a **Mozgófénykép-Híradóval**, amely ezenül a szövetség hivatalos lapja és szerkesztője továbbra is **Lenkei Zsigmond**.

(—) **A Budapesti II. kerületi Általános Közjótékonyági Egyesület** elmúlt évi működéséről most számol be, amely beszámoló évi jelentésből kiemeljük a következőket: Az egyesület az elmúlt évben a nyomor enyhítésére készpénzbeli segélyeket és ingyenes népkonyha jegyeket osztott ki,

munkásfoglalkoztató műhelyt és népkonyhát tartott fenn. 3972 korona készpénzadományt és 716 korona értékű ingyenes népkonyha ebédjegyet osztottak ki az év folyamán, a munkásfoglalkoztatásban munkabérek fejében 1552 korona 86 fillért fizettek ki. A népkonyha az 1908/09. téli évad alatt 12.267 fizetéses (20 fillér) s 1071 ingyenes összesen 13.338 nagy ebédadagot és 10.990 gyermekebédadagot, a **Milacher-féle** alapítvány kamataiból pedig 994 ebédadagot szolgáltatott ki. Az egyesület tagállománya az 1908. év végén 38 alapító és 357 rendes tagot tüntet fel, vagyona 11.634 korona 52 fillért tesz ki.

(—) **A Magyar Elektrotechnikai Egyesület** e hó 27-én, csütörtökön este 7 órakor ülést tart, amelyen **Harsányi Jenő** hitesszabaddalmi ügyvivő értekezik az új szabaddalmi törvénytervezetről. Vendégeket szívesen látnak.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A zágrábi pör.** A mai hatvanadik napi tárgyaláson elkezdték a dubiczei járás ügyészségi tanúinak kihallgatását. Az idevaló vádlottak a szerb radikális párt hívei. **Védelmükre** **Roknic**, **Miladinovic**, **Graszojevics** és **Babics** ügyvédek jelentek meg. Első tanúnak **Szaridza Mijat** kereskedőt hallgatták ki. A tanu rendkívül terhelő vallomást tett különösen a három **Hrvatyanin** testvérről. Előadta, hogy szerb lakosok a dubiczei templomból eltávolították a **Ferenc József** királyt ábrázoló festményt és a **Hrvatyanin** testvérek a nép körében terjesztették Péter király képét. A nagyszerű mozgalom akkor lendült fel, amikor az egyik **Hrvatyanin** visszatért **Belgrádból**. Felkelést szerveztek, amely feltétlenül kitör, ha a monarchia hadat üzen Szerbiának. Arról beszéltek, hogy a horvátokat kiűzik és **Boszniát Szerbiához** csatolják, de előbb bevárják, amíg **Oroszország** megerősödik. **Dubiczát** úgy emlegették, mint felszabaddaltalan szerb területet. **Hrvatyanin Lukács** azt mondogatta, hogy nagy dolog fog történni, de hogy mi, azt nem árulhatja el, mert titok. A tanu, aki némely kijelentésében hangsúlyozta, hogy ezt vagy azt egy pópától tudja, végül megjegyezte, hogy egy ízben a szerb polgárok fel akarták gyújtani a házat. **Dr. Roknic** védő egy pár kérdést kívánt intézni a tanuhoz, de az elnök megtiltotta, mert a védők az örökös kérdésekkel mesterségesen nyújtják a tárgyalást. A három **Hrvatyanin** vádlott reflektált a tanuvallomásra és mindegyikük tagadta az ellene elhangzott vádakot.

A mai tárgyalás hátra levő része **Kokoric** Péter földműves kihallgatásával telt el. A tanu oly különös modorban beszél, hogy a közönség állandó derültséggel hallgatja jelentéktelen vallomását. Ezután a tárgyalást berekesztették.

A mai zágrábi lapok **Björnsterne Björnson** nyílt levelét közli, amelyben a legkimételetlenebbül kikérel a zágrábi törvényszék összeállítására és a házaurlási pörben követett eljárása ellen. A nyílt levél **Ausztria** és **Magyarország** kormányaihoz, de az egész kulturvilághoz is fordul, hogy vessenek véget ennek a pörnek, amely az igazságszolgáltatásnak szégyene.

§ **Negyedmillió csőd.** Nagy feltűnést keltett kereskedői körökben 1905. év tavaszán **Neumann és Weisz** divatárkereskedő cég csődbejutása. A csőd feltárazásánál 87.000 korona értékű árut és mintegy 200.000 korona künnelevőséget találtak. Ezzel szemben a cég tartozásai mintegy 400.000 koronát tettek ki. A csődtömeg az áruk és künnelevőségek értékesítése után csupán 45.000 korona tömegvagyont mutatott ki. A nagyszámú hitelezők eszerint egy fillérnyi összeget sem kaptak a csődtömegből és ezért a **Budapesti Hitelezői Védegyelet** család bukás büntetése miatt jelentette fel a cég-tulajdonosokat: **Neumann Fülöpöt** és **Weisz Bélát**. Velük együtt a vádlottak padjára került egyik alkalmazottjuk, **Rosenfeld Ede** inkasszáns is, akit a kir. ügyészség bűnrészességgel vádolt. A vádlottak azzal védekeztek, hogy részletügyletekkel foglalkozván, az 1905-iki ipari pangás következtében nem voltak képesek a bűnlelvő követeléseiket be-

szedni és így kénytelenek voltak csődöt kérni maguk ellen. Sem az árukból, sem pedig az üzletben befolyt összegből egy fillért sem tartottak meg maguknak, hanem mindent a hitelezők kielégítésére fordítottak. A budapesti kir. törvényszék **Neumann és Weisz** egy-egy évi, **Rosenfeld Ede** pedig tizhavi börtönrre ítélte. A kir. tábla ma **Horváth Béla** elnöklésével tárgyalta a csődbejutott kereskedők bűnyüvét és **Dr. Dushegyi Gyula**, **Dr. Vissontai Soma** és **Dr. Uzor** védők felszólalása után a bizonyítás kiegészítését rendelte el. Egyben **Pinterits**, **Kempner** és **Zachár** törvényszéki könyvszakértők újbóli meghallgatására utasította a budapesti kir. törvényszéket.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Első nap. —

A bécsi nyári meeting első napja a meglepetésszerűen megfordult. A főfutamban, a 2400 méteres **Cambuscan**-versenyben a favoritokat, **Virgiliust** és **Intrygantot** megverte **Miracle**, mely ezzel a formájával igen nagy képességeket árult el. A nap másik nagyobb versenyében, a **Vinea**-versenyben a **Károly-memorial** másodikja, **Xenos** csak harmadik lett, az akkor mögötte beérkezett **Coupefile** mögött. E versenyben **Granville** volt nagy favorit, de a kanca nem kapott helyet.

I. **Nyeretlen kétévesek** verseny. Díj 3000 korona. Táv 1100 méter. 1. **Egyedi L.** sk. **Bernina** 51 k. (**Shersin**). 2. **Gr. Festetich T.** sk. **Iram** 54½ k. (**Hewitt**). 3. **Dreher A.** pk. **Pica** 51 k. (**Thoma**). Futottak még: **Arany** (**Kernstein**), **Mákvirág II.** (**Janek**), **Granát** (**Krouzil**), **Hochquelle** (**Horan**), **Polymnia** (**Carlslake**), **Tomate** (**Vivasil**), **Tchabouk** (**Mach**). Küzdelem után fejhosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:26, 20:29, 26, 72.

II. **Háromévesek** eladóversenye. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. **Zombory R.** pm. **Bencompagno** 50 k. (**Gulyás**). 2. **Br. Rothschild A.** pher. **Dictator** 52½ k. (**Janek**). 3. **Vonwiller A.** pm. **Blue Peter** 54 k. (**Krouzil**). Könnyen háromnegyed hosszal nyerve, háromnegyed hosszal harmadik. Tot.: 10:41.

III. **Vinea**-verseny. Díj 8000 korona. Táv 1000 méter. 1. **Szemere M.** sk. **Coupefile** 45½ k. (**Janek F.**). 2. **Hg. Hohenlohe** pk. **Ikaria** 45 k. (**Hewitt**). 3. **Br. Harkányi A.** sm. **Xenos** 50½ k. (**Pretzner**). Futottak még: **Boule de Neige** (**Baumgartner**), **Poppy** (**Seiler**), **Hajmáskér** (**Blades**), **Granville** (**Miles**). Könnyen másfél hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:56, 20:35, 34, 27.

IV. **Cambuscan**-verseny. Díj 10.000 korona. Táv 2400 méter. 1. **Gr. Arco-Zinneberg M.** 46. sm. **Miracle** 63½ k. (**Carlslake**). 2. **Br. Harkányi J.** 46. pm. **Virgilius** 60½ k. (**Janek G.**). 3. **Br. Pálffy J.** 46. pm. **Bonfini** 60½ k. (**Aylin**). Futottak még: **Intrygant** (**Krouzil**), **Palotás** (**Pretzner**). Igen könnyen egy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:139, 20:57, 31.

V. **Kétévesek** eladóversenye. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. **Gr. Trauttmansdorff L.** pk. **Csötörtök** 52½ k. (**Krouzil**). 2. **Mr. Redgrey** pk. **Dunclad** 48½ k. (**Gulyás**). 3. **Petanovits J.** pk. **Formosa** 50½ k. (**Peschka**). Futottak még: **Bogár** (**Baumgartner**), **Gourla** (**Horan**), **Bella Donna** (**Paul**). Küzdelem után fejhosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:18, 20:32, 79.

VI. **Akadályverseny.** Díj 5000 korona. Táv 4000 méter. 1. **Hg. Lubomirsky L.** 56. sk. **Hatton's Love** 71½ k. (**Walkington**). 2. **Fáy-Halász G.** 46. pk. **Venus** 61½ k. (**Fries**). 3. **Mautner V.** 46. sm. **Ezres** 65½ k. (**Dillon**). Futottak még: **Aggharozos** (**Huxtable**), **Szakra** (**Csompóra**), **Louis d'or** (**Healy**), **Bikfiöz** (**Lawton**), **Pandora II.** (**Fejes**). Könnyen öt hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:65, 20:28, 29, 23.

VII. **Handicap.** Díj 3000 korona. Táv 1300 méter. 1. **Gr. Wenckheim I.** 36. pm. **Lotus** 50½ k. (**Vivian**). 2. **Geist G.** 36. pk. **Motolla** 52½ k. (**Baumgartner**). 3. **Gr. Esterházy P.** 36. pk. **Grasshopper** 47½ k. (**Cockeram**). Futottak még: **Pagony** (**Fries**), **Livtsu** (**Szilágyi**), **Braganca** (**Aylin**), **Galette** (**Krouzil**), **Verőfény** (**Miles**), **Topper** (**Walkington**), **Ismerős** (**Horan**), **Boeskereki** (**Juhász**), **Gaillardin** (**Baker**), **Tante Agnes** (**Seiler**), **Lobogó** (**Peschka**). Biztosan ötnegyed hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:90, 20:47, 44, 38.

30 frt-ért készit csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú kivitelben
Angol készpénzrendszerű uri-szabó termék.
ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3, Rossuth Lajos-utca mellett.

Minták kívánatra b'rmenny

Telefon 116-59.

— Második nap. —

A holnapi program ugyanoly keretekben mozog, mint az első napé. Az érdeklődés középpontján a 10.000 koronával dotált *Májusi-verseny* áll, mellette még a *Morpeth-handicap* és a *Gátverseny* keltet némi érdeklődést.

A *Májusi-verseny*, melynek mértőföldes távján a Derby-éjára mérkőzhetik idősebb teliverekkel, néhány jobb klasszist is gyűjthet startjához. Alkalmasint ebben a versenyben fog az idén először szerepelni *Lord Darcy*, melyről nagyon kedvező hírek hallatszanak. Ha a szigorú papírfórmát veszszük, úgy *Kotlingbrunn* kell az első esélyt adnunk, aránylag azonban a Springer-istálló is jól van képviselve *Gaboriau*, *Bruhás* és *Wetter* által. A megletést *Papushós* okozhatja.

A *Morpeth-handicap* 2400 méterén még tizenkét telivérnek van indulási joga. A skála élén 68 kilóval *Lángoló* áll, de nem hiszszük, hogy horribilis súlyával startoljon álljon. Véleményünk szerint a nyertőt a könnyű súlyúak közt kell keresnünk s ezért első helyen *Setétkapu* jelöljük *Héja* és *Andalgó* előtt.

A *Gátversenyben*, mely szintén handicap-jelleggel bír, *Peugot* és *Cacilius* látjuk enyhén elbírálván és a végküzdelemben ezeket várjuk elől.

Jelöltjeink:

- I. *Harkányi-ist.* — *Tintoretto*,
- II. *Poppy* — *Mikadó*,
- III. *Kotlingbrunn* — *Springer-ist.*
- IV. *Royal Mary* — *Lincoln-ist.*
- V. *Setétkapu* — *Héja* — *Andalgó*,
- VI. *Peugot* — *Cacilius*,
- VII. *Fokos* — *Fruska* — *Cromdale*.

Budapesti ügetőversenyek.

— Első nap. —

Holnap veszi kezdetét az Erzsébet királyné-úti pályán a hét napra kiírt nyári meeting, mely a siker nagy reményével kecsegtet, mert istálló tulajdonosaink oly nagy mennyiségben — számszerint 181 lovat — adtak le nevezéseket, amilyen még a lefolyt 12 meetingen nem fordult elő. Az 52 futamra az összdíjazás kézpénzben 157.200 korona, amely minden szónál fényesebb bizonyíték az ügetőversenyek életképessége mellett.

Ha a nagyon sikerült programot tanulmányozzuk, azon valami változást veszünk észre. Hiányzik ugyanis a nyári meeting keretéből a magyar Derby, de helyette a 20.000 koronás Nemzeti díj szerepel. Azt hiszszük, hogy ez a változás üdvösnök tekinthető, mert a magyar Derby eddig jóformán csak utánpótlás volt a bécsi Derbynek és rendszeresen csak kis mezőnyök pályáztak az értékes díjért, míg a Nemzeti díjtól mi több sikert várnunk, mert a feltételek szerint pónalítások mellett a legjobb négyéveseink mérkőzhetnek szintén jó képességű háromévesekkel.

A belföldi lovaknak a 42 egyesfogatu verseny közül 35 van fentartva, míg a nemzetközi anyagnak 7 futam áll rendelkezésére, azonkívül hét urkoesisverseny és három bérkocsis-verseny kerül dűlőre.

Az első nap mindjárt sikerült programmal bír, mert az egyes futamokra a nevezések jóval felül vannak az átlagon úgy anyag, mint számbeli tekintetben. Kiemelkedőbb számok az *Igazgatósági díj* négyéves és idősebb belföldi és internacionális ügetőknek és a *Gödöllői díj*, mely hároméves belföldi méneknek és kancáknak áll nyitva. Azonkívül holnap kerül dűlőre a *Király-díj* is, melynek 10.000 koronájáért urkoesisok által hajtott kettésfogatuak startolnak.

Jelöltjeink:

- I. *Balaton* — *Geisha* — *Fata Morgana*
- II. *Cypresse* — *Sir Potential* — *Fondor*
- III. *Feri* — *Rabló P.* — *Brigadier*
- IV. *Gayton L.* — *Waselbua*
- V. *Onyx* — *Perrier* — *Wuzerl*
- VI. *Gáva* — *Gyimes* — *Hugó*
- VII. *Duli-Szakra P.* — *Vanda-Tétlen*.

() Az angol Drbyt, a világ legelső versenyét, ma délután futották Epsomban. Az ősi versenyter régóta nem látott olyan örömmujongást, mint ez idén, mert a legnagyobb angol tenyésztőverseny, Edward király lova, a nagy favorit Minoru nyerte meg Louviers és William the Fourth ellen s a királyi színek diadalát óriási lelkesedéssel fogadta a közönség. Edward király előzőleg már kétszer nyerte meg az angol Derbyt és pedig Persimmon és Diamond Jubilee révén, csak hogy akkor még nem volt angol király, hanem walesi herceg. Az erősen fogadott amerikai Sir Martin elbukott, a téli favorit, Bayardo pedig nem játszott komolyabb szerepet a futásban. A részletes eredmény a következő:

Derby Stakes. Díj 170.000 korona. Táv. 2400 méter. 1. Edvárd király pm. Minoru 57 k. (H. Jones). 2. Mr. W. Raphael pm. Louviers 57 k. (G. Stern). 3. Lord Michelham sm. William the Fourth 57 k. (W. Higgs). Futottak még: Diamond Stud, Valens (negyedik), Bayardo, Strickland, Ninian, The Story, Electric Boy, Sir Martin (elbukott), Phaleron, Sandbath, Brookland. Fejhoszszal nyerve, félhoszszal harmadik. Fogadások: I. 7:2, II. 9:1, III. 20:1. Helyrefogadások: I. 5:4 re, II. 6:4, III. 4:1.

() Galamblovó-verseny a Margitszigeten. Vátoztalan jökedvel és vetekedő ambícióval folytatták ma is a galamblovó-versenyeket igen szép közönség jelenlétében a Margitszigeten. A május 21-én befejezetlenül maradt gróf Draskovich Iván-díjat ma lötték s ezt Libits Adolf nyert meg. A Margitszigeti-díjban első lett gróf Keglevich Miklós, a második és harmadik helyen gróf Zichy Kázmér, Gáspárdy Béla és Libits Adolf osztózkodtak. A gróf Erdődy Rudolf-díjat Vojnich Oszkár nyerte meg, a Vojnich Oszkár-díj nyertese gróf Zichy Kázmér lett. Páros versenyben nyertések lettek: gróf Zichy Kázmér és Gáspárdy Béla. Az első tétversenyen Libits Adolf és gróf Erdődy Rudolf osztózkodtak, a másodikikat Gáspárdy Béla és gróf Keglevich Miklós nyerték meg. A tavaszi meeting utolsó verseny-napja május hó 28-án, pénteken lesz megtartva, amikor is a Vigasz-díj kerül eldöntésre.

() Z'ázépiszkolák ezéllövőversenye. Négy fővárosi középiskola, a VII. ker., István-úti főgimnázium, a III. ker. főgimnázium, a református főgimnázium és a II. kerületi főgimnázium ifjusága ezéllövő versenyt tart holnap a szentlőrinczi lövőházban. József főherceg szép tiszteletdíj adományozásával fejezte ki érdeklődését a fontos és hazafias ügy iránt.

() Első nemzetközi vadászati kiállítás Bécsben. Az első nemzetközi vadászati kiállítás e napokban tartotta meg alakuló közgyűlését. A bécsi közönség nagy ülésterme alig tudta a jelenlévők nagy számát befogadni. Fürstenberg Miksa Egon herceg elnök megnyitó beszédében első sorban köszönetet fejezte ki a közös- és ausztriai kormány és a külföldi államok képviselőinek szíves megjelenésükért. Beszéde további folyamán behatóan ismertette a kiállítás céljait és törekvéseit. A kiállítás nagybizottsága következőkép alakult meg: Elnök: Fürstenberg herceg. Alelnökök: Lichtenstein Henrik, Trautmansdorff Károly hercegek; Longueval-Buquoy Nándor, Colredo-Mannsfeld Ferencz, Silva-Tarorea Ernő, Thun-Hohenstein Miksa, Wilczek Hans és Wodzicki Antal grófok; Pallavicini Sándor örgróf; Taussig Tivadar és Schöller Pál lovagok; Krupp Arthur. Huber császári tanácsos, kiállítási főbiztos az előkészítő bizottság eddigi munkásságáról számolt be. Az egyes bizottságok elnökeiül a következők lettek megválasztva: Nost Hugó (általános), Taussig Tivadar lovag, bankokormányzó (pénzügyi), Steiner Lipót főgondnok (építészeti), dr. Wittek Henrik lovag (közlekedésügyi), Singer Vilmos elnök (sajtó), Haas-Telchen Filipp báró (rendező). Bécs városa nevében *Luczer* polgármester, Alsó-Ausztria nevében *Lichtenstein* herceg tartományi elnök üdvözölte az alakuló közgyűlést. A jelenlévők között ott láttuk: Schömaich, Georgi, dr. Weisskirchner, dr. Bráf, gróf Stürgkh, Ritt és Dulemba minisztereket, Tschirschky német, Avarna herceg olasz nagykövetet, Lei chinai, gróf Rex szász, báró Tischer bajor követet, gróf Kielmansegg helytartót, herceg Eszterházy és gróf Beck gárdakapitányokat stb. stb. Távollmaradásukat kimentették: Aehrenthal és Burián közös-miniszterek, Bienerth miniszterelnök, az orosz, francia és japán nagykövetek.

Angol sacco-öltönyt 33 ft-ért

kifűnő szabás, jó munka, finom kivitel.

FAI GÉZA elsőrangú uriszabó termelében Szervita-tér 5. I. em.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti ezégek új buzavételei Romániában.

A határidőpiacz mai forgalma alatt feltűnt, hogy piacunk két elsőrangú ezége, a Strausz és Königczég és a Magyar Általános Hitelbank áruosztálya körülbelül nyolcvanezer métermázsza októberi buzát adott el. Amint értesülünk, ezen nagy eladások arra vezethetők vissza, hogy e két ezég tegnap Romániában ugyanannyi mennyiségű új buzát vett júliusi átvételre. A vételár 20% frank 100 kilóként, Brailában hajóra rakva, ami annyit jelent, hogy az augusztus havában Budapestre beérkező új román buza összes költségekkel és a 6 korona 30 filléres behozatali vámmal együtt métermázsánként 26 korona 80 fillérbe kerül akkor, midőn az októberi kurzusa nálunk 26 korona 60 fillér. Ez világosan bizonyítja, hogy a határidős piaczon indokolatlanul felhajtott októberi buza kurzusával elértük az import teljes lehetőségét és minthogy a Balkán-államok összeségében jó termésre számíthatnak, valószínű, hogy ezen helyekről már a legközelebbi időben még sokkal nagyobb mennyiségű buza fog a budapesti piaczra kerülni. Jó lesz tehát a mi gazdáinknak egy kicsit résen lenni. Ha már a budapesti gabonatözsde megcsinálták május havában a 26 és félkoronás árt, akkor ezt ne a Balkán-országok gazdái élvezzék, hanem a mi termelőink! Mődjukban van nekik is legalább az első esélésű buzájukat most előre, jó ártért értékesíteni. Augusztusi szállításra a budapesti malmok ma még egy koronával többet adnak, mint az októberi buza árfolyama, ami ma körülbelül 27½ koronának felelne meg Budapesten, ami később, ha már majd őszkor elárasztanak bennünket idegen buzával, alig lesz elérhető.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői szövetség a következő fizetéképtelenségeket jelenti: Singer Lajos kereskedő Győr; — Krizanics Péter bérkereskedő Zágráb; — Káni Bertalan vaskereskedő Ungvár; — Schlesinger Zsigmond be nem jegyzett kereskedő.

Magyar Koronaszövetkezet. E címmel új korona hitelszövetkezet alakult Budapesten Simonits Lajos, Forgács Antal és Göndör Aurél igazgatása alatt. Igazán csodálatos, hogy olyan általános pusztulás után, mint aminő oly szörnyen megritkította a szövetkezetek sorait a két év előtti szövetkezeti krízis idején s amely teljesen megszüntette a kisemberek bizalmát a szövetkezetek iránt: most még akadnak vállalkozók, akik a lehető legrosszabb hangzású névvel — koronaszövetkezetet alakítanak.

A Kőbányai Göztéglagyár Társulat r.-t. ma tartotta évi rendes közgyűlését Bálint Sándor vezérigazgató elnöklésével. A közgyűlésen jelen volt 18 részvényes 729 szavazattal. Az igazgatósági jelentés szerint az építő iparban még mindig nem állott be a várt föllendülés. A jövő év elejé már nagyobb bizalommal lehet tekinteni, amennyiben a fővárosi építési programja a pénzpiacz megkönnyebbülése és a magánvállalkozásban mutatkozó élénkebb építési kedv bizonyára meg fogja hozni az elhanyagolt építési iparnak a javulást. Az évi mérleg 132.233 korona 8 fillér tiszta nyereséggel zárult. Az igazgatóság indítványozza, hogy ebből jutalékokra és a tisztviselők jutalmazására 17.573 korona 70 fillér levonassék, 6000 korona a tartalék-alaphoz esatoltassék, osztalékkal 105.000 korona fiztessék ki részvényenkint 50 korona, míg a fennmaradó 3659 korona 38 fillér új számlára vitessék elő. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a felmentvényt megadta és dr. Csury János részvényes indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az igazgatóságnak, a tisztikarnak és a felügyelő-bizottságnak. Végül beválasztották az igazgatóságba: Bálint Sándort, Geiger B. Zsigmondot, Latzkó Adólfot, Czettel Gyulát és Bálint Bélát. A felügyelő-bizottságba: dr. Réval Lipót, Deutsch Gyula, dr. Kraemer József és Gergely Károly részvényeseket. Az osztalékokat június elsőjétől kezdve fizetik ki a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank főpénztáránál.

Új papírok a tőzsdén. A tőzsdetanács ma délelben Simon Jakab elnök elnöklésével ülést tar-

Ha fáj a feje

ne továbbzók hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmákosabb migráint és fejfájást elmulasztja. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.

Ára 1 korona 20 fillér. Orvosok által ajánlja.

Kapható minden gyógyszerárban. Három dobozról ingyen postai szállítás.

tott, amelyen elrendelte, hogy a Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára ezimű vállalat 4 1/2 százalékos kölcsönkötvényei, továbbá a „Klotild” első magyar vegyipar részvénytársaság részvényei a tőzsde árjegyzőlapjában lajstromoztassanak és jegyeztessék. Ezek után a tanács folyó ügyeket intézett el.

A fiumei papírgyár szanálása. A Smith és Meynier első kir. szab. fiumei papírgyár-részvénytársaságnak igen rosszul megy a dolga, mert már esztendőök óta ráfizet az üzletre, úgy hogy a sok veszteség majdnem felemészttette az 1.600.000 koronányi alaptőkéjét. Az eddigi veszteség kizárólag a Meynier-családot terheli. A vállalat másik fő-részvényese, az Első Magyar Papíripar Részvénytársaság csak ezután fog anyagi érdekeltiséget vállalni a társaságnál, amennyiben szanálni fogja a vállalatot. A szanálás abból fog állani, hogy az 1.600.000 koronányi részvénytőkéket 1.400.000 koronával leszállítják 200.000 koronára és ezt újból tölemlik 1.000.000 koronára. Az új részvényeket az Első Magyar Papíripar, illetve a társaságnál érdekelt Deutsch Ignác és fia-cég, a Leszámitóbank és a Hazai Bank veszik át. Ezt a szanálást a május 31-ére összehívott közgyűlés fogja keresztülvinni.

A gabonatőzsdéről. A gabonatőzsdén ma kezdetben szilárd volt az irányzat, az üzlet folyamán ellanyhult az irányzat és végeredményben az árak lényegesen olcsóbban záródtak a tegnapi árfolyamoknál. A májusi határidőkben ma csak délelőtti 11 óráig volt üzleti forgalom és ezzel az időponttal megszüntek. Az ezekre vonatkozó utolsó lezármó-lási árfolyamok következőképpen állapították meg: Buza 30.60 K, rozs 20 K, zab 17.60 K, tengeri 15.60 K. A még függőben lévő ügyletek jegyzékét a giró-hivatal délután függesztette ki, amelyeket most már a szembe álló felek egymás közt bonyolítanak le, ha tudják; készáruszállítással, ha nem: stornirozások útján. A májusi buza a hónap elején 27.92 K-át, a májusi tengeri 15.16 K-át jegyezt, így tehát a teljesítési hónap alatt, eltekintve a köz-benső árhullámzásoktól, végeredményképp az előbbi azik 2.68 K-val, az utóbbi pedig csak 44 fillérral javította az árfolyamot. A határidőpiacon egyébként a mai üzlet megint nagyon élénken és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzésével indult meg. Kezdetben rendkívül nagy izgatottság uralkodott, mi mellett az októberi buza az első három perczben 26.54 K-ról 26.28 K-ig süllyedt és újra 26.40 K-ig szökött fel, később pedig lassabban még tovább 26.60 K-ig emelkedett. Később aztán egészen nyugodt hangulat mellett hihetetlenül megosappant a forgalom, az árfolyamok pedig lassan legyengültek. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen, ma az októberi buza huszonhat fillérral, az októberi rozs huszonkét fillérral, az októberi zab huszonhat fillérral, a júliusi tengeri tizenkét fillérral hanyatlott.

Egyébként az utolsó napok árváltozásait a következő összeállítás mutatja:

	máj. 22.	máj. 24.	máj. 25.	máj. 26.
májusi buza	29.90	29.98	30.84	30.72
októberi buza	26.32	25.76	26.58	26.32
októberi rozs	20.32	20.10	20.58	20.36
októberi zab	15.40	15.24	15.62	15.36

A postatakarékpénztár 1908. évi működése. A m. kir. postatakarékpénztár, mint a Magyar Tudósító jelenti, most készítette el az 1908. évi működéséről szóló jelentését. Az üzleti eredmények általában kielégítőeknek mondhatók, dacára a múlt évben uralkodott kedvezőtlen gazdasági viszonyoknak. Az üzleti felesleg 1.956.746 K 84 fillért tesz ki. A takarékforgalomba elhelyeztetett 67.935.926 K 15 fillér, a takarékforgalomba visszafizettetett 64.193.178 K 49 fillér. Az összforgalom tehát 132.129.104 K 64 fillér volt. A betétek száma volt 1.211.046, a visszafizetések száma pedig 629.227, vagyis az összforgalom 1.340.273 K. A betétkönyvecskék mozgalma a következő volt: kiállított 175.258, kiegyenlített 139.611, tehát az évi szaporodás 35.647-t tesz ki, amit hozzáadva a múlt év végén fennálló betétkönyvecskék számához, a betétkönyvek összes száma az 1908. év végén 654.299 volt. A tőkék minőségére megállapítható, hogy 1908-ban is a túlnyomóan kis betétek

(20 koronáig 72.68 százalék) és a kis visszafizetések (20 koronáig 58.57 százalék) képezik a forgalom alkatelemeit, amit bizonyítanak az átlagos összegek is, amennyiben egy betét átlaga 56.09 K, átesik egy betévre 99.29 K, egy visszafizetés átlaga 102.02 K, egy betévre esett visszafizetési átlagban 93.82 K. Felémli tehát érdemel még, hogy a takarékforgalomba 1908. évi július hó elsőjével a zárt betét- és járadékkönyvecskék intézménye is beillesztett és pedig mindjárt kezdettől fogva szép sikerrel. Az 1908. évben a csekkforgalom fejlesztése érdekében is történtek intézkedések, nevezetesen a betegség és baleset esetére megállapított járadékok és pénzbeli segélyek 1908. évi október hó 1-től, a m. kir. postatakarékpénztár közvetítésével fizettetnek ki; 1908. évi november hó 1-én pedig a váltók telepítése illesztett be a csekkforgalomba. Ami már most a csekküzletág forgalmát illeti, az a lefolyt évben összeredményben 6.366.010,160 K 26 fill.-t tett ki, vagyis részletve elhelyeztetett: 3.186.230,517 K 54 fillér, visszafizettetett 3.179.779,642 K 72 fillér, s így a tiszta betétállomány 6.450.874 K 82 fillér emelkedést mutat. Hasonló emelkedés konstataható az ügyesetek számánál, mely 1908-ban 12.413,330 volt. Csekk számla nyitattott 1908-ban 1863, megszünt 663, a tiszta szaporodás 1200 s így a számlatulajdonosok száma az év végén 17.491, akik közül 12,988, tehát 74,25 százalék a clearingforgalomhoz is csatlakozott. A clearing-rendszer mind erősebb érvényesülését bizonyítja, hogy míg a clearingnek az összforgalomhoz mért aránya a korábbi években 25,30 százalék között mozgott, 1908-ban az arány 38,02 százalékkal volt megállapítható. Az értékpapír üzletben is megtalálhatók az előző évek arányai, amennyiben az intézet ügyfelei részére a tárgyalt évben 2.610.996 K n. é. értékpapírt vásárolt, melyből 833.376 K n. é. letétben maradt, míg 1.777.620 K n. é. elküldött. Az intézetnél idegen számlára letétben őrzött értékpapírok névértéke az év végén 16.092.164 K. A központi személyzet létszáma volt az 1908. év végén 297 tisztviselő, 332 napidíjas és 62 szolgáló, összesen 691 (1907. végén 645) egyén. Egyébként a vagyonmérleg egyes tételei a következők: **Vagyon:** 1. Pénzkészlet 2.525.284 K 15 f. 2. Követelések: 44.075.645 K 83 fillér. 3. Saját értékpapírok: 125.718.176 K 72 f. 4. Bevételi hátralékok: 457.723 K 16 f. 5. Ingó vagyon: 258.688 K 51 f. 6. Különféle követelések: 6.886 K 03 f. 7. Házépítésre fordított: 1.978.253 K 89 f. 8. Letétben lévő értékpapírok: 16.109.865 K 08 f. **Összesen 191.130.032 K 37 f. Teher:** 1. Betétek 164.348.476 K 60 f. 2. Különféle tartozások: 26.408 K 70 f. 3. Letétek és idegen pénzek: 41.327 K 95 f. 4. Kiadási hátralékok: 300.316 K 94 f. 5. Beszállítandó üzleti felesleg: 2.088.201 K 75 f. 6. Ingó vagyon fedezetek: 258.688 K 51 f. 7. Tartalékalap: 6.000.000 K. 8. Betétek részére letétképpen őrzött értékpapírok: 16.092.164 K. 9. Egyéb letétek című értékpapír-tartozás: 17.701 K 08 f. 10. Egyenlegül mint nyereség mutatkozik: 1.956.746 K 84 f. **Összesen mint fent: 191.130.032 K 37 f.**

Gazdák a gabonavámok fölfüggesztése ellen. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya tegnap Emődy József elnökölte alatt igen fontos ülést tartott, melyen kimondotta, hogy *határozottan tiltakozik a gabonavámoknak mindennemű akár csak részleges leszállítása ellen is*, ami az országos nem biztató terméskilátások mellett a teljes vámvédelmet élvező Ausztria javára Magyarország mezőgazdaságának végronlását jelentené. Természetesen az O. M. G. E. ezuttal sem mulasztotta el régi követelésének, a tőzsdei határidőüzlet eltörlésének hangoztatását. A gyűlésen a kereskedelmi minisztert dr. Leps Vilmos és Hajnal Vilmos, a pénzügyminisztert pedig dr. König Tivadar és dr. Ernyey Pál képviselték.

A fapiacról. Breznóbányáról jelentik: A városi tanács Breznóbánya erdősegeinek fenyőtermékre nyilvános árverést hirdetett, amely tegnap ment végbe. Az árverés alá bocsájtott famennyiség öt évre van felosztva évenként 15—20.000 köbméter kitermeléssel. A legelőnyösebb ajánlatot Laender Aladár tette, aki 11.62 koronát ajánlott a fenyő köbméteréért s ezen az áron meg is kapta. Az árverési feltételek szerint a vevő egy új gőzfűrésztelepet köteles felállítani, amely a szerződés lejártán Breznóbánya város tulajdonává válik. — Gyakról jelentik: A gróf Andrássy-féle erdőgazgatóság által a grófi uradalom fenyőerőskinek kitermelésére hirdetett árverésen Neuberger testvérek, bir-

dapesti cég tette a legkedvezőbb ajánlatot 7 koronáig 60 fillért köbméterenként. A kitermelésre kerülő famennyiség 150.000 köbméter. — Két eredménytelen árverésről is érkezett hír. Az egyik a beszterezobányai erdőhivatal által a naszdóvidéki erdőkre kiírt árverés, amelyen három erdősegepontra kellett volna összesen 2.509.519 korona becsértékben ajánlatot tenni, de nem akadt árverező. Ez az árverés már egyszer ki volt írva s akkor is eredménytelen maradt. Az előző árverésen öt százalékkal volt magasabb a kikiáltási ár, most nyolc és fél koronát kértek köbméterenként, de ilyen ár mellett sem volt árverező. — A geknezei erdőhivatal fenyőerdő kitermelésére hirdetett árverést. Az árverésre kerülő famennyiség kikiáltási ára 1.374.737 korona volt, de ez az árverés is meddő maradt. Fakereskedők már előre eredménytelennek mondták ezeket az árveréseket, mert a kikiáltási ár szerintük olyan magas volt, hogy ezen az alapon még megközelítő ajánlatot sem lehet tenni.

Sorsolás. A Magyar Jézálog-Hitelbank koroná értékű 4 százalékos zálogleveleinek tervszerű évi sorsolása június hó 1-én délelőtt 10 órakor fog a bank sorsolási termében megtartatni.

VIZÁLLÁS.

máj. 25. máj. 26. máj. 25. máj. 26.

Állás	25. máj.	26. máj.	Állás	25. máj.	26. máj.
Ann	Schärding	2.11 2.24	Tleza	M.-Sziget	0.56 0.55
Duna	Passau	2.67 2.80		Tekeháza	0.55 0.55
	Linz	0.23 0.33		V.-Namény	0. — 0.58
	Bécs	0.38 0.47		Tokaj	1.60 1.35
	Poszony	2.29 2.36		Tiszafüred	1.90 1.70
	Komárom	3.16 3.18		Szolnok	2.34 2.10
	Budapest	2.64 2.82		Csongrád	2.41 2.15
	Paks	2.19 2.16		Szeged	3.11 2.93
	Mohács	3.40 3.32		T.-Becse	2.92 2.80
	Gombos	4.12 0. —		Titel	5.90 5.73
	Ujvidék	3.57 3.61	Óndova	Hód	0.94 0.84
	Pancsova	3.79 3.63	Tapoly	Bartfa	0.56 0.46
	Orsova	3.78 3.70	Bödög	Ladimőca	1.33 1.38
Morva	Morvafalu	1.03 0.96	Sajó	Zsolca	1.52 1.52
Vág	Zsolna	0.74 0.76	Hernád	H.-Nemeti	0.32 0.30
	Trencsén	0.50 0.52	Bereity	Margitta	0.06 0.01
	Szered	0.78 0.76		B.-Ujfalu	0.04 0.05
Rába	Szt.-Gothárd	0.30 0.34	Körös	Csucsá	0.36 0.85
	Sárvár	0.05 0.06		N.-Várad	0.11 0.13
	Győr	2.54 2.58		Belényes	0.20 0.28
Dráva	Várad	1.85 1.92		Tenke	0.10 0.13
	Záhány	0.34 0.44		Gurabonc	0.40 0.40
	Báros	1.16 1.18		Borosjenő	0.44 0.40
	Eszék	2.23 2.22		Békes	0.04 0.06
Mura	M.-Szerdah.	1.35 1.42		Gyoma	1.60 0.42
Száva	Zágráb	0.16 0.14	Maros	Gy.-Fehérvár	0.46 0.36
	Sziszek	1.07 0.80		Branycseka	1.10 1.08
	Mitrovicza	4.15 3.92		Soborsán	0. — 0. —
Szamos	Deés	0. — 0.60		Makó	0.02 0.12
	Szatmár	0.86 0.80		Arad	1.02 1.20
Kraszna	N.-Majtény	0.46 0. —	Temes	K.-Kostály	0.80 0.54
Latoros	Munkács	0.20 0.16	Béga	Kiszető	0.98 0.90
Laboroz	Homonna	0.24 0.22		Temesvár	0.22 0.28
Ung	Perecseny	0.18 0.14		Becskerek	0.85 0.80

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Dr. HÖNIG IZSÓ
VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
Elektromágneses gyógyítás.
Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Finsen-féle lüdlámpa fűrdők szív- és véréredényelmeszedés ellen.
Elektromágnesesgyógyítás
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfűrdők (Elektrotherm).
Villamos fényfűrdők.
Villamos masszage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfűrdők.
Szénsavas fűrdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
Ideggyengeségi állapotok, Álmatlanság, Fejfájás.
Hűdesek (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegszák (Neuralgiák, ischiás).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véréredényelmeszedés, Köszvény és osz, reuma, izületi és csontbajok.
Szekrekedés, Daganatok, Anyagcserebajok (Elhízó czukorbetegség, vérszegénység) Bőrbajok, Bőrvizsketeg, Lupus.
Nehézülés, kopaszág, Szörtelenítés (nőknél az arcon).
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át.
Kívánatra prospektus.

Reggelizés előtt fél pohár SCHMIDTHAUER-féle Igmándi keserűvíz
használatát valódi áldás gyomor-bajoknak és székszorulásban szenvedőknek
az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, május 26.

A készáruipiac ma majdnem egészen üzletellen volt, mert a helybeli malomok rövidesen ugri...

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Table with columns: Buza, Tiszavidéki, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bácskai, Rozs, Árpa, Körles, Zab, Tengeri, Korpa. Includes prices per 100 kg and per bushel.

A készáruipiacon elkel:

Buza: Bácskai: 450 q 76.7 k 30 K üszögvégi. 380 q 76 k 30.30 K, 220 q 73.8 k 28.40 K üszkös...

Zab: 100 q 17.50 K kpl. 16.80 K dohos. Rozs: május 25. 600 q 20.80 K ab Budapest.

A határidőpiacon kötötték:

Table of futures prices for wheat (Buza) and rye (Rozs) for various months from 1909.

1 óra 30 perccor zárulnak:

Table showing closing prices for 1909 wheat and rye futures.

Budapesti gabonaforgalom.

1909. május 24-től 1909. május 25-ig.

Table showing grain arrivals (Erkezett) and shipments (Elszállított) in metric tons for wheat, rye, barley, and corn.

Értéktőzsde

A tőzsdének szilárd irányzata a nemzetközi értékek közül egyedül az államvasuti részvényekre terjed ki...

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 640.76-640, Magyar hitelrészvény 752, Osztrák-magyar államvasut 627.50-

626.50-628, Leszámitolóbank 485.50, Rimamurányi 573.-572.50, Közuti vaspálya 559-560.50 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 639.75-638.75, Magyar hitel 751.25-750.50, Osztrák-magyar államvasut 728.25-727.25...

Utőtőzsde délután 4 órakor.

Osztrák hitel 638, Magyar hitel 750, Leszámitoló 481, Jelzálog 439.50, Rimamurányi 574, Államvasut 725.50...

BÉCSI GABONÁTŐZSDE:

Bécs, május 26. (Saját tudósítónktól.) A tendkívül gyér kínálat támogatta az árakat...

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 16.10-16.45, bánati 15.80-16.20, mosoni 15.50-15.70, tótfelvidéki 15.55-15.80...

Árpa: morvaországi 8.40-8.80, Magyar tengeri 8.30-8.50, Cinquantin 16.20-16.45, Magyar zab 9.30-9.80...

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, május 26. Az előtőzsdén államvasuti részvények és államvasuti évezeti jegyek állottak az érdeklődés középpontján...

Main financial table with columns: Mai záró árfolyam, Pénz, Áru. Contains sections for State Debt (Államadósság), Banknotes (Záloglevelek), Banks (Bankok), and various stocks (Társaságok).

11 órák zárultak:

Oszták hitel 638.50, Laenderbank 451.50, Allamvasuti 728, Délvasut 108, Alpesi 643, Allamvasuti elvezeti jegy 236, Galicziai Kárpát 588, Török sorsjegy 187.50 K.

1 órák jegyezték:

Oszták hitel 638.25, Magyar hitel 749, Anglo 300, Bankjegyesület 527.75, Földhitel 1098, Laenderbank 451, Union 549.50, Allamvasut 726, Déli vasut 108.50, Elba 464.75, Dunagőzhajózás 921, Alpesi 643.50, Rimanurányi r. 573, Orosz járadék 99.80, Török sorsjegy 187.50 korona.

Bécs, május 26. (Magyar értékek zárulata) 4 százalékos aranyjádék 113.95, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 145.10, Magyar hitelbank részvény 749.25, Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rimanurányi 572.25, Magyar cukoripar 19.05, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajádék 93.25, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 203.75, Kassa-Oderbergi Vasutársaság —, Magyar Jelzálogbank 437. — Magyar keresk. bank —.

Bécs, május 26. (Oszták értékek zárulata) 4.2 százalékos papírjádék 96.50, 4 százalékos osztrák aranyjádék 117.40, 1860-as sorsjegy 162. —, Oszták hitel-sorsjegy 497. —, Angol-osztrák bankrészvény 300. —, Bécsi Bankverein 526.60, Osztrák-magyar bank 1773, Déli vasut 108. —, Dunagőzhajózási társ. 918. —, Dohány részv. 352. —, Cs. k. arany (vált) 11.33, Német bankv. 117.31, Osztr. Lloyd 440. —, 4.2 száz. ezüst jár. 96.45—99.75, Osztr. koronajádék 96.35, 1864-es sorsj. 290. —, Osztrák hitelintézet részvény 637.50, Union-Bank 547.75, Osztrák Landerbank 450.50, Osztrák-magyar államvasut 725. —, Elbevolgyi vasut 464. —, Alpesi részvény 643. —, 20 frankos 19.05, Londoni váltóár 259.80, Lipótkohó —, Töröksorsjegy 186.75.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, május 26. A tőzsde magatartása kezdetben megoszlott volt és a forgalom, tekintettel a küszöbön álló ultimóprolongációra és ezzel összefüggésben az ultimópénz megdrágulása következtében renyhén fejlődött. Bank- és bányaeértékek, különösen utóbbiak, általában javultak, kivéve osztrák hitelrészvényeket, amelyek Bécesel kapcsolatban, továbbá rhombachi kohó és rajnai aczélrészvények, amelyek gyengébbek voltak. Járadékok közül a 3 százalékos birodalmi kölesön és 1902. évi oroszok 0.10 százalékkal alacsonyabban jegyezték. Gőzhajós- és villamosság részvények meglehetősen jól tartották magukat. Vasutak egyenetlenek voltak. Amerikaiak, ugymint olasz értékek gyengülésre hajlottak, míg államvasuti és varsó-bécsi részvények árfolyama emelkedett. A későbbi folyamatban a piac általában szilárdult, miután az ultimóprolongáció meglehetősen sima lefolyású volt. Német-luxemburgiakban nagyobb visszavásárlások történtek. Az utóközse magatartása tartott árolyamok mellett nyugodt volt. A 3 százalékos birodalmi kölesön és konzolok a prémiumnyilatkozatok hatása alatt 0.30 százalékkal, illetve 0.29 százalékkal alacsonyabbak voltak. A német koloniálrészvénytársaság részvényei kezdetben elért szilárdsága után 1010-ig estek. A készpénzpiac ipari értékei egyenetlenek voltak. Napi pénz 3/4 százalék, ultimópénz 3/8 százalék, magánleszámítolási kamatláb 3/4 százalék.

Zárulathoz jegyezték: 4.2 százalékos papírjádék —, 4 százalékos osztrák aranyjádék 100. —, osztrák hitelrészvény 201. —, Déli vasut 17.20, orosz bankjegyek 215.70, 4 százalékos új orosz kölesön 85.20 Disconto Commandit 186.20, Dinamittruszt 169.20, Harponi 190.25, Unifikált török járadék 94. —, 4.2 százalékos ezüstjádék 100. —, 4 százalékos magyar aranyjádék 95.60, Magyar koronajádék 93.50, Osztrák-magyar államvasut 155.00, Bécsi váltóár 85.10, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 233.60, Gelsenkircheni 180.20, Laurakohó 189. —, Szilárd.

Frankfurt, (Zárulathoz) május 25. 4.2 százalékos papírjádék —, 4 százalékos osztrák aranyjádék 99.95, Osztrák hitelintézet részvény 200.30, Osztrák-magyar államvasut 155.50, Északnyugati vasut —, Bustiheradi vasut —, Londoni váltóár 204.22, Bécsi Bankverein 137.75, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölesön 79.30, 4.2 százalékos ezüstjádék —, Osztrák koronajádék 96.50, Magyar koronajádék 93.60, Osztrák-magyar bank 127.70, Déli vasut részvény 17.25, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.25, Párisi váltóár —, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Allandó.

Hamburg, (Zárulathoz) május 25. 4.2 százalékos ezüstjádék 99.30, 1860. sorsjegy 163. —, Déli vasut 17.25, 4 százalékos aranyjádék 99.85, Osztrák hitelrészvény 200.90, Osztrák-magyar államvasut 155.35, Olasz járadék 103.75, 4 százalékos Magyar aranyjádék 95.70, Nyugodt.

London, május 25. Angol consol 85.1/2.

Páris, (Zárulathoz) május 25. 3 száz. Francia járadék 97.65, Osztr. aranyjádék 99.80, Magyar aranyjádék 97.90, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 294. —, 5 százalékos marokkói járadék 525. —, 4 százalékos spanyol járadék 98.82 százalékos unifikált török jár. 93.02, Török sorsjegy

174.75. Török dohányrészvény 360. —, Osztrák földhitelintézet 11.67, Osztr. Landerbank —, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1619, Banque Ottomano 718, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 536. —, Urikányi köszén 164 Váltó Amsterdamba (rövid) 208.43, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 20/55, Magánkamatláb 1.1/2. Nyugodt.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székelyfővárosi állatvásár és közbárány piacgazdálkodásáról) Május 26-án. Előző napi eladatlan maradvány 286 drb sertés, 4 drb süldő, Póthajítás 47 drb sertés. Mai felhajtás 1557 drb sertés, 3 drb süldő, összesen 1890 drb sertés, 7 drb süldő. Eladatott 1176 drb sertés, 7 drb süldő. Mai maradvány 714 drb sertés. Következő árak jegyeztettek: Zsirsértés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felüli elcsulyban 110—112 fillér, II-odrendű 280—350 kilogrammig 104—110 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül elcsulyban 115—118 fillérig, elcsulyononással 132—144 fillérig, fiatal közép 220—300 klgig elcsulyononással 140—150 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig 84 fillérig, levonással 18—150 fillérig. Hussertes, könnyű 140—300 kilogrammig 92 fillérig, elcsulyononással 140—150 fillérig, belföldi süldő 90 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elcsulyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Kőhányai sertéspiac.

Május 26. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 144—146 fillér. fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 145—146 fillér. könnyű (páronkint 250 kilogrammig) 145—146 fillér. Közép (páronkint 240—280 klg.) 115—148 fillérig. könnyű (páronkint 240 klg.) 146—148 fillérig. Sertéslétszám: május hó 24. napján volt készlet 26600 drb, — május hó 25-én felhajtott 430 drb, — május hó 25-én elszállított 148 drb, — május hó 26. napjára maradt készletben 26882 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 26. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kőszegi Márton deitai róm. kath. fél iskolai tanítót a kunágotai állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Balogh János okleveles tanítót a mindzent-külterületi állami elemi népiskolához rendes tanítónak; az igazságügyminiszter dr. Főrös Ferencz miskolci törvényszéki jegyzőket a nagyrőzei járásbíró-sághoz jegyzővé, Král Rezső kismartoni járásbíró-sági írnokot a felsőpulyai járásbíró-sághoz telekkönyvvezetővé, Cseschner József zalaezereségi törvényszéki telekkönyvvezetőt a győri törvényszékhez irodagazdátóvá; a kassai főügyész Hrubl János es. és kir. 34. sz. gyalogezredbeli őrmester, igazolvánnyal bíró altisztet a bécsi törvényszéki fogházhoz fogházőrmesterré nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Istrate József szolnokdombokavármegyei tanfelügyelőségi töltnokot a székelyfővárosi tanfelügyelőséghez; az igazságügyminiszter dr. Novák Béla nagybulytyni járásbíró-sági jegyzőt a szabadkai törvényszékhez helyezte át; Szószánszky Ferencz treneséni törvényszéki és Prudovits Gyula devcséri járásbíró-sági, valamint Németh Imre nagykanizsai és Szabó Lajos aradi törvényszéki írnokokat kölesönösen áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Kohn (Bella) Anna budapesti lakos Karczagra, Csóty Jevrem arasi lakos Kőcsira, kiskoru Kaufmann Ferencz budapesti lakos Szitányira, kiskoru Kauer Vilmos és Sándor budapesti lakosok Keletre, Heilbrun Mór zentai lakos saját, valamint László nevű kiskoru fia Horvátra, Bernhart Albert budapesti lakos Bernátra, kiskoru Goldstein Zsigmond budapesti lakos Szántóra, Feurdean József szálteleki lakos saját, valamint József nevű kiskoru gyermeke Fehérré, Muraradi (vagy Baszaradi) Mihály jósikatelepi lakos Molnárra, Göza Vaszalie (László) máramaroszegei lakos, valamint László és Albert nevű kiskoru gyermekei Gyulára, Craciunasu (Kreemás) Gergely kolozsvári lakos Karcsonyira, Lusztig József magyarvőrti lakos Lőseire, Steiner Bertalan budapesti lakos Szemerére, Kohn Gyula budapesti lakos Szemesre, Ruzs János matroszentgyörgyi lakos, valamint János, Sándor, Julianna, Zsuzsanna és László nevű kiskoru gyermekei Révára, Klein Mayer (Mátyás) budapesti lakos, valamint Géza, Berta és Dezső nevű kiskoru gyermekei Kálmánra, Rosenber Tivadár budapesti lakos Rőzsára, Szinberger Izidor budapesti lakos Szászra, Fritsch Károly szegedi lakos Forrára, kiskoru Lamba Katalin isaszegi lakos Lászlóra, Grün Samu budapesti lakos családi nevének Galra két magyarosítást megengedte.

Pályázatok. Felsőzállás-pályázaton (Hunyadm.) postamesteri állásra június 11-ig; a balassagyarmati pénzügyvizsgázatoságnál végrehajtói állásra; a marosvásárhelyi pénzügyvizsgázatoságnál pénzügyi számtisztai állásra 2 hét alatt; a győri törvényszéknek hivatal-szolgái állásra, a magyarvárosi járásbíró-ságnál irnoki állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 órában az Alföldön és a Keleti-Felföldön voltak szörványosan zivataros esők. A hőmérséklet kissé súlydelt és maximuma Csáktornyán 30 C. fok, minimuma Arvaváralján 3 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és elvettve zivataros esők várhatók.

Table with columns: Állomás, Légnyomás, Hőmérséklet, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet. Lists various stations like Szilványa, Ungvár, Késmark, etc.

Birtokok, házak,

nyaralók, telkek, bányák, bérletek és vadászatok vétele, eladása és közvetítése. Nagyobb jelzálogkölesönök jutányos kieszközölése. Leidenfrost László és Bauer Antal irodájukban Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 10. fidsz. 1. Telefon 166-66.

Advertisement for a bed: Ezen szabadalmazott ágy tömörrészekkel rézdrisszszel, erős aczélsodronnybetéttel 32 kor. Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K. Rézagy sodronnybetéttel 80 K. Rézagy-csiszolás és javítás 17 K. Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K. Farkertettel 7.50 K. Kárpitozott matracok minden kivételben. Vas- és rézbutorokat legolcsóbban szállít: PROHÁSZKA JÁNOS gyáros VI., Grót Zichy Jenő-u. 46. (Völt Uj utca.)

Advertisement for 'Állatvilág' magazine: Kérjünk mutatvány-számot az 'Állatvilág' folyóirat kiadóhivatalától Budapest, Damjanich-utca 36. sz.

Advertisement for a bicycle: A már 34 év óta a kerékpárvilágot uraló eredeti angol Heical Premier és The Champion kerékpárokat dupla harang-csapágyal és szabadonfutóval, 3 évi jótállással, minden ardelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári árakon havi 12 és 15 koronás részletek adják és HERÉKPÁR-ALKATRÉSZEKET egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, kormányokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagybani 30% árleszállítással szállítunk előké-eredeti gyári árban re is bárbevá LÁNG JAKAB és FIA kerékpár és alkatrész nagykereskedők Budapest, VIII., József-körút 41. szám. Fióküzletek: Baross-tér 4, és Budán, II., Margit-körút 6. sz. Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az emberektől menekülők.

Az emberektől menekülők,
Hogy egyedül legyek veled,
Ha senki sincs mellettem, jössz te,
Érezlek, fogom a kezéd.

Tekinteted szemembe mélyed,
Fülemben csendül a szavad —
És csókot kérve, csókot adva
Csókomba fül az ajakad.

Aztán ha jönnek, elhagysz engem,
Itt marad a sok idegem;
Kíváncsin nézik sápadt arczom
S könyvem nem érti senkisémet.

Vértesy Gyula.

(Faliéres — tiszteletbeli kanonok.) Faliéres elnökkel megesezt az a furcsaság, hogy őt, aki motorius szabadgondolkodó s szívvel-lélekkel részt vett abban a harcban, amit a francia állam a római egyházzal megvívott, tiszteletbeli kanonokká avatta most egy művész szeszélye. Le Mans francia város ősi székesegyházának üvegablakát egy Echivard nevű festő készítette el nemrég. A művész számot vetve azzal a hagyományokkal, hogy a Le Mans-ban megfordult francia uralkodókat hajdan a tiszteletbeli kanonok címével ékesítette fel a székesegyház, az üvegablakra a szentek közé ráfestette a köztársaság jelenlegi fejének alakját. A karta, vaskos, nagyszakállú Faliéres a nehéz kanonoki díszruhában, imádságra összehajolt kézzel érdeklődött az evangéliumon függ, amely előtte kinyitva fekszik a térdeplőszámolyon. A kőntös kissé szétnyílik s elötletzik mögüle az elnök fekete ruhája, meg a becsületrend nagyszalagja. A térdeplőszámolyon háromszíni ezimerpajzs van nemítámszva, rajta a hagyományos kakas és hogy senkiben kétség ne maradhasson, ez a felirat: „A hagyomány értelmében Faliéres Armand ur, a francia köztársaság VIII. elnöke, államfői minőségében felveszi a tiszteletbeli kanonok címét.” Tudnivaló, hogy a francia művész ötlete csak megismétlése II. Vilmos császár egy korábbi ötletének. Emlékeztet, hogy Vilmos császár Szent Henrik

vértesében önmagát festette meg azon az üvegablakon, amelyet a lüneburgi Szent János-templomnak ajándékozott. A német művész szintén térdeplővel ábrázolta a császárt, amint a térdeplőn szétbontott evangéliumában olvas.

(A bibliai példa.) Néhány nappal ezelőtt a Szanternó folyó mentén észrevették a parasztok, hogy a vízen egy kosár uszik lefelé. Csónakra ültek s Alfonsino közelében kihalászták. Nagy volt a meglepetés, amikor fölbontották a kosarat s egy eszesenőt találtak benne. A kosár kátránnyal volt bekenve, belül pedig gondosan kipárnázva. A párnák között körülbelül öt-hatnapos kis leányka feküdt, aki vígan szívott a tejcsüvegéből. A párnák között szépen összehajtogatva, feküdt a kisdud kelegyője. Egy levél meg ezer lira is volt még a kosárban. A levél a kis leány mellére volt tűzve s ez volt benne:

— Néhány napos vagyok csak, fogadjatok a házatokba és boldogok lesztek, mert szerencsét hozok. A parasztok elvitték a modern kis leány-Mózes a földirtokosukhoz, aki nagyon megörült neki s rögtön elhatározta, hogy örökre fogadja, mivel az Isten különben is megtagadta tőle a gyermekáldást.

(A leghosszabb ebéd.) A hosszú ebédeknek Kína a hazája. Sir Robert Hart kínai vámfelügyelő legutóbb Pekingben egy olyan ebédet vett részt, amely tizenhét óráig tartott és amelyen összesen 125 különféle ételt szolgáltak fel. Ezzel a hírrel kapcsolatban az angol lapok egy olyan ebédre emlékeznek meg, amelyet azelőtt ötven évvel ettek végig és amely 18 óráig tartott. Ez a rekordlakoma szintén Pekingben folyt le és Ward, akkori pekingi amerikai nagykövét rendezte, amikor audienciát akart készíttetni Hiantung császárnál. A lakoma déli 12 órakor kezdődött és másnap reggel 6 óra után ért véget. Hogy az ebéd hány fogásból állt, arról nem állnak pontos adatok rendelkezésre. Maga Ward nagykövét, saját bevallása szerint, a 138-ik fogásnál dőlt ki hajnal 5 óra tájban. A kínai urak valószínűleg még végigkóstoltak néhány tálal.

(Angol leányok mulatsága.) A „Westminster Gazette” szerkesztőjének leánya ócsó pénzen egész dróttalan távirókészülékét rendezett be s most ropant mulatság neki azokat az üzeneteket elfogni és megfejteni, melyeket az Eiffel-toronyról fölláttatott telepről küldenek a tengeren uszó francia hajók után. Bár a legesekélyebb elektrotechnikai előismerete sincs, e táviratok fölfogása és megfejtése mégis könnyen megy neki. Kérdés azonban, vajjon Marconi azért találta-e föl a dróttalan távirót, hogy indiszkrét fiatal hölgyek mulassanak vele?

(A karóra tüzött fejek.) A nomád népeknél még ma is lándzsára tűzik az elesett ellenség fejét és győzelmi jelvény gyanánt hónapokig hagyják közszemlére téve a törzsfőnök sátra előtt. Mint Vambéry és Wolf ázsiai utazásukon tapasztalták, némelyik tatár kán sátra egész erdejével volt körülvéve a lándzsákra tűzött emberfejeknek, sőt a sátrak bejárata előtt is véres gyümölcseként lóbálódtak ide-oda a legyőzött ellenség vagy a kivégzett gonosztévők koponyái. Ennek a borzalmas szokásnak Európában is akadunk nyomaira. Az ozmán szultánok még a múlt század közepén is ilyen módon akarták elrettenteni az ellenséget és büntösöket. A régi serail falait állandóan százával ékesítették a levágott emberfejek és emberhullák. A mecsetek előtt is voltak láthatók néha ezek a borzalmat kelző koponya-erdők. És a koponyák között egy nagyvezér vagy csatátvesztett hadvezér feje gyakran, közvetlen közelségben volt egy görög patriárka vagy katolikus püspök fejének. Kara Györgye feje például hónapokig téve a közszemlére téve a serail előtt egy hatalmas póznán. Obrenovics Milos a fejét a belgrádi basának ajándékozta és ez ismét Konstantinápolyba küldte. Így került Kara Györgye feje Konstantinápolyba a pózna hegyére. A múlt század közepe felé Konstantinápolyban is véget vettek ennek a borzalmas szokásnak. A kurdisztáni rablóvezérek fejei voltak az utolsók, amelyeket Sztabul nyilvános terein közszemlére tettek. Azóta Törökország is civilizálódott vagy legalább úgy látszott. Abdul Hamed sokat gyilkoltatott, de a koponyák meg holttestek közszemlére való tételét mellőzte. Annál meglepőbb, hogy az ifjú-törökök felújították ezt a már eltemetettnek hitt szokást.

(Vasuti kocsis irószobával.) A vasutak berendezése kényelmi tekintetben is mindig lépést tart a haladó korrall. Nem eszálkózunk tehát azon, ha az étkező- és hálókoszt alkalmasint nemsokára dolgozó-kocsis fogja követni. Az idő értékesítésének ugyanis sok utasra nézve van akkora becsé, hogy szívesen fizet nagyobb menetdíjat, ha az utazás alatt kényelmesen és zavartalanul dolgozhat. E célból Ott német mérnök oly vasuti kocsit akar építeni és a forgalmasabb vonalakon járatni, mely irószobával és írógéppel van felszerelve. Természetesen különös gondot fordítanak arra, hogy a rázás az írást ne akadályozza. Az ilyen kocsiban külön vezető lesz, ki a leveleket és táviratokat az egyes állomásokon leadja. Egyszerre ugyan mindez még csak terv, de úgy lehet, nemsokára valóra is válik.

ZUG A NÁDAS...

— Regény a régebbi hajduéletből. —

Írta: MÓRICZ PÁL.

— Tudja már azt a Jaksi.

Szatyur Jakab mintha nem hallotta volna, nem úgy a nagytoru Csuha diák.

— Ahán! Ugy-e, midőn a kolléga ur a cseresznyefára küldte fel Sárít? Maga pedig a fa alatt szemelte a ropogós fekete cseresznyét.

— Ez az! Jól mondja, diák uram.

— Amikor azután a tanítóné asszony a szőlőkunyhóban esipte a kolléga urat?

Erre a gyanúsításra Szatyur Jakab is megszólalt:

— Fogd be már a szádat, te kulacshasú szörnyeteg.

Csuha diákot nem hozta ki a sodrából, folytatta:

— Hm... A Sári? Takaros fehér cseléd. De hiszen a nemzetes urak ösmerik a tanítóné asszonyt is. Képzeltetik, midőn csipőre rakta két kezét: — Hé, Jaksi! Hát tik mit bujkáltok itt?... Hisz' értik a nemzetes urak? Hm. Sziszák Sári a sarokba húzódott. Az én jó kollégámat meg váltig uszolta a tiszteletes asszony: — Szólj már Jaksi! De beléd szaladt a madzag.

— Hahaha! A nemzetes urak szinte megérzékelték a józsi kacagástól. Nagy mérgesen hiába pislogott Szatyur Jakab, Csuha diák köhintés nélkül folytatta a mondókáját, de mintha Jakab beszélte volna: — Cseresznyét szedünk, anyjokom! Most pedig változtattak.

— Hahaha!

— Akadt volna torkotok a magjál! De, hiszen a nemzetes urak is ösmerik a tiszteletes asszonyt, tehát elhihetik, hogy a kecskéka sem ugrik ölesebbet, mint az én kollégám a szőlő gerendáim keresztül. Vesző

Sziszák Sárinak is örült a lelke, midőn barlang tépett kontyval, egerutrá kapott a szőlő sorja között.

— Hahaha! most már az érdekelt Szatyur Jakab tanító is velők kacagott. Sikertült tréfáért nem haragszik a magyar; külömben is Korhácsi, ki nagy danlos volt, rázendített a szegény hajduember nótájára:

Ha csak egy lovad van,
Ne tarts annak szolgát;
Ha szép szeretőd van,
Viseld annak gondját.

Majd a Radóczi mezőbíró nótáját yették sorra:

Rab vagyok, rab vagyok,
Tatár rabja vagyok...

Különös öreg hajdu-nóta volt ez. Fel-emlegette a fecskemadarat is, mely valahonét a tenger mellől hordogatta üzenetét a rabhajduknak. Első fohászával hazája után epekedett a fogoly hajdu. Másik fohása édes anyját illette. Nehéz rabságában sem felejtette jegybéli szép mátkáját. Eszébe jutottak a marcona kenyeres pajtások is. Szinte látta a pajtásurakat, midőn erdőkből, nádasokból viharként zudultak pogányra, németre. Hej, bus! bus hajdu-dal volt ez. Idegenben pusztult ösöknek siralmas éneke... Azokról, akiket sohasem számoltak össze. Csak egy-egy daltöredék, félig felejtett hősi regék, a hajdulelkében átsuhanó ama bus érzések emlékeztetnek a névtelen vitézekre.

Fecském, fecském, édes fecském,
Vidd el az én leveleském...

Némelyik nemzetes urnak könnyű perült ki szeméből és amennyire szerették egymást, talán virradtomig együtt tanyáztak volna. Anide hajnalját egy esendkaikona szaladt elő a városi katonától. A nagy Arnócz Miska volt ez a városi katona, Radóczi mező-bíró kereste.

— Nemzetes uram! Nemzetes mező-bíró ur!

— No, mid festett, fiam Mihály?

— A főhadnagy ur hivatja a mezőbíró urat!

— Valami baj történt?

— Höltenholt hoztak be egy botyárt, de pandurt is többeket megvérezték...

— Hol? Te! Mihály?

— A bácsi hidnál lest vetettek Karczi komiszáros urék és Nyuzó Bandit agyonlőték a pandurok. Kerekí Marczit vason hozták be. Azt mondják, Sós Pista a Bányafolyóba veszett.

A mulatozó urak felugráltak. Senki sem ügyelt Farók Mátyás szomszédra, noha ugyancsak csuklándozott Mátyás szomszéd:

— Uram! Nemzetes uram, mit csináljak? Megherdült a hordó.

6.

Hosszu volt a Nagybány-folyólábás, Karczi hidja. Karczi Dénes koholta ki ezt a csapdát. Bekecs Andrásék a boglári oldalon bujtak meg. Karczi Dénes a varjasi hidfőreszen állott lesbe pandurjaival. Karczi környékeztek meg a besugók, hogy Sós Pisták ez nap éjszaka lovat szállítanak a Bükk-alól. A Kunpusztákra a Nagybány-hidon át szállítják a lovakat...

A karczi hidalatti folyamágásban vízigyók cikáztak. Sötét volt az éjszaka. Bóka Geczó pandurkaplár káromkodott a bajusz alól.

— A zivatar pusztítsa el ezt a rémsök szunyogot.

Sujtó Balázs pandur vigyorítva emelte fel fejét az avas nádkupról.

— Tán csak nem kisasszony, kelmed, Gergő bátyám?

— Miért mondd ezt, hékaes?

— Hogyne mondanám, mikor még a hűvany szunyogtól is félti az orezáját.

A ragyabunkós képű öreg pandur elérgette a kötekvő szót. Előhuzta degez dohánycsokóját.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1909. május 27-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Férjak.
Dráma négy felvonásban. Irta: Bíró Lajos.
Személyek:
Pajzs Félix Hajdu
Margit Aczel I.
Horgos Pethes
Kenez Somlay
Óriás gróf Ody
Munkavivő Bartos

Kezdeté 1/2 8 órákor.

WIGSZÍNHÁZ.

A berlini Deutsches Theater vendégjátéka:
Revolution in Krähwinkel.
Kezdeté 1/2 8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Jánoska.
Fantasztikus és dalos vígjáték 3 felvonásban. Irta: Maros Ferenc. Zenejét szerzte: Jakobi Viktor.
Személyek:
A nagymama Orley Fl.
Margit lányai Harmath I.
Boke Kosáry E.
Jánoska Scimay
Kázmér Fényes A.
Rozsika Boross
Magda Lukos V.
Rozsás báró Csatai J.
A tanár Papir S.
Kovács Dóme Fonyvassy
Csizsér

Kezdeté 8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Letti ezredesei.
Enekes bohózat 2 felvonásban. Irta: Rudyard Kipling. Fordította: Faragó Jenő. A verseteket írta: Mém Adólf.
Kezdeté 1/2 8 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A jövő háborúja.
Kezdeté 1/2 8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Svárdström Valborg fellépéssel:
Mignon.
Regényes dalművű felv. Zenejét szerzte: Thomas A. Szévegitz. Goethe-Meister Vilmos tanuló éveiről című regénye után írták: Carré és Barbier. Ford. Ormay F.
Személyek:
Meister Vilmos Arányi
Lothario Szemere
Laertes Mihályi
Fridrik Payer M.
Jarno Kornai
Mignon Svárdström
Philina Sándor Erzi
Antonio Herczeg
Akrobata Zelnai
Zafari Tóthlasi
Inas Fodor

Kezdeté 1/2 8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A nagy nő.
Tréfa egy felvonásban. Irta: Heltai Jenő.
Személyek:
A primadonna Mészáros G.
Csobelya kritikusk Z. Molnár
Hornycsikné Forrai R.
Leuke, a lanyka Tóth I.
A bázi ur Vago
Szedlak cipész Dobi

Utána:
Bégi jó idők.
WHEN KNIGHTS WERE BOLD
Komedija 3 képből. Irta: Marlowe Charles. Fordította: Saigo Ernő.
Személyek:
Sir Guy de Vere Z. Molnár
Wittke Papp
Barker Körmeny
Widcombe Ráksy
Sir Brian Sarosi
Isaacson Vágó
Eustlebery Dobi
Waldegrowe báróné Bera P.
Eginton Rowena Bathory G.
Eginton Millicent Tóth I.
Feginton Marjorie Lőrinc I.
Pottlebery Kata Császár K.
Isaacson Sazab Mészáros G.
Barker Akice Zala K.
Hirnök Thuróczy

Kezdeté 8 órákor.

KOVASZNAI GYÓGY- ÁRPAD FORRAS

természetes alkalikus ósógyógyvíz. Gyomor- és belhurutnál, a légzőszervek hurutos bántalmánál, gyomorgörcsöknél és mint nyákaoldó elsőrangú gyógyvíz. A seltersi, gleichenbergi és lunatschovitz-i vizeknél hatásosabb. Főraktár: Wahlkampff és Öörög czégnél, Bpest, V., Zoltán-utca 11. Kutkezelőség: Nagyvárad.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.
Varieté-előadások
még csak ebben a hónapban.
Kezdetük: esti 8 órákor.
1909. június hó 2-án:

„Schwache Stunden“
Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Capus Alfréd.
A bécsi Jöselstaedter Theater vendégjátéka
Jarno igazgató személyes közreműködésével

Helyárak:	Földszinti zártszék I. sor	10 korona
	II-VI. sor	8 „
	VII-VIII. sor	5 „
	XVI-XX. sor	4 „
	Földszinti páholyülés I. sor	4 „
	II. sor	3 „
	Proscenium páholy	30 „
	I. emeleti páholy	25 „
	I. emeleti páholyülés I. sor	25 „
	II. sor	6 „
	I. emeleti körülés	4 „
	II. emeleti páholy	50 „
	II. emeleti támlaszék I. sor	4 „
	II. sor	3 „
	II. emeleti télikerti ülőhely	2 „

Jegyelővétel a nappali pénztárnál, a Fővárosi Orfeum főbejáratánál, d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6 óráig. Jegyelővételi díj nincs.
Az előadás kezdete este 8 órákor.
A téliertben reggeli 5 óráig **Vörös Elek** cigányzenekara hangversenyez.

AMERIKAI PARK „Igazgató” Friedmann A.

Telefon 4-49. sz. Telefon 4-49. sz.
A NAGY VARIETÉBEN
az előadás 10 órákor kezdődik.
A világ csodája COL. BOR de VERY, MABEL BERA Amerika csillaga. THE 4 FARABONIS, Még 20 új szám M. kir. teljes honvédeknek monstre-hangversenye BACHÓ karmester személyes vezetésével. Többféle szórakozás Tabarin Moulin Rouge 12 órától 4 óráig 20 elsőrendű tánczatrakció, eredeti franciaia zenezen. stb. stb.
„Telsedo Sister” californiai tánczosok.
A területre szóló belépőjegy ára 60 ALL., 9 óra után 1 kor. Kedvezményes jegyek az összes dohányzószobákban kaphatók és ráfizetéssel érvényesek. — Kapunyitás este 6 órákor. — A Tabarin Moulin Rouge és a Nagy Varietébe váltott jegyek a területre is érvényesek.

RAKET.

Kezdőknek — 2.25, 3.25 frt
Haladóknek — 4.50 „
Jó játékosoknak — 7. — „
Erős játékosoknak 9, 13. — „
Versenyzőknek — 15-25 „

Sportszerű eladási mód!
Az összes ismert racket-típusok, több mint 50 féle, külön osztályban vannak egyenként kitéve. Minden darab a típus névével, számmal és ócsó számmal árral van leírva. A típusokkal próbamezőt látat végzető.

Plökl és Haas,
tennis-, turisztaság és vadászati kellékek raktárába
Andrássy-ut 13. sz.
Raket-műhelyünkben Bosnyák József vezetésével javítások s hurokások angol iskola szerint.

RAKET.

Boros-féle tennis-könyv 75 krajczár.

MOSKOVITS ANATOMIAI CIPIŐ
Kérjen árjegyzéket!
MOSKOVITS FARKAS és TÁRSA
cs. és közös hadsereg szállító.
Budapest, Rákóczi-ut 64. sz.
Szabott árak! Telefon: 114-38. Szabott árak!
Fiókok:
Nagyvárad, Petrozsény, Sarajevó, Pécs.

CIRKUSZ-BEKETOW
Varosliget. Telef. 107-46.
Ma csütörtökön, május 27-én
2 előadás 2
d. u. 4 és este 8 órákor
a teljes műsorral.
A délutáni előadásban nagy felnőttek mint gyermekek féltárat fizetnek.

Fáth Gyula

BUDAPEST,
IV., Ferencziek-tere 2.

Speczialista elsőrendű és valódi színű férfi-, női- és gyermek-harisnyák és keztyűkben.
Saját készítményű kítűnő minőségű és kifogástalan jó szabású
Férfi-íngék és lábravalókban.
Legújabb divatu
nyakkendőkben.

Gyermek-trikók és lábtűk legnagyobb raktára.
Legfinomabb női ruhabécsék-árak.

Haman

korunk elismert legfőkéletesebb cipője urak, hölgyek és gyermekek részére

Hygienikus, elegáns, sikkés és tartos.

Telefon: 112-66. @ FŐRAKTÁR:
VAS ANDOR
Budapest, VI., ker.,
Andrássy-ut 17. sz.

ÖN BÉREL KIDOB

egy ócska zongorát vagy pianót és havonta 12 vagy 16 korona kölcsönjárt, végre pénzt kaptad, zongorája nincsen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb érezpánczéltökés keresztúros új zongorát vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezest, nem kötelez téje bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. — Ilyen ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA” részvény-társaság
(Igazgató: Sternberg Bezső.)
zongora eladási és kölcsönzési telepén.
Eufon tölcsernékuli legfőkéletesebb grammofon- és művész-lemezek főelárúsítása.

Budapest, VI., Teréz-körut 1/a.
(Király-utca sarok, az Országos Zenekadémiá közelében.)
Telefon 4-31.
Zongorák becsereferése, javítása, hangolása legkülönsebben. Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

Halló: **Ki beszél?**
Itt az **„Uj Idők” kávéház**
Váci-körut 45. szám.
Igaz, hogy ott a vácsi Kiss Lajos — tizenégytagú — zenekara hangversenyez?
Igen.
Igaz, hogy ott van a legfényesebb és legkényelmesebb helyiség?
Igen.
Igaz, hogy az igazságügyi, törvényeségi palota és miniszteriumok közvetlen közelében van?
Igen.
Igaz, hogy arikat Löwenstein M. utóda Horváth Nándor öszt. és udvari szállítóitól szerzik be?
Igen.
Igaz, hogy bírák, ügyvéd, tisztviselők és más előkelő családok találkozo helye ott van?
Igen.
Igaz, hogy ott az ország összes vidéki lapjain kívül, mindenféle sportlapok is kaphatók és hogy a löverseny eredményei — külön — távirattal lesznek közölve?
Igen.
Igaz, hogy a kávéház-tulajdonos pontos, lelkiismeretes és legfigyelmesebb kiszolgálással érdemessé akarja magát tenni a nb. közönség bizalmára?
Igen.
Mondja csak kérem, hát a barátom ott van?
Igen.
Küldje a telefonhoz.

Baumann-Album (10 kupté) zongorára és énekre (postaköltség 45 f) 3 kor.
A legújabb 101 magyar dal, „Nádor”-féle kiadás 2-ik kötetje zongorára és énekre (postaköltség 55 f) 3 kor.
Mindkettő egyszerre rendelve 6.55 kor.
Széküldés utánvétel vagy a pénz előleges betöltése ellenében.
Nádor Kálmán zeneműkiadó
Budapest, IV., Károly-körut 8. sz.

Royal szálloda

kerti étkezője
megnyilt.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges pótt betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges pótt betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6—C. 28

Akar nőülni?
Több mint 600 gazdag hölgy előjegyzésben. Urak, vagyon nélkül is jelentkezzenek azonnal: L. Schlesinger, Berlin, 18. 27457

Pénzt azonnal
butorra, zongorára, koszikra, varrógépekre, kerékpároira, kereskedelmi cikkekre, melyeket utólagos dífizéssel legutóbban bizományba beraktározunk. Tauber Armin és Társa, VII., Baross-tér 18. Telefon 97—66. Üzletünk máshol nincs

Kalarábét
kárfiolt, cukorborst, kelkáposztát, ugorkát, fejes-salátát, hónapos retket, zöldhagymát postakosárunkint 230 fillérért. Ismétlődőknak előnyárjegyzet küld Gyümölcskivittel Csongrádról.

Korai főzeléket,
ezukorborst, kalarábét, ugorkát, kárfiolt, új burgonyát, fejes-salátát, zöldhagymát, kelkáposztát, hónapos retket postakosárunkint 320 fillérért. Ismétlődőknak árendmény. Szabó, Csongrádról.

Fajborokat
felelősséggel kölcsönhordóban hektoliterenkint 32 koronájával szállítja Gyümölcskivittel, Csongrádról.

Cseresznyét,
meggyet, nagyszemű, édes ropogósat, befőzésre, vagy csemegézni 5 kilónként 3 koronáért szállít Müller I. szőlőteleptulajdonos Kis-kunhalason. 27454

Ki akar
gazdag lenni? 25 hotel-szerű, különbejáratu szobával ellátott villa pensiónak, vendéglőnek alkalmas, a Sio partján eladó 50.000 koronáért. Fényképe nálam megtekinthető. Auróra, Múzeum-körút 15. 5766/a

Ingyenes
gyorsírástani. Díjtalan gépirásoktatás. A „Stenográfia Erzsébet Gabelsberger Gyorsíró- és Gépiróiskola (kizárólag Rákóczi-ut 60. I.) az előző évek mintájára június hó elején teljesen ingyenes magyar, német gyorsírási, gépirási és sokszorosító tanfolyamokat nyit. Az intézet célja a Gabelsberger-Markovits rendszerű gyorsírásnak minél szélesebb körökben való terjesztése és ismertetése. Okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendszerű tanárok. Az összes rendszerű írógépeken teljesen ingyenes oktatás és gyakorlás. Sokszorosító és másféle írda. Mindennemű irásunkák leírása és sokszorosítása. Helyesírás és szépirás. A beiratások már megkezdődtek és egész napon át folynak az intézet helyiségeiben, kizárólag Rákóczi-ut 60. I. Az intézet elnevezéseit újabban megváltoztató módon utánozzák. 26762

Pénzszekrények
és amerikai irodabútorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Pénzelőleggel
beraktározunk bútor, zongorát, autóbútor, mindenemű gépeket és kereskedelmi árut, vidékről is. Butorszállítást, költöztetést elvállalunk. Legszolidabb kiszolgálás. Magyar Kereskedelmi Szállítási és Beraktározási Belső Társaság Budapest, VI., Király-u. 76. Király-színházzal szemben. Telefon 119—05. 26997

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szakintárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10., előbb Gyár-utca 4.) Czirme vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépegektől s más hirdetésünket utazó utóbb tanfolyamoktól független. Ingóanyagot nem hirdetünk. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

Zálogszekrényeket
veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest,
Sip-utca 8. szám.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3 félelelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander bútorok, ural szobák, angol börgarnitúrok és szalonbútorok, keleti — szőnyegek, csillárok. — Telefon 82—13.

LEGNAGYOBB
Pénzelőleggel
kaphat zongora, butor, varrógép, kerékpár, hintó, autóbútor, könyvek és kuránárúkra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségeinkbe bizományba beraktározzák.
TAUSZIK és TÁRSA
VI., Gyár-utca 21. sz.
TELEFON 83—97.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyancsak államszámvevőtanai államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kallay Zoltán jogi szeminárium. Epest, IV., Magyar-utca 3., III., em. 6. (ezelőtt VI., Rézsa-u. 44.) Névtévesze össze más hirdetéssel. 661

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egyetemek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv. társ. Nagyzsú-u. E. 46.

BUTOR
részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Fővilágosítással szolgál
LISZT ISTVÁN
Budapest, most: IV. ker., Gygy-tér 4., I. em.
butor- raktárában.
Több mint 500 képpel ellátott árjegyzékünket bárkinek 60 fillér ellenében franko elküldjük.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzelőleggel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszert raktárába csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110—08. 9984

RÉTI JAKAB IMRE
műasztalosnál
kaphatók a legjobb
BUTOROK
legjutányosabban.
Finom sima angol bútorok szép választékban. Minta- raktár s megrendelési hely Kazinczy-utca 2., I. em. Mindig nyitva esti 8 óráig

Péaz-szekrények
ujak és használtak, valamint kazetták és másolók prések legolcsóbban csakis Spitzer M. és Testvérenél, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gózsáudvar kaphatók.

Jó és olcsó
nyaraló és üdülőhely:
Lőcse szab. kir. városa, Szepesvármegye székhelye; 573 méter magas a tenger színe fölött, a városban és a város körül szép sétányok, 1—2 kilométernyire fenyőerdőkkel környezve. Teljesen portalan, ózonos levegővel; kútjából forrásvíz-vezetékekkel, villamos világítással, ki-kövezett és csatornás utcákkal és kertekkel; **jó és olcsó** élelmezés, kellemes szórakoztató és kirándulószerkezhetelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szívesen szolgál a város rendőrkapitánya.

Hurutos
bántalmak hatásos és kellemes gyógyszere a Réthy-féle cukorka, melyet pemetefülből készít Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csabán. Gyógyszertárban kapható. 26796

20,000 rózsafa
magastörzsű kapható Novák János szőlőtelepén Székelyhid. Árjegyzék bérmentve.

Kocsi árucarnok
VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsi raktára Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

Elsőrendű vadonatúj
Singer női varrógép 27 forintért karika-hajtót 40 forintért. centralbint 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 5 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veres Pálné-u. 40. ház 5. Viszonteladónak árendcedm

Modern
urasági bútorok
alkalmi vétele
és eladása
háló, ebédlő, szalon, ural szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbútorokban.
GROSZ SÁNDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca.
Telefon 14—09.

+ Soványág +
Az egyedüli eredménytől kisért háziszert a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványag tartós, szép teit testidomokat nyernek. — Hölgyek remek kebel. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótallat. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Készülő levelek minden országból. Dobozonként 1 fnt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Magyar harzi kanári-
tenyészde Debrecenben.
A ki egy énekes harzi kanári tenyész. Életben soha enél jobbat nem teszem, mert eloszlik ott a bu és vig lesz a haz, hol egy ilyen sárgatollú kis madár lármas. Forduljon tehát bizalommal hozzám mindenki, aki a szép énekes kanári szereti, megmondom a címet is, hogy könnyen megjeljenek. Debrecenben lakom és kanári tenyész Agoston István nevem Magyarország a hazam. 28 szám alatt lakom a Péterfia utca n. énekes kanári 42 rabja 7, 8, 10, 12 forint. Tenyészítésre alkalmas nőstények darabja 2 fnt. Szállítás a legnagyobb hűdegben is gondosan csomagolva történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen. A legnagyobb tenyészde és széküldési intézet.

Bérbe keresek
50—100 hold földet, Pest mellett, víz mentén 200—300 holdat. „Auróra iroda” Múzeum-körút 15. sz. 5766/b

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐ-UT 123.
Telefon 62—80.

Tapéták
a legdusabb és legolcsóbb választék, szolid jó munka, csak

Lederer Ernőnél
Budapest, IV., Hajó-u. 6.

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékezet és rögséget veszek és eladok. Kertész ökszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95—48.—

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedűt

készpénzes áron a legújabb rendszerű
bankhitel
után kizárólag csakis
REMÉNYI
nagy magyar hangszertelepen
Prospektus és árjegyzék ingyen. 649
Budapest, Király-u. 58.

Az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai r.t. kiadásában most jelent meg!

KELEMEN BÉLA
áll. főreálisk. igazg.

NÉMET
HELYESÍRÁSI
SZÓTÁRA

Ez a házagptóló munka a német nyelv különösebb nehézségeiben, kétséges eseteiben páratlan tanácsadó. A német nyelvvel foglalkozó magyar embert mindenkor kisegíti zavarából, ha valamely szónak helyesírására, nemére, ragozására, használatára nézve keres utbaigazítást.

Ára fűzve K 1.40
Kapható minden hazsi könyvkereskedésben, valamint a kiadó társulatnál (Athanaeum, VII., Rákóczi-ut 54.).

Egy óra alatt
elvoszi a láb kellemetlen szagát és megszünteti a
láb-izzadást
„Hegedűs-féle lábviz”
Ára 2 korona.
Kapható mindenütt.
Megrendelhető
TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszertárban
BUDAPEST,
Király-utca 12.

Telt kebel.
Telt kebel két hónap alatt.
Pilules Orientales

(keleti pilulák) által, az egyedüli által, melyek a melet fejlesztik, szilárdítják, helyreállítják a női melnek praeziózus teltségét (kelcsón, anélkül, hogy az egészségnek kárt okozna). Garancia: arzenikummentes.

INGYEN
DRÁGÁBB, MINT MÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
MINDEN IRÁNYBAN
RÁFÉLT FÉNYKÉP
BUDAPEST, VI. KERÜLET, BUDAPESTI MŰTEREM
KÖZTÉLTVE AZ 1906. ÉVI PÁRTI
KÖZTÉLTVE: KERESZTÉLT
ARANY-ÉREMMÉL.